

MAJANDUSAASTA ARUANNE *2023*

Sisukord

Üldine teave ja kontaktandmed	3
Lühendite selgitus.....	3
Tegevusaruanne 2023	4
Jätkusuutlikkus	10
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne	13
Konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumi aruanne	13
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	14
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	15
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	16
Üldine informatsioon ja oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte	17
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad	32
1 Olulised raamatupidamislikud hinnangud, otsused ja eeldused	32
2 Finantsriskide juhtimine	34
3 Intressitulu	52
4 Intressikulu	52
5 Muud teenustasud ja leppetrahvid ning muud tulud	52
6 Tööjõukulud	53
7 Muud tegevuskulud	53
8 Klientidele antud laenude allahindlus	53
9 Tulumaksukulu	55
10 Raha ja rahalahendid	56
11 Klientidele antud laenud	57
12 Muud varad ja ettemaksed	57
13 Muud finantsinvesteeringud	58
14 Materiaalne põhivara	58
15 Kasutusõiguse varad ja rendikohustised	59
16 Immateriaalne põhivara	60
17 Finantskohustised	61
18 Muud kohustised ja maksukohustised	64
19 Garantiid ja muud finantskohustused	64
20 Aktsiakapital	65
21 Investeeringud tütarettevõtetesse	65
22 Õiglase väärtuse määramine	67
23 Seotud osapooled	69
24 Eelnevate aastate vigade korrigeerimised	70
25 Emaettevõtte kui eraldiseisva äriühingu konsolideerimata põhjaruanded	72
26 Aruandekuupäevajärgsed sündmused	76
Kasumi jaotamise ettepanek	77
Juhatuse allkirjad 2023. aasta majandusaasta aruandele	78
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	79

Üldine teave ja kontaktandmed

Address:	Maakri 19/1, A-korpus, 13. korrus 10145 Tallinn Eesti Vabariik
Registrikood:	11551447
Telefon:	+372 622 9177
E-post:	info@iutecredit.com
Veebileht:	www.iutecredit.com
Peamine tegevusala:	Valdusettevõtte
Audiitor:	KPMG Baltics OÜ
Aruandeperiood:	1. jaanuar 2023 – 31. detsember 2023

Lühendite selgitus

Aruandes kasutatakse järgmisi lühendeid:

IAS	Rahvusvahelised raamatupidamisstandardid
IASB	Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu
IFRS	Rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid
Tõlgendamise komitee	Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite tõlgendamise komitee (varasem IFRIC ehk rahvusvaheline finantsaruandluse tõlgenduste komitee)
CPI	Klientide laenukäitumise indeks
FVOCI	Õiglasel väärtusel muutustega läbi muu koondkasumi kajastatav
FVTPL	Õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande kajastatav
PD	Makseviivituse tõenäosus
LGD	Makseviivitusest tingitud kahjumäär
EAD	Makseviivituses olev riskipositsioon
POCI	Halvenenud krediitkvaliteediga ostetud või tekkinud (finantsvarad)

Tegevusaruanne 2023

Juhtkonna pöördumine

Tegutsemine suhteliselt stabiilses regulatiivses keskkonnas, mida ei mõjuta poliitiline sekkumine, makromajanduslikud kõikumised ega geopoliitilised pinged ning millele tehnoloogiline areng avaldab ainult positiivset mõju, näib jäävat lähiaastatel unistuseks. Tegelikult edu pant on kohanemine: elu võtmine sellisena, nagu see on, ning pidevalt uute võimaluste otsimine, jäädes samal ajal kindlaks ettevõtte põhiväärtustele ja strateegilistele eesmärkidele.

lute kontserni DNA põhineb ettevõtlikkusel ja kliendikesksusel, mis on põimunud süsteemse töö ja suutlikkusega tulla toime tagasilöökidega ja vigadest õppida. Strateegilisel tasandil arendasime edasi laenu-, makse- ja kindlustusteenuste väärtusvooge, mis koos moodustavad meie klientide jaoks *fintech*-panga ja raha ökosüsteemi. Meie strateegilised jõupingutused 2023. aastal kandsid vilja: lute kontsern saavutas kasvu ja kasumlikkuse, hoides samal ajal tegevuse põhifookust pigem kvaliteedil kui kvantiteedil.

Tarmo Sild
Tegevjuht

Et tagada oma töö laitmatu kvaliteet, püüdsime kontsernis veelgi tihedamalt lõimida äriprotsessidesse andmeteadust. Mitmesugused kliendikogemuse loomisel ja laenuportfelli teenindamisel kasutatavad ennustumudelid vähendasid müügi- ja krediidiriski kulusid. Energiabanki digitaliseerimine ja tegevuse suunamuutus ei vastanud seevastu meie ootustele, kuigi pank on kasumlik ja restruktureerimisega seotud organisatsioonilised probleemid on lahendatud. Eeldame, et pank lahendab 2024. aasta jaanuaris ametisse asunud juhtide eestvedamisel ülejäänud väljakutsed, lähtudes 2026. aasta etapiviisilisest strateegiast. Selgelt edukam on olnud lute laenu- ja makselahenduste integreerimine e-kaubandusega. lutePay võidab jätkuvalt Balkani riikides üha enam kliente ning 2024. aastal on kavas laiendada pakutavaid teenuseid ja turgude geograafilist ulatust.

Rahastuse poole pealt õnnestus lute kontsernil oma tähtaeguvad eurovõlakirjad refinantseerida hoolimata baasintressimäärade ja võlakirjade tootluse pidevast kasvust. Arvestades, et meie kapitalibaas on kuni 2026. aasta oktoobrini väga kindlalt rahastatud, on meie eesmärk suurendada oma keskmist müügitulu ja puhaskasumit kuni selle ajani vähemalt 20% aastas.

Arv näitajate põhjal võib öelda, et lute kontsern ületas oma 2023. aastaks seatud kasvueesmärgid. Finantsseisundi aruande maht oli 376 miljonit eurot ja ületas prognoositud 355 miljonit eurot. Ka 106 miljoni eurone müügitulu ületas 100 miljoni eurost sihttasest. Kahjuks jäi meie puhaskasum 12 miljoni eurose sihttasemega võrreldes väiksemaks ja ulatus 10 miljoni euroni. Selle põhjustasid lisaks vahetuskursi kõikumistele eespool nimetatud sekkumised, mille üle meil puudus kontroll. Makedoonia kehtestas ootamatult ühekordse solidaarsusmaksu riigi 100 edukaimale ettevõttele, mis põhjustas lute kontsernile 2023. aasta neljandas kvartalis 1,4 miljonit eurot lisakulu.

Võttes arvesse eespool nimetatud asjaolusid ja meie ärimudelit, on lute kontserni edu seisukohalt väga oluline meelitada ligi hea laenukäitumisega kliente. Selles osas saavutatud tagasihoidlik kasv ehk lepingut nõuetekohaselt täitvat 227 000 üksikklienti 2023. aasta lõpus ei vasta meie ambitsioonidele. Võttes kliendikesksuse südameasjaks, tuleb meil kõigil kontsernis teha rohkem tööd ja kasutada uusimaid tehnoloogiaid, et mõista klientide vajadusi ja luua nendega pikaajalisi suhteid.

Sellest tulenevalt oleme seadnud endale 2024. aastaks järgmised eesmärgid:

- üle 260 000 üksikisikust koosnev hea maksevõimega kliendibaas (laenu- ja makseteenuste segmendis),
- bilansimaht üle 420 miljoni euro,
- müügitulu üle 120 miljoni euro,
- konsolideeritud puhaskasum üle 15 miljoni euro,
- äritegevuse alustamine vähemalt veel ühes riigis ja
- omakapitali tootlus vähemalt 25% aastas.

lute tegevuse ümberkujundamine käib käsikäes muutustega meid ümbritsevas keskkonnas. Kuna areng tuleneb muutustest, oleme lute kontserni ümber kujundades veendunud, et meie parimad saavutused on alles ees.

Kontserni tutvustus

lute Group AS (varem luteCredit Europe) on valdusettevõtte, mis väljastab tarbimis- ja äri-laene ning pakub personaalseid finantsteenuseid oma kohalikel turgudel tegutsevate tütarettevõtete kaudu (edaspidi ka: **tütarettevõtted**). Seisuga 31. detsember 2023 oli lute kontsernil kümme tegutsevat tütarettevõtet:

1. ICS OMF luteCredit SRL (**ICM**) Moldovas,
2. luteCredit Albania SHA (**ICA**) Albaanias,
3. luteCredit Macedonia DOOEL-Skopje (**ICMK**) Põhja-Makedoonias,
4. lutePay Bulgaria EOOD (**lutePay Bulgaria**) Bulgaarias,
5. luteCredit Bulgaria EOOD (**ICBG**) Bulgaarias,
6. MKD luteCredit BH d.o.o. Sarajevo (**ICBH**) Bosnias ja Hertsegoviinas,
7. luteCredit Finance S.a.r.l. (**ICF**) Luksemburgis,
8. lutePay Sh.P.K. (**IPA**) (varem VeloxPay SH.P.K **Velox**) Albaanias,
9. BC Energbank S.A (**NGEBB**) Moldovas,
10. luteCredit Romania IFNSA (**ICRO**) Rumeenias.

Tütarettevõtete lutePay Bulgaria EOOD ja luteCredit Romania IFNSA äritegevus 2023. aastal puudus.

2022. aastal omandas IG etapiivisiliselt tütarettevõtte BC Energbank S.A. Kontrolli tütarettevõtte üle omandati 14. veebruaril 2022.

lute Group AS ja selle tütarettevõtted moodustavad konsolideeritud alusel **lute kontserni** ehk **lute**. Seisuga 31. detsember 2023 kuulus kontserni üksteist majandusüksust.

Kontserni peakontor asub Eestis Tallinnas. Peakontori vastutusvaldkonnad on järgmised:

- strateegiliste eesmärkide seadmine,
- äritegevuse skaleeritavus,
- äriühimekuse kavandamine, sealhulgas organisatsioonide, protsesside ja tehnoloogia kavandamine,
- tehnoloogia arendamine ja integreerimine,
- tütarettevõtete juhtkondade komplekteerimine,
- personalijuhtimise ja kliendikogemuse raamsuunised ja eesmärkide seadmise juhised,
- finantsjuhtimise raamsuunised ja eesmärkide seadmise juhised,
- turunduse ja müügi raamsuunised ja eesmärkide seadmise juhised,
- ettevõtte riskide juhtimine, sh laenuotodete kinnitamine ja üldine vastavusraamistik,
- andmekaeve,
- kontserni finantseerimine ja investorsuhted.

Tütarettevõtted rakendavad peakontori loodud protsesse ning osutavad klientidele teenuseid. Lisaks arendavad tütarettevõtted oma äritegevust kohalikus konkurentsikeskkonnas vastavalt kontserni strateegilistele juhistele, eesmärkidele, finantseerimisele ja tehnoloogiale. Peale selle haldavad tütarettevõtted kohalikke meeskondi, kliendibaase ja laenuportfelle ning arendavad suhteid kohalike investorite, reguleerivate asutuste ja partneritega.

ICM tegutseb alates 2008. aasta augustist Moldova kohaliku finantsturu komisjoni tegevusloaga. ICA alustas tegevust aastal 2015, kui Albaania keskpang väljastas ICA-le 31. märtsil 2015 väikelaene pakuva mittepangast finantsasutuse tegevusloa. ICMK-le väljastas Põhja-Makedoonia rahandusministeerium tegevusloa 24. juulil 2017 ning 18. septembril 2017 saadi luba ka laenuettevõtteks ning krediitkaartide väljastamiseks ja haldamiseks. ICBH-le anti tegevusloa 2019. aasta veebruari lõpus ja ettevõtte alustas tegevust 2019. aasta mais. lutePay Sh.p.k. sai tegevusloa 2022. aasta jaanuari lõpus. lutePay Bulgaria täidab tehnoloogia kulukeskuse ja kaarditeeninduskeskuse rolli. ICBG sai tegevusloa 2019. aasta aprilli lõpus, kuid täies mahus äritegevus käivitus alles 2021. aasta teises pooles. EB asutati Moldova Vabariigis 16. jaanuaril 1997 suletud aktsiaseltsina. EB tegeleb peamiselt jaepangandusega Moldova Vabariigis. EB tegutseb Chişinău asuva peakontori ning mujal Moldovas asuva 31 filiaali kaudu.

Meie eesmärk on pakkuda kiireid ja mugavaid teenuseid, sh reageerida viivitamatult kõigile laenuotlustele. Kuna sõltume oma tegevuses partneritest (pankadest, poodidest, posti-, telekommunikatsiooni- jm teenuste pakujatest), püüame pidevalt leida uusi ja uuenduslikke võimalusi, mis aitavad meil veelgi operatiivsemalt tegutseda ja olla turu kiireim laenuandja.

Tänu sellele, et oleme esimesed MasterCardi pakkujad Põhja-Makedoonia turul ning loome oma dünaamiliste ja isikupäraste kiirete teenustega oma klientide ja nende perekondade jaoks eeliseid, oleme suutnud kasvada tänaseks juba arvestatavaks konkurendiks Põhja-Makedoonia mikrofinantseerimisturul. Ajal, mil Põhja-Makedoonia rahapoliitika laenamist igati soodustas, ületasime oma teenuse kiiruse ja mugavusega klientide ootusi.

Peamised konsolideeritud finantsnäitajad

Kontserni peamised finantsnäitajad <i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
EBITDA (intressi-, maksu- ja amortisatsioonieelne kasum)	44 945	45 107
Varade tootlus ehk ROA (kasum / varad)	2,73%	6,08%
Omakapitali tootlus ehk ROE (kasum / omakapital)	16,07%	34,94%
Varade ja omakapitali suhe	5,89	5,75
Omakapital aktsia kohta (omakapital / käibel olevate aktsiate arv)	6,17	5,61
Kasum aktsia kohta (kasum / käibel olevate aktsiate arv)	0,99	1,96
Makstud dividendid aktsia kohta (makstud dividendid / käibel olevate aktsiate arv)	0,40	0,00

lute kontserni poliitika kohaselt jaotatakse aktsionäridele dividendideks kuni 25% jaotuskõlblikust kasumist. 2023. aastal maksis kontsern dividende 3 999 tuhat eurot (2022: 0 tuhat eurot).

Laenutooted

Kontserni peamised laenutooted on erinevad tagatiseta järelmaksud ja tarbimislaenud tähtajaga 3–48 kuud ning tagatisega laenud tähtajaga kuni 72 kuud. Laenusummad jäävad 50 euro ja 10 tuhande euro vahele, mediaansumma on üle 500 euro. Kaalutud keskmine krediitkulukuse määr on 46% ja sisemine intressimäär 55%. Täpsed näitajad sõltuvad konkreetsest laenusummast, maksetähtajast ja kliendi staatusest (uus klient vs. usaldusväärne hea maksekäitumisega klient).

lute kontserni eesmärk on teenindada ainult selliseid kliente, kellel on alaline töökoht ja stabiilne sissetulek. Laenuandmise protsess põhineb isiku kindlakstegemisel, tema sissetuleku hindamisel ja varasemal laenukäitumisel. Keskmiselt kiidetakse kontsernis tervikuna heaks ligikaudu 60% üksikklientide laenuaotlustest.

Laenusid käsitletakse väljakujunenud partnerite võrgustiku (nt kauplused, rahaülekande- ja postiasutused), veebiportaale ja muude veebikanalite ning lute filiaalide (jaemüügikontorid) kaudu. 2023. aasta detsembri lõpu seisuga oli lute kontsernil 40 filiaali ja 2 420 aktiivselt tegutsevat müügipunkti ning 31 Energbanki filiaali. Tavapärastelt käitleb lute mittepangast finantsasutus raha ainult pangakontode või oma esindajate kaudu. Seoses lute sularahaautomaatide kasutuselevõtuga teevad riikides tegutsevad tütarettevõtted järjest enam sularahatehinguid.

Makseteenused

Kontserni makseteenused varieeruvad riigiti pangana pakutavatest täislahendustest kuni osaliste lahendusteni, sõltuvalt konkreetsest riigis väljastatud tegevusloast. Kontsernil on oma sularahaautomaatide võrgustik, mida saab kasutada Mylute äpiga.

Tulubaas

Kontserni tulu koosneb järgmisest:

- laenulepingute alusel klientidelt võetavad tasud ja intressid;
- erinevate makseteenuste eest klientidelt võetavad tasud (sh MasterCardi väljastamis- ja tehingutasud, kontserni sularahaautomaatide tasud, kliendimaksete töötlemise tasud, deebetkaarditehingute ja pankadevaheliste tehingute tasud);
- tulu varade müügist, näiteks viivislaenuportfellide müügist.

Kontserni tulu laenulepingutest koosneb järgmisest:

- (i) laenulepingutega seotud teenustasud, mida makstakse laenuaotluse vastuvõtmise ja menetlemise, laenu väljastamise ning kehtivate laenuitingimuste muutmise eest;
- (ii) intressid, mida makstakse tasumata põhisummal;
- (iii) mitmesugused tasud, mida kohaldatakse laenulepingu rikkumise või hilisema muutmise korral (nn lisatasud).

Iute kontserni laenulepingutegevus mittepangast finantsasutuses keskendub hea laenukäitumisega klientidele ning hoidub probleemsetest ja lepinguid rikkuvatest klientidest. Sellega seoses teenib kontsern teenustasutulu peamiselt hea laenukäitumisega klientidelt ja põhiteenustasudelt. Laenulepingutega seotud põhiteenustasud on tasud, mida võetakse laenuaotluse vastuvõtmise ja menetlemise, laenu väljastamise ning kehtivate laenuitingimuste muutmise eest. Laenu tasumata põhisummal arvestatakse intressi. Põhiteenustasusid kohaldatakse ka mitmesugustele muudele teenustele. Kui laenu tagasimakseid ei tasuta ettenähtud tähtajaks, kohaldatakse lisatasusid. Lisatasusid kasutatakse selleks, et tasakaalustada kontserni riski seoses sõlmitud laenulepingutes sätestatud tähtajaks tasumata maksetega. Lisatasusid kirjendatakse kassapõhiselt ja põhitasusid tekkepõhiselt.

Iute kontserni pangandustegevus Energbankis teenib peamiselt intressitulust, investeerimistulust ja mitteintressitulust. Laenulepingutega seotud põhiteenustasud on tasud, mida võetakse laenuaotluse vastuvõtmise ja menetlemise, laenu väljastamise ning kehtivate laenuitingimuste muutmise eest ning need kajastatakse laenuportfelli intressituluna (nii jae- kui ka äriklientide puhul). Laenu tasumata põhisummal arvestatakse intressi. Põhiteenustasusid kohaldatakse ka mitmesugustele muudele teenustele. Kui laenu tagasimakseid ei tasuta ettenähtud tähtajaks, kohaldatakse lisatasusid, mida kirjendatakse kassapõhiselt. Põhitasusid kirjendatakse tekkepõhiselt. Investeerimistulud tulenevad eeskätt keskmise tähtajaga riigikassa võlakirjadelt ja riigivõlakirjadelt (mõlemad tähtajaga kuni 12 kuud) teenitavatest fikseeritud ja muutuvtuludest, mis makstakse välja tähtaja saabudes või iga kuu. Mitteintressitulud koosnevad peamiselt teenustasudest, mida võetakse kontode haldamise, pangakaartide (VISA, MasterCard) tehingutasude, rahaülekandesüsteemide (Western Union, MoneyGram jt) ja valuutavahetuse eest.

Kliendibaas ja portfelli

2023. aasta lõpu seisuga oli kontserni andmebaasis üle 1 052 tuhande üksikisiku (2022: üle 928 tuhande). Umbes 67% klientidest on kasutanud meie teenuseid ka varem ning on vähemalt ühe laenu juba edukalt tagasi maksnud.

Laenuportfelli puhasväärtus (st laenuõuete jääk korrigeerituna laenu väärtuse languse katteks moodustatud allahindlusega) kasvas 2023. aastal 20% ehk 232 171 tuhande euroni.

2023. aasta lõpu seisuga moodustasid laenuportfelli ligikaudu 49,6% laenu tooted maksetähtajaga üle 12 kuu (2022: 57,2%) ja 50,4% laenu tooted tähtajaga kuni 12 kuud (2022: 42,8%).

Kliendikogemus

Meie missioon on pakkuda klientidele erakordset kogemust personaalsete finantsteenuste valdkonnas. Kuulame oma kliente tähelepanelikult ja püüame suurendada nende rahulolu oma teenuseid järjepidevalt täiustades.

Meie kontorid on avatud iga päev, sh nädalavahetustel ja pühadel, ning meie Mylute äpp on saadaval ööpäev läbi ja seitse päeva nädalas.

Mylute äpp on populaarne ja laialdaselt kasutusel ning pärinud meie klientidelt positiivset tagasisidet. Mylute rahulolu soovitusindeksil (NPS) põhinev hinnang on 74,6%. Kliendid saavad äppi mugavalt sisse logida, taotleda laenu, taotleda laenu limiiti, avada digitaalse rahakoti ja/või luua konto lihtsalt selleks, et näha, mida Mylute sisaldab. Lisaks saavad meie laenukliendid igal ajahetkel hallata ja vaadata oma laenu seisu ja saldot.

Kontserniga saab ühendust võtta mitmete suhtluskanalite kaudu, olgu selleks telefon, e-post, Facebook, WhatsApp, Viber, veebivestlus või Mylute Chat. 2023. aastal vastas meie kontaktkeskus 1,5 miljonile kliendipäringule ja teenindustase oli 92,8%. Lisaks sellele võtsime 2,6 miljonil korral klientidega ise ühendust. Kokku teeb see 4,1 miljonit kliendivestlust aastas.

Kliendirahulolu on meie jaoks võtmetähtsusega. Selle mõõtmiseks kasutame soovitusindeksit (Net Promoter Score ehk NPS) ehk näitajat, mis mõõdab, kui tõenäoliselt kliendid meie teenuseid ja tooteid oma tutvusringkonnas edasi soovitaksid. NPS-i kaudu saadav tagasiside on kontserni jaoks strateegiline tulemusnäitaja. Saadud tagasiside põhjal

on 87,9% meie klientidest meie teenustega väga rahul, 5,6% on nende suhtes neutraalsed ja 6,6% on väljendanud rahulolematust.

Me kuulame oma kliente, õpime neilt, analüüsime alati saadud tagasisidet ja kasutame seda oma teenuste pidevaks täiustamiseks. Olles põhjalikult analüüsinud oma nõrku kohti ja toetudes oma tugevatele külgedele, viime ellu tegevuse täiustamise kava, mille raames korraldame töötajatele koolitusi, põnevaid võistlusi ja motiveerivaid algatusi ning edendame parimatest tavadest õppimise kultuuri.

Viimase nelja aasta jooksul on see ühine jõupingutus toonud kaasa meie NPS-skoori märkimisväärse paranemise 10–15 punkti võrra kõigis riikides.

Usume, et suurepärane kliendikogemus saab alguse professionaalsetest töötajatest. Seepärast investeerime lutes järjepidevalt oma töötajate koolitusse ja haridusse ning tunnustame nende saavutusi kõigis tegevustes. Tänu sellele on meie töötajatel mitmekesised ja ainulaadsed oskused, huvid ja kired, mis aitavad igapäevaselt kaasa meie ettevõtte edule.

Meeskond

Talentide värbamine ja tasustamine

Kontsern on pühendunud andekate töötajate leidmisele ja hoidmisele ning nende potentsiaali võimalikult heaks ärakasutamiseks töötajate pideva professionaalse arengu toetamisele. 2023. aastal oli kontsernis keskmiselt 979 töötajat (2022: 974 töötajat).

Meie pühendumus töötajate heaolule tähendab ka nende vastavat rahalist tasustamist. Meie töötajate palgatase koos lisatasudega ületab kohalike turgude keskmist ja finantssektori palgataset. Tööjõukulud 2023. aastal olid 22 135 tuhat eurot (2022: 17 481 tuhat eurot).

Viisime sisse aktsiaoptsiooniprogrammi, sest soovime arendada omanikutunnet. See algatus annab töötajatele võimaluse vahetada oma lisatasud aktsiaoptsioonide vastu, mis viib kooskõlla töötajate ja lute kontserni huvid. Saades aktsionärideks, saavad töötajad osa ettevõtte edust dividendide ja kapitali väljamaksete näol.

Mitmekesisus ja kaasamine

lute seab esikohale andekuse, tuginedes töötajate saavutustele ning tagades võrdsed võimalused sõltumata soost, vanusest ja kultuurilisest taustast. Kõrgema juhtkonna koosseis on soolises tasakaalus: 46% juhtidest on mehed ja 54% naised.

Meie rahvusvahelisse meeskonda kuues riigis kuuluvad töötajad 13 rahvusest, mis edendab kultuurilist mitmekesisust, loovust ja innovatsiooni. Teeme meie Tallinna peakontoris tööle asuvate töötajate ümberasumise hõlpsamaks, pakkudes igakülgset tuge sujuvaks üleminekuks, näiteks abi elamisloa või viisa ja tööloa taotlemisel ning teavet lasteadeade ja koolide kontaktide ja tasude kohta. Samuti osutame abi elukoha leidmisel ning katame kolimiskulud ja hüvitame nii töötaja kui ka tema pereliikmete lennupiletikulud. 2023. aastal kasutas seda võimalust kolm töötajat.

Juhioskuste arendamine

Juhtimine kontsernis tähendab rühma inimeste oskuslikku suunamist soovitud tulemusteni. Meie juhtimisraamat annab põhjaliku ülevaate meie juhtimissüsteemist ning toetab juhte kogu nende karjääri vältel edukate meeskondade loomisel ja juhtimisel. Kontsernis viidi 2023. aastal läbi mitmeid juhtimiskoolitusi, et luua tugev juhtide meeskond.

Töötajate areng ja heaolu

Et meie personalipoliitika oleks vastavuses meie missiooni ja väärtustega, on kontsernis kehtestatud tööhõivepoliitika. Töötajate arengusse investeerimine on meie personalistrateegia oluline osa. Pakume koolitusi, inglise keele kursusi ja võimalust osaleda erakordseid kogemusi pakkuvast programmis „Külastage maailma“ (Visit the World). Selle kaudu saavad parimate tulemustega meeskonnaliikmed kõigist riikidest külastada erinevaid kohti ja ettevõtteid välismaal, et vahetada kogemusi ja omandada väärtuslikke teadmisi teistelt parimatelt töötajatelt. 2023. aastal osales selles programmis 101 lute töötajat.

Motivatsioon ja tunnustus

Oma meeskonna motiveerimiseks korraldame regulaarselt üritusi, tunnustame silmapaistvaid töötajaid, korraldame võistlusi, tähistame saavutusi ja pakume rahalist toetust oluliste elusündmuste tähistamiseks.

lute pakub oma töötajatele ka riigiti erinevaid lisasoodustusi.

- Eestis saavad kõik töötajad igas kvartalis ühe tasustatud vaba reede ning iga töötaja, kelle ametikoht ei nõua ärireiside tegemist, saab ühekordse võimaluse minna tutvumisreisile ühte lute tegevusriiki.
- lute soodustuste programm Moldovas hõlmab näiteks töötajatele pakutavaid igapäevaseid lõunasöögivautšereid ning isiklikuks arenguks tehtud kulude, nagu õppemaksu, raamatute, jõusaali liikmemaksu jms hüvitamist.
- Albaanias pakutakse täiendavat pensionifondi ja lisapuhkusepäeva töötajatele, kes on töötanud lute kontsernis üle 5 aasta.
- Põhja-Makedoonias kaasrahastab lute stipendiume töötajatele, kes on kontsernis töötanud kauem kui aasta.
- Bulgaarias on lutel töötajatele igakülgset soodustused, sealhulgas täiendav tervisekindlustus, iga-aastane tervisekontroll ja toiduvautšerid.

Töötajate rahulolu ja läbipaistev tagasiside

Meie meeskonnal on selged eesmärgid, mis on kooskõlas meie missiooni ja väärtustega. Läbipaistev tagasiside, mis põhineb individuaalsete eesmärkide täitmisel, iga-aastastel meeskonnaküsitlustel ja rahulolu soovitusindeksi uuringutel, tagab vastavuse meie missiooni ja väärtustega. Meeskonnaküsitlused, milles osalemise määr oli 2023. aastal 87%, annavad juhtkonnale vajalikku teavet, et teha kohandusi, mis aitavad suurendada töötajate rahulolu.

Intraneti ja uudiskirjade kaudu toimiv kontserniülene sisekommunikatsioon soodustab koostööd ja teadmiste jagamist kõigi lute riikide vahel. Iga riigi esindajad jagavad korra nädalas infot oma ettevõtte tegemiste kohta.

Jätkusuutlikkus

Meie missiooniks on luua erakordne kogemus personaalsete finantsteenuste valdkonnas, ületades klientide ootusi. Meie missiooni ja eesmärkide nimel töötades muutub üha olulisemaks jätkusuutlikkus. Iute kontsern plaanib 2024. aastal alustada keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimiskaalutlustega (ESG) seotud põhimõtete väljatöötamist. Tahame kindlaks määrata kontserni jaoks kõige olulisemad jätkusuutlikkuse küsimused ning oma tegevuse mõju ja vastutuse klientide, reguleerivate asutuste, aktsionäride, töötajate, äripartnerite ja nende kogukondade ees, kus me tegutseme. Kontserni eesmärk on koostada strateegiline ESG tegevuskava, mis sisaldab selgeid prioriteete, sihte ja mõõdetavaid eesmärke. Üldine vastutus kontserni ESG poliitika rakendamise eest on kõrgemal juhtkonnal.

Seni on meie peamine panus keskkonnamõjude vähendamisse olnud digitaliseerimine ja digitaalsete kanalite üha suurem kasutuselevõtt. See võimaldab säästa paberit, aga ka vähendada meie enam kui miljoni kliendi tarbetut keskkonnajalajälge. Samuti oleme ÜRO kestliku arengu eesmärkide seast välja valinud peamised teemad, millesse Iute kontsern saab meie arvates kõige rohkem panustada.

Kestliku arengu eesmärk

Iute panus eesmärgi saavutamisse

Tervis ja heaolu

Kontsern seab töötajate tervise ja ohutuse esikohale, pakkudes osas tütarettevõtetes eratervisekindlustust ja hüvitisi pereliikmetele. Nähes lünki kohalikes tervishoiusüsteemides, investeerib Iute töötajate ja nende perede heaolu tagamiseks eratervisekindlustusse.

Kvaliteetne haridus

Iute rõhutab finantshariduse ja -kirjaoskuse olulisust kõigi ühiskonnaliikmete jaoks. Ettevõtte toetab aktiivselt klientide koolitamist oma kõnekeskuse ja erinevate digitaalsete kanalite kaudu – 2023. aastal peeti klientidega üle 4,1 miljoni kõne. Samuti osaleb Iute finantskirjaoskust edendavates programmides.

Finantssektor, innovatsioon ja taristu

Iute mõistab finantssektori ümberkujundamise vajadust ja soovib olla oma uuenduslike digilahendustega muutuste eestvedaja. Kontserni eesmärk on luua võrdne ja üldine juurdepääs finantsteenustele, eelkõige pangateenustega puudulikult hõlmatud turgudel.

Tervis ja heaolu

Tegevused eri riikides

IuteCredit Albaanias

2023. sai Iute suureks rõõmuks meie kõige uuemaks brändisaadikuks Albaanias Euroopa kiireim naisjooksja Luiza Gega. Oma tippsaavutustega kesk- ja pikamaajooksus ning 2022. aastal võidetud kuldmedaliga on Luiza näide pühendumusest, visadusest ja sportlikkusest. Meie koostöö tähistab sünergiat, mille loob Luiza kiirus jooksurajal ja Iute kindel tahe pakkuda MyIute äpi kaudu kõige kiiremaid *fintech*-funktsioone.

IuteCredit Albania (ICA) sponsoreeris Tirana noorte krossijooksu, millel osales üle 300 noore 20 koolist. Ürituse eesmärk on edendada head füüsilist vormi ja kogukonnavaimu. Üritus toimus Tirana järve ümbritsevas pargis. Tänu ICA toetusele oli üritus hästi korraldatud ja tagatud oli hea varustus. Iute sponsoreeris ka Tirana 2023. aasta maratoni, millest võttis osa 4700 jooksjat 47 riigist. 21 km pikkuse maratoni võitis Iute brändisaadik Luiza Gega.

Meie Albaania meeskond osales aktiivselt Albaania Punase Risti algatuses, millega toetati lapsi, kellel on pärilik vereloomehäire talasseemia, mille tõttu tuleb teha regulaarseid vereülekandeid. Meie tütarettevõtte osales selles elupäästvas ettevõtmises kolmandat aastat järjest ja seekord loovutas verd 18 meeskonnaliikmest 15.

IuteCredit Põhja-Makedoonias

IuteCredit Macedonia on juba kolmandat aastat järjest toetanud noortesporti, olles koostööpartneriks projektis „Käsi pall igale lapsele“. Selle algatuse kaudu on Iute igal aastal toetanud enam kui tuhandet last, pakkudes neile mitmes linnas võimalust osaleda käsipalliturniiridel ja -laagrites. Projekti põhieesmärk on innustada võimalikult palju lapsi sportima, edendades tervislikke eluviise ja kaasates noori, kellel poleks muidu selleks võimalusi ega vahendeid.

Ülemaailmse rinnavähialase teadlikkuse tõstmise kampaania raames korraldas luteCredit Macedonia kõikidele naiskolleegidele tasuta tervisekontrolli ja -uuringu, milles osales 19 töötajat. Samuti panustas ettevõtte kogukonna heaolusse, osaledes 26 töötajaga Wiz Air Skopje maratonil. Põhja-Makedoonia Vabariigi Punase Risti korraldatud heategevusliku vereloovutuskampaania raames loovutas verd 24 lute töötajat.

Kvaliteetne haridus

Tegevused eri riikides

luteCredit Albaanias

lute tütarettevõtte Albaanias teeb aktiivselt koostööd tarkvara arendamise akadeemiaga SDA Albania by Protik, andes välja stipendiume koodi kirjutamise kursusteks riigi vähem arenenud piirkondades. Algatuse eesmärk on anda noortele oskused, mis on vajalikud edukaks karjääriks tehnoloogiasektoris. Dibëris, Peshkopis ja Shkodëris on sponsoreeritud üle 30 koodikirjutamise ja Java kursuse, et toetada andekaid IT-spetsialiste, kes hakkavad arendama Albaania tehnoloogiasektorit.

Koostöös tarkvaraakadeemiaga SDA Albania, innovatsioonikeskusega Protik ja loovtehnoloogia keskusega Tumo on ettevõtte toetanud ebasoodsas majanduslikus olukorras olevaid noori juba enam kui 50 stipendiumiga koodi kirjutamise ja programmeerimise valdkonnas. Selles Albaania valitsuse ja lute ühisalgatuses, mille puhul kumbki osapool katab 50% kuludest, väljendub soov luua uusi võimalusi hariduseks ja kasvuks.

luteCredit Albania toetab rahaliselt ka orbudele asenduskodusid pakkuvat SOS Lasteküla, andes noortele stipendiume ja võimalusi erialapraktikaks, et neil oleks edaspidi võimalik teha Albaanias edukalt karjääri.

luteCredit Moldovas

luteCredit Moldova toetab sotsiaalse vastutuse vallas aktiivselt noori, finantsharidust ja spordialgatusi. Ettevõtte on toetanud rahaliselt haridus- ja teadusministeeriumi programmide „Minu rahaasjad“ ja „Ettevõtlusvaim“ digitaliseerimist. luteCredit on panustanud ka projekti „Finantstarkuse põlvkond“, tõlkides selle animavideosarja vene ja viipekeelde, tagades nii finantshariduse kättesaadavuse kõigile lastele, sealhulgas vaegkuuljatele.

2023. aastal hakkas luteCredit Moldova sponsoreerima programmi EU4Youth raames algatatud projekti „Parem areng sotsiaalse ettevõtluse kaudu“, millega edendatakse noorte sotsiaalse ettevõtluse oskusi Gruusias, Moldovas ja Ukrainas. Algatuse eesmärk on luua sotsiaalsete ettevõtete ökosüsteem ning edendada majanduslikke ja ühiskondlikke muutusi. 28 aastat väldanud programm on toetanud 300 000 Moldova last ning tõstnud esile majandus- ja ettevõtlusalase hariduse tähtsust.

luteCredit Moldoval on olnud oluline roll ka noorte arengut toetavas algatuses, mille raames toimus juhtimisalane laager Moldova ja Ukraina noortele rõhuasetusega ettevõtlusõppel. Kahepäevases laagris korraldati osalejatele praktilisi juhtimistunde ja ergutati nende ettevõtlikkude vaimu, aidates kaasa nende isiklikule ja ametialasele arengule.

Keskkonnamõjusid vähendavad jätkusuutlikud digipraktikad

Innustame oma kliente kasutama digitaalseid teenuseid, et minimeerida tarbetut paberimajandust ja vähendada paberi tarbimist. Digikanalite ja -allkirjade kasutamine on suur osa meie panusest jätkusuutlikkuse edendamiseks.

Mylute äpi kasutuselevõtt 2020. aastal oli oluline verstapost: seisuga 31. detsember 2023 kasutas äppi kõigis meie tegevusriikides peaaegu pool miljonit kasutajat. Äpp võimaldab klientidel allkirjastada lepinguid digitaalselt, aidates sellega kaasa meie kestlikele praktikatele.

Paberivaba asjaajamine

2023. aastal allkirjastati 323 235 laenulepingust 284 311 Mylute äpi kaudu digitaalselt, mis vähendas märkimisväärselt vajadust laenulepingute ja lisadokumentide väljatrükkimiseks. Sellega säästeti ligikaudu 2,6 miljonit A4-formaadis paberilehte, mis vastab umbes 13 000 tonnile paberile ja 12 000 CO₂ ekvivalenttonnile.

Plastivabaks

Meie 71 pangaautomaadist koosnevat pangaautomaatide võrgustikku saab kasutada Mylute äpiga ja ilma plastkaardita. Sellega aitame kaasa plastijäätmete vähendamisele. Kuna me ei kasuta ülemaailmsete kaardiplatvormide poolt väljastatavaid plastkaarte, panustame jätkusuutlikuma keskkonna loomisse.

Tarbetu sõitmise ja CO₂ vähendamine

2023. aastal allkirjastati 284 311 laenulepingut digitaalselt. Tänu sellele jäi klientidel tegemata umbes 284 311 käiku, mis oli varem vajalik dokumentide esitamiseks ja lepingute allkirjastamiseks. Tavapäraste paberkandjal laenulepingutega seotud klienditeekonna keskmine pikkus on hinnanguliselt 5 km. Seega on tänu digitaalsetele lahendustele ära jäänud vähemalt 1,4 miljoni km ulatuses sõite. Meie kestlikud praktikad on kasulikud keskkonnale ning suurendavad ka tõhusust ja mugavust klientide jaoks.

Ühingujuhtimine

Kontsern järgib kindlalt ärieetika kõrgeimat standardit, toetudes tugevale juhatusele, selgetele juhtimispõhimõtetele ja ühingujuhtimistavadele. Töötajaid julgustatakse teatama väärkäitumisest. Kogu kontsernis on kehtestatud tõhus sisekommunikatsioon. Ettevõtte vastutust juhitakse mitmesuguste põhimõtete, suuniste ning hindamis- ja tagasisideprotsesside kaudu, nagu juhtimisraamat, rikkumiste vihjeliin, kliendirahulolu uuringud, iga-aastased meeskonnaküsitlused, rahulolu soovitusindeks (NPS) jms.

Kontsernis kehtib üldine tegevusjuhend, mis sisaldab missiooni ja väärtuste dokumendis ning juhtimisraamatus. See sisaldab missiooni ja põhiväärtusi – eesmärk on luua erakordne kogemus personaalsete finantsteenuste valdkonnas, pakkudes kõige kiiremaid, mugavamaid ja inimkesksemaid teenused. Samuti on tegevusjuhendis sätestatud mitmesugused muud põhimõtted ja juriidiliste dokumentide vormid.

Kõigis organisatsioonides, eriti finantsasutustes, esineb õigus- või regulatiivsete nõuete rikkumise või ebaeetilise käitumise riski. Et selliseid olukordi ennetada ja neid nende tekkimise korral asjakohasel viisil lahendada, on oluline avatuse kultuur. Oleme kehtestanud kontsernis rikkumistest teatamise korra ja koolitanud oma töötajaid, et nad teaksid, millest ja mil viisil nad peaksid teatama.

Kontsernil on altkäemaksu- ja korruptsioonivastane poliitika. Kõik kontserni kuuluvad üksused on võtnud endale kohustuse järgida äritegevuses kõigi kohaldatavate õigusaktide nõudeid ning kõrgeimaid eetikastandardeid. Poliitika eesmärk on kinnitada kontserni pühendumust sellele, et kõik tütarettevõtted, juhid ja töötajad järgivad täielikult kõiki altkäemaksu- ja korruptsioonivastaseid seadusi, mida kontserni vastavas tegevusriigis kohaldatakse.

Kontsernis on kehtestatud ka siseteabe-eeskirjad siseteabe säilitamiseks ja avalikustamiseks ning siseteabe alusel tehtavate tehingute tegemiseks. Sellega kaitstakse investorite huve ning tagatakse õiglane ja aus võlakirjadega kauplemine. Eeskirjad on mõeldud kõigile juhatuse ja nõukogu liikmetele ning kontserni ettevõtete töötajatele, samuti kõigile teistele füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kes võivad siseteabega kokku puutuda.

Kontsern suhtleb aktsionäridega aasta-, vahe- ja poolaastaruannete, pressiteadete, kontserni veebilehe ja sotsiaalmeediakanalite kaudu. Lisaks sellele suhtleb kontsern aktsionäridega finantstulemusi tutvustavatel veebiseminaridel ja kohtumistel investoritega.

Eesmärgid aastaks 2024

2024. aastaks on kontsern seadnud endale järgmised eesmärgid:

- üle 260 000 lepingutingimusi täitva tulutoova kliendi;
- üle 275 000 tuhande euro väljastatud laene;
- toimivate laenude põhiosa portfelli väärtus 270 000 tuhat eurot 31. detsembriks 2024;
- müügitulu üle 120 000 tuhande euro;
- puhaskasumi marginaal vähemalt 10%.

Kontsern võib korrigeerida aasta jooksul oma eesmärgi vastavalt kohalike valuutade kursside kõikumisele. Valuutarisk võib saada mitmes riigis äri kasvu takistavaks teguriks.

Kontsern võib laiendada oma äritegevust, omandades tegutsevaid finantssektori ettevõtteid.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumi aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisad	2023	2022 korrigeeritud*
Intressi- ja muu sarnane tulu	3	91 396	77 432
Intressi- ja muu sarnane kulu	4	-28 194	-20 207
Intressi- ja muu sarnane tulu kokku		63 202	57 255
Muud teenustasud ja leppetrahvid	5	6 384	7 271
Muu teenustasutulu kokku		6 384	7 271
Muud tulud	5	8 520	4 914
Muud kulud		-583	-1 597
Muud tulud kokku		7 937	3 317
Kasum finantsinvesteeringutelt	21	0	10 007
Kasum valuutakursi muutustest		4 767	1 652
Tegevustulud kokku		4 767	11 660
Tulud kokku		82 290	80 629
Tööjõukulud	6	-22 136	-17 481
Amortisatsioonikulu	14, 15, 16	-3 902	-4 115
Muud tegevuskulud	7	-21 239	-19 554
Tegevuskulud kokku		-47 276	-41 151
Kasum enne allahindlusi		35 014	38 321
Laenude netoallahindlus	8	-22 165	-19 327
Kasum enne tulumaksu		12 849	18 994
Tulumaksukulu	9	-2 593	-1 881
Aruandeaasta puhaskasum		10 256	17 113
Muu koondkasum			
Muu koondkasum, mis liigitatakse järgmistel perioodidel ümber kasumiaruandesse			
Kursivahed välismaiste äriüksuste tulemuste ümberarvestamisest		6 034	151
Muu koondkasum, mida ei liigitata järgmistel perioodidel ümber kasumiaruandesse			
Materiaalse põhivara ümberhindlus		834	0
Muu koondkasum kokku		6 868	151
Aruandeaasta koondkasum		17 124	17 264
Aruandeaasta puhaskasum			
<i>Enamasti aktsionäride osa aruandeaasta puhaskasumist</i>		<i>10 107</i>	<i>16 637</i>
<i>Mittekontrollivate osaluste osa aruandeaasta puhaskasumist</i>		<i>148</i>	<i>476</i>
Koondkasum kokku			
<i>Enamasti aktsionäride osa aruandeaasta puhaskasumist</i>		<i>16 931</i>	<i>16 774</i>
<i>Mittekontrollivate osaluste osa aruandeaasta puhaskasumist</i>		<i>193</i>	<i>491</i>

*Võrdlusandmeid on korrigeeritud seoses vigade parandamisega. Vt lisa 24.

Lisad lehekülgedel 17–76 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisad	31.12.2023	31.12.2022 korrigeeritud*
Varad			
Raha ja raha ekvivalendid	10	71 660	65 647
Klientidele antud laenud	8.11	232 171	193 897
Ettemaksed	12	1 835	1 896
Muud varad	12	8 138	4 114
Müügiks hoitavad varad		432	159
Muud finantsinvesteeringud	13	41 730	38 650
Materiaalne põhivara	14	7 331	6 985
Kasutusõiguse varad	15	1 582	2 075
Immateriaalne põhivara	16	10 921	8 912
Varad kokku		375 799	322 335
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Klientide hoiused	17	107 356	86 101
Laenud ja võlakirjad investoritelt	17	183 919	165 103
Rendikohustised	17	1 687	2 177
Tasumisele kuuluvad tulumaksukohustised	18	679	870
Muud maksukohustised	18	1 022	1 536
Muud kohustised	18	17 318	12 940
Kohustised kokku		311 981	268 727
Omakapital			
Aktiivkapital	20	10 346	10 000
Ülekurss		741	0
Kohustuslik reservkapital		1 000	1 000
Reservid		6 484	-374
Jaotamata kasum		40 621	38 514
Emaettevõtte aktsionäride osa omakapitalist		59 192	49 140
Mittekontrollivate osaluste osa omakapitalist		4 627	4 468
Omakapital kokku		63 818	53 608
Kohustised ja omakapital kokku		375 799	322 335

*Võrdlusandmeid on korrigeeritud seoses vigade parandamisega. Vt lisa 24.

Lisad lehekülgedel 17–76 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

tuhandetes eurodes	Aktsia- kapital	Ülekurs	Reserv- kapital	Realiseerimata kursivahed	Materiaalsete põhivarade ümberhindlus	Jaotamata kasum	Mitte- kontrollivad osalused	Kokku
01.01.2022	10 000	0	799	-510	0	15 295	0	25 584
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	0	16 637	476	17 113
Muu koondkasum								
Välisvaluuta ümbearvestamine	0	0	0	136	0	0	15	151
Koondkasum kokku	0	0	0	136	0	16 637	491	17 264
Tütarettevõtte omandamine	0	0	0	0	0	0	13 570	13 570
Mittekontrolliva osaluse omandamine	0	0	0	0	0	6 782	-9 593	-2 811
Sissemaksed reservidesse	0	0	201	0	0	-201	0	0
31.12.2022 korrigeeritud*	10 000	0	1 000	-374	0	38 514	4 468	53 608
								0
01.01.2023	10 000	0	1 000	-374	0	38 514	4 468	53 608
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	0	10 107	148	10 256
Muu koondkasum								
Välisvaluuta ümbearvestamine	0	0	0	6 024	0	0	10	6 034
Ümberhindluskasum	0	0	0	0	799	0	34	834
Koondkasum kokku	0	0	0	6 024	799	10 107	193	17 124
Aktsiate emiteerimine	346	741	0	0	0	0	0	1 087
Dividendid	0	0	0	0	0	-8 000	0	-8 000
31.12.2023	10 346	741	1 000	5 650	799	40 621	4 661	63 818

Lisateave aktsiakapitali kohta on toodud lisades 9 ja 20. Lisateave materiaalse põhivara ümberhindluse kohta on esitatud lisas 14. Lisateave tütarvõtte omandamise ja mittekontrolliva osaluse omandamise kohta on esitatud lisas 21.

*Võrdlusandmeid on korrigeeritud seoses vigade parandamisega. Vt lisa 24.

Lisad lehekülgedel 17–76 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Lisad	2023	2022
Ettemaksed partneritele laenude väljastamiseks		-7 165	-27 696
Partneritelt laekunud maksed		18 553	46 852
Tarnijatele tasutud võlad		-28 697	-16 825
Ostjatelt laekunud võlad ja muud nõuded		1 400	2 328
Inkassofirmadelt laekunud summad		65	31 291
Makstud töötasud, neto		-15 637	-11 914
Tasutud maksukohustised, v.a ettevõtte tulumaks		-10 239	-6 201
Makstud ettevõtte tulumaks		-2 185	-2 948
Klientidele väljamakstud summad		-262 174	-193 631
MasterCardi arvelduskonto muutus		-12 753	-14 795
Klientidelt laekunud põhiosa tagasimaksed		249 955	97 918
MasterCardi klientidelt laekunud põhiosa tagasimaksed		0	21 548
Intressid, teenus- ja muud tasud		81 445	44 936
Rahavood äritegevusest kokku		12 567	-29 140
Põhivara soetamine		-2 712	-7 360
Laekunud varade müügist		0	1
Puhasrahavoog tütarettevõtete omandamisest	21	0	32 547
Tasutud muude finantsinvesteeringute eest		-24 542	-17 749
Laekumised muudest finantsinvesteeringutest		30 171	26 112
Rahavood investeerimistegevusest kokku		2 917	33 551
Investoritelt saadud laenud		80 006	33 592
Investoritele tagasi makstud laenud		-62 642	-10 529
Arvelduskrediidi kasutamine	17	1 985	115
Arvelduskrediidi tagasimaksed	17	-883	-1 272
Rendilepingute põhiosa maksed	15	-1 337	-1 154
Makstud intressid		-24 116	-18 425
Lihtaktsiate emiteerimine		1 041	0
Makstud dividendid	9	-3 999	0
Laekumised muust finantseerimistegevusest		36	6
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		-9 908	2 332
Raha ja rahalähendite muutus		5 576	6 743
Raha ja rahalähendid aruandeaasta alguses		52 566	46 324
Raha ja rahalähendite muutus		5 576	6 743
Valuutakursside muutuste mõju		1 109	-501
Raha ja rahalähendid aruandeaasta lõpus	10	59 252	52 566
		31.12.2023	31.12.2022
Raha ja rahalähendid sisaldavad			
Raha kassas		11 550	8 762
Piiranguteta arvelduskontod		47 702	43 804

Kontsern on liigitanud rendimaksede põhiosa maksed finantseerimistegevuse ja intressimaksed äritegevuse rahavoogude alla, lähtudes kontserni valitud intressimaksede esitusviisist, ning lühiajalised rendimaksed ja madala väärtusega vara rendimaksed äritegevuse rahavoogude alla.

Lisad lehekülgedel 17–76 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Üldine informatsioon ja oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte

Üldine informatsioon ettevõtte kohta

Iute Group AS (edaspidi ka: ettevõtte või emaettevõtte) ja tema tütaretevõtete (edaspidi koos ka: kontsern) 2023. aasta 31. detsembril 2023 lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kinnitati esitamiseks juhatuse otsusega 22. veebruaril 2024. Eesti äriseadustiku kohaselt peab juhatuse koostatud majandusaasta aruande koos konsolideeritud finantsaruannetega kinnitama esmalt nõukogu ja seejärel aktsionäride üldkoosolek. Aktsionäridel on õigus jätta juhatuse koostatud ja esitatud majandusaasta aruanne kinnitamata ja nõuda uue aruande koostamist.

Iute Group AS (edaspidi ka: ettevõtte või emaettevõtte) on Eestis registreeritud aktsiaselts registrijärgse asukohaga aadressil Maakri 19/1, Tallinn, Eesti Vabariik.

IuteCredit SRL, IuteCredit Albania SHA, IuteCredit Macedonia DOOEL-Skopje, MKD IuteCredit BH d.o.o. Sarajevo, IutePay Bulgaria EOOD ja IuteCredit Bulgaria EOOD on tarbimislaene pakkuvad krediidiastutused, mille ainuomanik on Iute Group AS. Luksemburgis asuv tütaretevõtte IuteCredit Finance S.a.r.l. tegutseb kogu kontserni finantsvahendajana.

IutePay Sh.p.k. (varem VeloxPay Sh.p.k.) Albaanias tegutseb e-raha asutusena.

Tütaretevõtetel IutePay Bulgaria EOOD ja IuteCredit Romania äritegevus 2023. aastal puudus.

IG omandas tütaretevõtte BC Energbank S.A etapiviisiliselt 2022. aasta jooksul. Valitsev mõju tütaretevõtte üle omandati 14. veebruaril 2022.

Käesolev aastaaruanne sisaldab Iute Group AS-i ja tema tütaretevõtete konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet. Kontserni struktuuri on kirjeldatud täpsemalt lisas 21. Suhteid kontserni teiste seotud osapooltega on kirjeldatud lisas 23.

Käesolev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) välja antud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Kui ei ole märgitud teisiti, on järgnevalt esitatud arvestuspõhimõtteid kasutatud järjepidevalt kõikidel käesolevas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatud perioodidel.

Uued aruandlusstandardid, standardite muudatused ja tõlgendused ning uued arvestuspõhimõtted

Arvestuspõhimõtteid on rakendatud eelmise finantsaastaga võrreldes järjepidevalt, välja arvatud järgmised uued ja/või muudetud IFRS-standardid, mida on rakendatud alates 1. jaanuarist 2023. Aruandeperioodil ei ole kontsern rakendanud ennetähtaegselt ühtegi muud standardit, tõlgendust ega muudatust, mis on avaldatud, kuid pole veel jõustunud.

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IFRS-i rakendusjuhendi nr 2 „Olulisuse üle otsustamine“ muudatused

Standardi IAS 1 muudatuste eesmärk on aidata ettevõtetel avalikustada arvestuspõhimõtete kohta kasulikumat teavet:

- nõudes ettevõtetelt vaid oluliste arvestuspõhimõtete avalikustamist;
- selgitades, et ebaoluliste tehingute, muude sündmuste või tingimustega seotud arvestuspõhimõtted on samuti ebaolulised ega vaja seetõttu avalikustamist, ja
- selgitades, et ka mitte kõik oluliste tehingute, muude sündmuste või tingimustega seotud arvestuspõhimõtted ei ole ettevõtte raamatupidamise aruande seisukohalt olulised.

Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu muutis ka IFRS-i rakendusjuhendit nr 2, lisades juhise ja kaks lisanäidet olulisuse mõiste rakendamise kohta arvestuspõhimõtete avalikustamisel.

Muudatused on kooskõlas mõiste „olulisus“ täpsustatud määratlusega:

„Teave arvestuspõhimõtete kohta on oluline, kui seda koos ettevõtte raamatupidamise aruandes sisalduva muu teabega käsitledes võib mõistlikult eeldada, et see mõjutab otsuseid, mida üldotstarbelise raamatupidamise aruande põhikasutajad selle raamatupidamise aruande alusel teevad“.

Muudatused ei avaldanud kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused

Muudatustega võetakse kasutusele mõiste „arvestushinnangud“ uus määratlus: selgitatakse, et need on raamatupidamise aruandes esitatud rahalised summad, mille mõõtmisega kaasneb määramatus. Muudatustega selgitatakse ka arvestuspõhimõtete ja arvestushinnangute vahelist seost: täpsustatakse, et ettevõtte annab arvestushinnangu selleks, et saavutada arvestuspõhimõttega kehtestatud eesmärki.

Muudatused ei avaldanud kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 12 muudatused: Edasilükkunud tulumaks ühest tehingust tulenevatelt varadelt ja kohustistelt

Muudatustega kitsendatakse esmase kajastamise erandi rakendusala nii, et kõnealune erand ei kehti tehingutele, millest tekivad võrdsed ja tasaarvestatavad ajutised erinevused, nt rendid ja kasutuselt kõrvaldamise kohustised. Rentide ja kasutuselt kõrvaldamise kohustiste puhul tuleb nendega seotud edasilükkunud tulumaksuvarasid ja -kohustisi kajastada alates varaseima esitatud võrdlusperioodi algusest ning vastava kuupäeva seisuga kajastada mis tahes kumulatiivne mõju jaotamata kasumi või muu omakapitali komponendi korrigeerimisena. Kõikide muude tehingute puhul rakendatakse neid muudatusi tehingute suhtes, mis toimuvad pärast varaseima esitatud perioodi algust.

Muudatused ei avaldanud kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Vastuvõetud, kuid mitte veel jõustunud standardid, mida ei ole ennetähtaegselt rakendatud

Järgmised uued standardid, tõlgendused ja muudatused 2023. aasta 31. detsembril lõppenud aruandeperioodile veel ei kohaldu ja seetõttu pole neid käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aruande koostamisel rakendatud. Kontsern kavatses neid rakendada siis, kui need jõustuvad.

Standardi IFRS 16 muudatused: Rendikohustis müügi-tagasirendi tehingu puhul

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2024 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine)

2022. aasta septembris avaldas Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) standardi IFRS 16 muudatused, et täpsustada müüja-rentnikule esitatavaid nõudeid müügi-tagasirendi tehingust tuleneva rendikohustise mõõtmisel tagamaks, et ta ei kajasta temale allesjääva kasutusõigusega seotud kasumit ega kahjumit.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 1 muudatused: kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks, jõustumiskuupäeva edasilükkamine

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2024 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt.)

2020. aasta jaanuaris ja 2022. aasta oktoobris avaldas IASB standardi IAS 1 punktide 69–76 muudatused, et täpsustada kohustiste lühi- ja pikaajaliseks liigitamise nõudeid. Muudatustes selgitatakse

arveldamise edasilükkamise õiguse sisu, täpsustades, et:

- edasilükkamisõigus peab kehtima aruandeperioodi lõpus;
- liigitamist ei mõjuta ettevõtte edasilükkamisõiguse kasutamise tõenäosus;
- kohustise tingimused ei mõjuta selle liigitamist üksnes juhul, kui konverteeritavas kohustises sisalduv varjatud tuletisinstrument on omakapitaliinstrument.

Lisaks on kehtestatud avalikustamise nõue juhul, kui laenulepingust tulenev kohustis on liigitatud pikaajaliseks ja ettevõtte õigus arveldamise edasilükkamisele sõltub lisatingimuste täitmisest järgneva kaheteistkümne kuu jooksul.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardite IAS 7 ja IFRS 7 muudatused: Tarnijate rahastamise kokkulepped

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2024 või hiljem; rakendatakse edasiulatuvalt.) Lubatud on varasem rakendamine)

2023. aasta mais avaldas IASB standardi IAS 7 „Rahavoogude aruanne“ ja standardi IFRS 7 „Finantsinstrumendid“ muudatused, millega kehtestatakse täiendavad nõuded tarnijate rahastamise kokkulepete sisu selgitamiseks ja nende kokkulepete avalikustamiseks. Muudatustega kehtestatud avalikustamisnõuete eesmärk on aidata finantsaruannete kasutajatel hinnata nende kokkulepete mõju ettevõtte kohustistele ja rahavoogudele ning ettevõtte avatust likviidsusriskile.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte

Koostamise alus

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandlusestandarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud EL-i poolt. Alljärgnevalt on esitatud peamised konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted. Neid põhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõikide esitatud aastate puhul, kui ei ole märgitud teisiti.

Kooskõlas Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avalikustatud ka emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded (finantsseisundi aruanne, koondkasumiaruanne, rahavoogude aruanne ja omakapitali muutuste aruanne). Iute Group AS-i konsolideerimata põhjaruanded on avalikustatud lisas 25 „Emaettevõtte kui eraldiseisva äriühingu konsolideerimata põhjaruanded“. Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid ja hindamisaluseid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a investeeringud tütarettevõtetesse, mida konsolideerimata põhjaruannetes on kajastatud kapitaliosaluse meetodil.

Kui pole märgitud teisiti, on käesolev raamatupidamise aastaaruanne koostatud soetusmaksumuse põhimõttel. Kontsern liigitab oma kulud vastavalt nende olemusele. Kontsern esitab oma rahavood, kasutades otsemeetodit.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes on esitatud võrdlusandmed eelmise perioodi kohta.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kirjete esitusviisi või liigituse muutmise korral liigitatakse ümber ka eelmise perioodi võrdlusandmed, kui vastavast arvestuspõhimõttest ei tulene teisiti.

Aruandevaluuta

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitatakse eurodes ning kõik summad on ümardatud lähima euroni, kui ei ole märgitud teisiti. Kontserni kuuluvate ettevõtete arvestusvaluutad on järgmised: IuteCredit SRL-i ja BC Energbank S.A arvestusvaluuta on Moldova leu (MDL), IuteCredit Albania SHA ja IutePay S.H.P.K arvestusvaluuta on Albaania lekk (ALL), IuteCredit Macedonia DOOEL-Skopje arvestusvaluuta on Põhja-Makedoonia denaar (MKD), IuteCredit Romania IFNSA arvestusvaluuta on Rumeenia leu (RON), IuteCredit Kosovo JSC arvestusvaluuta on euro (EUR), IutePay Bulgaria EOOD ja IuteCredit Bulgaria EOOD arvestusvaluuta on Bulgaaria leev (BGN), MKD IuteCredit BH d.o.o. Sarajevo arvestusvaluuta on Bosnia ja Hertsegoviina konverteeritav mark (BAM), Iute Group AS-i ja IuteCredit Finance S.a.r.l.-i arvestusvaluuta on euro (EUR).

Välisvaluuta

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes, mis on ka emaettevõtte arvestusvaluuta. Kontsern määrab kindlaks iga üksuse arvestusvaluuta, mida kasutatakse üksuse finantsaruannete kirjendamisel.

Kontserni üksused võtavad kõik välisvaluutas tehtud tehingud arvele vastava arvestusvaluuta hetkekursiga ning need arvestatakse ümber esitusvaluutasse perioodi keskmise kursiga. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustised arvestatakse ümber aruandekuupäeval kehtivate arvestusvaluuta hetkekursside alusel.

Mitterahalised kirjed, mida kajastatakse soetusmaksumuse põhimõttel välisvaluutas, arvestatakse ümber esialgse tehingu toimumise kuupäeval kehtinud vahetuskursi alusel.

Konsolideerimisel arvestatakse välismaiste äriüksuste varad ja kohustised ümber eurodesse aruandekuupäeval kehtiva vahetuskursi alusel ning nende kasumiaruanded vastavate tehingute tegemise kuupäevadel kehtinud vahetuskursside alusel. Konsolideerimisega seotud ümberarvestamisel tekkivad kursivahed kajastatakse finantsseisundi aruandes omakapitali osas muude reserve all ja kursivahede muutus kajastatakse muu koondkasumi aruandes välisvaluuta ümberarvestamise real.

Välisvaluutas tehtud tehingud kajastatakse eurodes tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga vahetuskursi alusel. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustised arvestatakse ümber eurodesse perioodi lõpus kehtiva ametliku vahetuskursi alusel. Kõik pärast tehingu toimumise kuupäeva valuutakursside muutumisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes valuutapositsioonide ümberhindamisest saadud kasumi või kahjumina.

Peamised Euroopa Keskpanga ning Moldova, Albaania ja Põhja-Makedoonia keskpankade ametlikud valuutakursid (euro suhtes), mida on kasutatud kontserni aastaaruande koostamisel, on järgmised:

Aruandekuupäev	MDL	USD	ALL	MKD	BGN	BAM
31. detsember 2023	19,3574	1,105	103,88	61,495	1,9558	1,9558
31. detsember 2022	20,3792	1,0666	114,23	61,493	1,9558	1,9558

Aruandeperioodi keskmine	MDL	USD	ALL	MKD	BGN	BAM
2023	19,6455	1,0773	108,80	61,5581	1,9558	1,9558
2022	19,8982	1,0903	118,98	61,6230	1,9558	1,9558

Raha ja rahalähendid

Raha ja rahalähendid on konsolideeritud finantsseisundi aruandes omandamise kuupäeval kuni 3-kuulise tähtajaga varade saldod, sealhulgas: raha, piiranguteta saldod Moldova keskpangas, teistelt pankadelt saadaolevad summad, arvelduskontod ja hoiused pankades ning kiirmaksüsteemidest saadaolevad summad.

Ettevõtte tulumaks ja edasilükkunud tulumaks

Edasilükkunud tulumaksu arvutamisel kasutatakse täielikult kohustiste meetodit, lähtudes ajutistest erinevustest, mis tekivad varade ja kohustiste maksubaasi ning raamatupidamise aruandes kajastatud raamatupidamisväärtuse vahel. Edasilükkunud tulumaksu määramisel kasutatakse maksumäärasid (ja -seadusi), mis aruandekuupäeval täielikult või osaliselt kehtisid ja mille rakendamist eeldatakse ajal, kui edasilükkunud tulumaksuvara realiseerub või kui edasilükkunud tulumaksukohustis tuleb tasuda.

Peamised ajutised erinevused tekivad põhivara kulumist, klientidele antud laenude ja ettemaksete eraldistest ning muudest varadest ja kohustistest. Edasilükkunud tulumaksu määramisel on kasutatud aruandekuupäeval kehtinud või osaliselt kehtinud määrasid. Edasilükkunud tulumaksu ei kajastata, kui see tuleneb vara või kohustise esmasest kajastamisest tehingus, mis ei ole äriühendus, ja kui see ei mõjuta tehingu tegemise ajal arvestuslikku kasumit ega maksustatavat kasumit või kahjumit.

Kontserni edasilükkunud tulumaksukohustis tekib nendes riikides asuvate äriühingute puhul, kus aruandeaasta kasumit maksustatakse. Samuti tekib kontserni edasilükkunud tulumaksukohustis investeeringutelt Eesti tütarettevõttesse, välja arvatud juhul, kui kontsern suudab kontrollida maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist ja nende tühistumine ettenähtavas tulevikus ei ole tõenäoline. Maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise näideteks on dividendide maksmine, investeeringu müük või likvideerimine jt tehingud.

Maksusüsteemi olemusest tulenevalt ei teki Eestis registreeritud ettevõttel edasilükkunud tulumaksuvarasid ega -kohustisi, välja arvatud tingimuslik edasilükkunud tulumaksukohustis ettevõtte investeeringutelt tütarettevõttesse. Kuna kontsern kontrollib tütarettevõtete dividendipoliitikat, on tal võimalik kontrollida ka kõnealuse investeeringuga seotud ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist. Kui emaettevõtte on otsustanud tütarettevõtte kasumit ettenähtavas tulevikus mitte jaotada, ei kajasta ta edasilükkunud tulumaksukohustist. Kui emaettevõtte hindab, et ettenähtavas tulevikus makstakse dividende, mõõdetakse edasilükkunud tulumaksukohustist planeeritava dividendi väljamakse ulatuses eeldusel, et dividendi väljamaksmiseks on aruandekuupäeva seisuga piisavalt vahendeid ja omakapitali, mille arvelt ettenähtavas tulevikus kasumit jaotada.

Edasilükkunud tulumaksuvarasid kajastatakse, kui on tõenäoline, et ettevõttel saab olema maksustatavat kasumit, mille suhtes ajutist erinevust saab rakendada.

Maksuerinevused

Eestis kajastatakse dividendide maksimisega seotud ettevõtte tulumaks tulumaksukuluna dividendide väljakuulutamise perioodi kasumiaruandes, olenemata sellest, mis perioodi eest dividendid välja kuulutatakse või nende tegelikust maksekuupäevast.

Järgmises tabelis on toodud ettevõtte tulumaksu määrad erinevates riikides, võttes vajadusel arvesse ka kohalike maksuhaldurite seisukohti:

Ettevõtte tulumaksu määr	2023		2022	
	Aruandeaasta kasumilt makstava ettevõtte tulumaksu määr	Jaotamata kasumi väljamakset makstava ettevõtte tulumaksu määr	Aruandeaasta kasumilt makstava ettevõtte tulumaksu määr	Jaotamata kasumi väljamakset makstava ettevõtte tulumaksu määr
Riik				
Moldova	12%	6%	12%	6%
Albaania	15%	5%	15%	5%
Põhja-Makedoonia	10%	10%	10%	10%
Bosnia	10%	5%	10%	5%
Bulgaaria	10%	0%	10%	0%
Luksemburg	0%	10%	0%	10%
Eesti*	0%	20%	0%	20%

* Dividendide ja muu jaotatud kasumi tulumaksumäär on 20% (20/80 netodividendidena väljamakstavalt summalt). Vastavalt Eesti tulumaksuseadusele rakendub regulaarselt makstavatele dividendidele madalam tulumaksumäär 14%. Seda madalamat maksumäära võib rakendada dividendiosale, mis ulatub viimase kolme kalendriaasta jooksul välja makstud maksustatud dividendide keskmiseni (2018 on esimene arvutusse kaasatud aasta).

Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneb ettevõtte jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisega, on avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas 9.

Konsolideerimise alus

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab ettevõtte ja tütaretevõtete (IuteCredit SRL, IuteCredit Albania SHA, IutePay S.H.P.K, IuteCredit Macedonia DOOEL-Skopje, MKD IuteCredit BH d.o.o. Sarajevo, IutePay Bulgaria EOOD, IuteCredit Bulgaria EOOD, IuteCredit Romania IFNSA, IuteCredit Finance S.a.r.l ja BC Energbank S.A.) raamatupidamise aruandeid. Vt ka lisa 21.

Tütaretevõtteid konsolideeritakse alates kontrolli omandamise kuupäevast kuni kontrolli loovutamise kuupäevani. Kontroll on saavutatud, kui kontsern on avatud või tal on õigused investeerimisobjektis osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ja ta saab mõjuvõimu kaudu, mis tal on investeerimisobjekti üle, seda kasumit mõjutada. Seega kontrollib kontsern investeerimisobjekti üksnes juhul, kui:

- tal on mõjuvõim investeerimisobjekti üle (st olemasolevad õigused, mis võimaldavad tal juhtida investeerimisobjekti olulisi tegevusi);
- ta on avatud või tal on õigused investeerimisobjektis osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ning
- ta saab kasutada oma mõjuvõimu investeerimisobjekti üle, et mõjutada kasumi suurust.

Üldiselt eeldatakse, et häälteenamusega kaasneb ka kontroll. Selle eelduse paikapidavuse kinnitamiseks ja juhul, kui kontsernile ei kuulu investeerimisobjektis häälteenamus või muu sellega võrdsustatav õigus, hindab kontsern, kas ta kontrollib konkreetset investeerimisobjekti, võttes arvesse kõiki olulisi fakte ja asjaolusid, nagu näiteks:

- lepingupõhine kokkulepe / lepingupõhised kokkulepped investeerimisobjekti teiste hääleomanikega;
- muudest lepingupõhistest kokkulepetest tulenevad õigused;
- kontserni hääleõigused ja potentsiaalsed hääleõigused.

Kontsern hindab kontrolli omamist investeeringuobjektis uuesti, kui faktidest ja asjaoludest ilmneb, et üks või mitu kolmest kontrollielemendist on muutunud. Kõiki tütaretevõtete poolt aasta jooksul omandatud või müüdud varasid, kohustisi, tulusid ja kulusid kajastatakse kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes alates kontrolli saavutamise kuupäevast kuni kuupäevani, mil kontsern kontrolli tüharetevõtte üle kaotab.

Kasum või kahjum ning iga komponent omistatakse kontserni emaettevõtte omanikele ja mittekontrollivatele osalustele isegi juhul, kui selle tulemusel tekib mittekontrollivatele osalustele negatiivne saldo. Vajadusel korrigeeritakse tüharetevõtete aruandeid nii, et neis rakendatavad arvestuspõhimõtted oleks kontserni arvestuspõhimõtetega kooskõlas. Kõik kontsernisisesed varad ja kohustised, omakapital, tulud, kulud ja rahavood, mis on seotud kontserni majandusüksuste vaheliste tehingutega, elimineeritakse konsolideerimisel täielikult.

Tütarettevõtte osaluse muutust, millega ei kaasne kontrolli kaotust, kajastatakse omakapitalitehinguna.

Kui kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtte üle ega säilita selles tütarettevõttes investeeringut, lõpetab ta tütarettevõtte varade (sh firmaväärtuse), kohustiste, mittekontrollivate osaluste ja omakapitali muude komponentide kajastamise ning kajastab kontrolli kaotamisega seotud kasumi või kahjumi kasumiaruandes.

Kui kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtte üle, kuid säilitab selles tütarettevõttes investeeringu, lõpetab ta endise tütarettevõtte varade ja kohustiste kajastamise oma konsolideeritud finantsseisundi aruandes, kajastab kontrolli kaotamisel endises tütarettevõttes säilinud investeeringut selle õiglases väärtuses ning seejärel kajastab seda ja kõiki summasid, mida endine tütarettevõtte talle võlgneb või mida ta ise võlgneb sellisele tütarettevõttele, kooskõlas asjakohaste IFRS-i standarditega. Õiglase väärtus on kas õiglase väärtus finantsvara esmasel kajastamisel kooskõlas standardiga IFRS 9 või soetusmaksumus sidus- või ühisettevõttesse tehtud investeeringu esmasel kajastamisel.

Arvestuspõhimõtteid rakendatakse tütarettevõtetes omatavate osaluste konsolideerimisel järjekindlalt, võttes aluseks samad aruandeperioodid, mida kasutatakse emaettevõtte puhul. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel elimineeritakse kontsernisisesed tehingud ja saldod ning kontserni üksuste vaheliste tehingute tulemusena tekkinud realiseerimata kasumid ja kahjumid.

Äriühendused ja firmaväärtus

Äriühendusi kajastatakse ostumeetodil. Soetusmaksumuse mõõtmiseks liidetakse kogu üleantud tasu, mida hinnatakse omandamise kuupäeval õiglases väärtuses, mittekontrollivat osaluste summaga omandatud ettevõttes. Mittekontrollivat osalust kajastatakse proportsionaalse osana omandatud ettevõtte eristatavast netovarast. Omandamisega seotud kulutused kantakse nende tekkimisel kuludesse ning kajastatakse halduskulude all.

Kui kontsern omandab ettevõtte, hindab ta kõigi omandatud varade ja kohustiste klassifitseerimist vastavalt lepingulistele, majanduslikele ja muudele asjakohastele tingimustele omandamise kuupäeva seisuga. See hõlmab ka varjatud tuletisinstrumentide eraldamist põhilepingutest, mille omandatav äriühing on sõlminud.

Omandaja üleantavat tingimuslikku tasu kajastatakse omandamise kuupäeva seisuga õiglases väärtuses. Omakapitaliiks liigitatud tingimuslikku tasu üle ei mõodeta ning selle järgnevat arveldamist kajastatakse omakapitalis. Varaks või kohustiseks liigitatud tingimuslikku tasu, mis on IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ rakendusalasasse kuuluv finantsinstrument, mõõdetakse õiglases väärtuses, kusjuures õiglase väärtuse muutused kajastatakse vastavalt standardile IFRS 9 kasumiaruandes. IFRS 9 rakendusalasasse mittekuuluvat tingimuslikku tasu mõõdetakse igal aruandekuupäeval õiglases väärtuses ning õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumiaruandes.

Firmaväärtust mõõdetakse algselt soetusmaksumuses, mis vastab üleantud tasu ja mittekontrolliva osaluse, aga ka mis tahes eelnevalt omandatud osaluse kogusumma sellele osale, mis ületab omandatud eristatavat netovara ja -kohustisi. Kui üleantud tasu kogusumma on väiksem kui omandatud netovara õiglase väärtus, hindab kontsern uuesti, kas ta on teinud õigesti kindlaks kõik omandatud varad ja kohustised, ning vaatab üle toimingud, mida kasutati omandamise kuupäeva seisuga kajastatavate summade mõõtmiseks. Kui ka ümberhindamisel leitakse, et üleantud tasu kogusumma on väiksem kui omandatud netovara õiglase väärtus, kajastatakse kasum kasumiaruandes.

Äriühenduses omandatud firmaväärtust ei amortiseerita. Väärtuse languse testimiseks jaotatakse firmaväärtus raha genereerivatele üksustele ja iga aruandeperioodi lõpus tehakse väärtuse languse test. Firmaväärtust jaotatakse sellistele raha genereerivatele üksustele, mis eelduste kohaselt saavad kasu firmaväärtusega seotud äriühenduse sünergiast.

Investeeringud tütarettevõtetesse

Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruannetes (lisa 21) on investeeringud tütarettevõtetesse kajastatud kapitaliosaluse meetodil. Kapitaliosaluse meetodi puhul võetakse investeering algselt arvele soetusmaksumuses. Investeeringu raamatupidamisväärtust korrigeeritakse nii, et see kajastaks tütarettevõtte netovarast investorile kuuluva osa suuruse muutust alates omandamiskuupäevast.

Õiglase väärtuse mõõtmine

Õiglase väärtus on summa, mille eest on võimalik vahetada vara või arveldada kohustis teadlike, huvitatud ja sõltumatute osapoolte vahelises tehingus. Aktiivsetel turgudel kaubeldavate finantsvarade ja -kohustiste, sh tuletisinstrumentide õiglase väärtus põhineb nende noteeritud turuhinnal.

Kõik varad ja kohustised, mis on hinnatud õiglasesse väärtusesse või mille õiglased väärtused on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud, on klassifitseeritud vastavalt alltoodud õiglase väärtuse hierarhiale, mis põhineb madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse mõõtmisele tervikuna:

- tase 1 – identsete varade ja kohustiste noteeritud (korrigeerimata) hinnad aktiivsel turul;
- tase 2 – hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad;
- tase 3 – hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid ei ole jälgitavad.

Finantsinstrumentide õiglase väärtuse hierarhia on toodud lisas 22.

Intressitulu kajastamine

Intressi- ja muu sarnane tulu

Intressitulu arvutamiseks rakendab kontsern finantsvarade (v.a halvenenud krediitkvaliteediga varad ning halvenenud krediitkvaliteediga ostetud või tekkinud (POCI) finantsvarad) raamatupidamislikule koguväärtusele sisemist intressimäära. Finantsvarade puhul, mis on ostetud või tekkinud halvenenud krediitkvaliteediga ning mis kuuluvad seega 3. krediidiriski rühma (viivislaenud), rakendab kontsern intressitulu arvestamisel sisemist intressimäära finantsvara korrigeeritud soetusmaksumuse netosummale. Kui selline finantsvara peaks taastuma nii, et seda ei loeta enam halvenenud krediitkvaliteediga varaks, hakkab ka kontsern intressitulu jälle tavapärasel viisil arvestama. Halvenenud krediitkvaliteediga ostetud või tekkinud finantsvarade puhul rakendab kontsern intressitulu arvestamisel finantsvara korrigeeritud soetusmaksumusele krediidiga korrigeeritud sisemist intressimäära. Krediidiga korrigeeritud sisemine intressimäär on intressimäär, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased rahavood (sh krediidikahju) esmasel kajastamisel halvenenud krediitkvaliteediga ostetud või tekkinud finantsvara amortiseeritud soetusmaksumusse.

Sisemise intressimäära meetod

IFRS 9 kohaselt kajastatakse intressitulu sisemise intressimäära meetodil kõigi finantsinstrumentide puhul, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Sisemine intressimäär on määr, millega hinnangulisi tulevasi laekumisi finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja või vajaduse korral lühema perioodi jooksul diskonteerides on tulemuseks antud finantsvara raamatupidamislik netoväärtus.

Vara sisemise intressimäära (ja seega ka korrigeeritud soetusmaksumuse) arvutamisel võetakse arvesse kõik soetamisega seotud alla- või juurdehindlused, tasud ja kulud, mis on sisemise intressimäära lahutamatuks osaks. Kontsern kasutab intressitulu kajastamisel tulumäära, mis kajastab parimat hinnangut selle kohta, milline oleks konstantne tulumäär laenu eeldatava eluea lõpuni. Seega võtab kontsern kajastamisel arvesse ka erinevaid intressimäärasid, mida võidakse laenule eri etappidel rakendada, ning muid toote eluea jooksul toimuda võivaid muutusi.

Muude tasude kajastamine

Muu teenustasutulu

IFRS 15 keskne põhimõte seisneb selles, et majandusüksus kajastab klientidele lubatud kaupade või teenuste võõrandamise müügitulu summas, mis vastab tasule, mida majandusüksusel on tema hinnangul õigus vastavate kaupade või teenuste eest saada. Selle keskse põhimõtte rakendamiseks on paigas viiesammuline mudel:

- kliendiga sõlmitud lepingu(te) tuvastamine
- toimingukohustuste tuvastamine lepingus
- tehinguhinna kindlakstegemine
- tehinguhinna jaotamine lepingus tuvastatud toimingukohustustele
- tulu kajastamine vastava toimingukohustuse täitmisel.

Laenulepingute tingimustega pannakse paika mõlema osapoole õigused ja kohustused laenusuhtes ning mõlemad osapooled peavad need kinnitama (ka müügi järgsete teenuste puhul, mida kontsern oma klientidele pakub).

Müügi- ja tagasiostulepingud

Tagasiostulepinguga (repo) müüdnud väärtpaberid (riigivõlakirjad) liigitatakse raamatupidamise aastaaruandes finantsvaradeks, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi (FVOCI), ning vastaspoole

ees olevat kohustist kajastatakse kas pankadele või klientidele võlgnetavate summadena. Tagasimüügilepinguga (pöördrepo) ostetud väärtpaberid kajastatakse laenude ja ettemaksetena kas teistele pankadele või klientidele. Müügi- ja tagasiosustuhinna vahet kajastatakse sisemise intressimäära meetodi alusel intressina, mis koguneb kogu lepingu tähtaja jooksul.

Väärtpabereid, mida kontserni hoiab finantsasutustele antud laenude tagatisena, ei kajastata raamatupidamise aastaaruandes, välja arvatud juhul, kui neid müüakse kolmandatele isikutele või ostetakse kolmandatelt isikutelt. Sellisel juhul kajastatakse kasumit või kahjumit finantseerimistegevusest. Tagastamise kohustust kajastatakse õiglasel väärtuses kauplemisega seotud kohustisena.

Finantsinstrumendid

Esmane arvelevõtmine

Finantsvarad ja -kohustised (v.a klientidele antud laenud ja ettemaksed ning neile võlgnetavad summad) võetakse arvele tehingupäeval ehk päeval, mil kontsernist saab instrumendi lepinguline osapool. Klientidele antud laenud ja ettemaksed kajastatakse raha ülekandmisel klientide kontodele. Investoritele võlgnetavad summad kajastab kontsern raha laekumisel kontsernile.

Finantsinstrumentide liigitamine nende esmasel kajastamisel sõltub nende lepingulistest tingimustest ning nende juhtimiseks rakendatavast ärimudelist. Nagu kirjeldatud lisas 22, mõõdetakse finantsinstrumente algselt nende õiglasel väärtuses (v.a õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (FVTPL) kajastatavad finantsvarad ja -kohustised), millele lisatakse või millest lahutatakse tehingukulud.

Kontsern kajastab kõiki oma finantsvarasid vastavalt nende lepingulistele tingimustele, kontserni valitud ärimudelile ning sellele, kes finantsvarast tulenevad rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi maksed, kas:

- korrigeeritud soetusmaksumuses
- õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

Finantskohustisi (v.a laenukohustised ja finantsgarantiid) kajastatakse kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kui tegemist on kas kauplemiseesmärgil hoitavate tuletisinstrumentidega või on kohustis määratletud õiglasel väärtuses kajastatavaks.

Finantsvarad

Kontsern kajastab klientidele antud laene ning muid finantsinvesteeringuid korrigeeritud soetusmaksumuses vaid juhul, kui mõlemad alltoodud tingimused on täidetud:

- finantsvara hoitakse ärimudeli raames, mille eesmärk on hoida finantsvara lepingupõhiste rahavoogude kogumiseks.
- finantsvara lepingutingimustest tulenevad kindlaksmääratud kuupäevadel rahavood, mis on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi maksed.

Pärast esmast kajastamist kontsern oma finantsvara enam ümber ei liigita, välja arvatud erandlikul juhul, kui kontsern omandab, müüb või lõpetab mõne ärivaldkonna.

Finantsvara kajastamine lõpetatakse, kui kaotatakse õigus antud varast tulenevatele rahavoogudele. Samuti lõpetab kontsern finantsvara kajastamise juhul, kui ta on kõnealuse varaobjekti üle andnud ning üleandmine vastab kajastamise lõpetamise kriteeriumitele.

Finantsvara loetakse kontserni poolt üleantuks, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:

- kontsern on kandnud üle oma lepingujärgsed õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogude saamiseks
- kontsernil säilivad õigused varast tulenevatele rahavoogudele, kuid ta on võtnud läbi tagatisega kokkuleppe kohustuse tasuda saadud rahavood täies mahus olulise viivitusega kolmandale isikule.

Finantskohustised

Finantskohustised võetakse finantsseisundi aruandes algselt arvele nende soetusmaksumuses. Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse emiteeritud võlakohustisi ja muid laenatud vahendeid korrigeeritud soetusmaksumuses, mille arvutamisel võetakse arvesse kõik emiteerimisega seotud alla- või juurdehindlused ning kulud, mis on sisemise intressimäära lahutamatuks osaks.

Finantskohustise kajastamine lõpetatakse selle täitmisel, tühistamisel või tagasimaksmisel. Kui olemasolev finantskohustis asendatakse sama laenuandja teise kohustisega, millel on oluliselt erinevad tingimused, või kui

olemasoleva kohustise tingimusi oluliselt muudetakse, käsitletakse sellist asendamist või muutmist esialgse kohustise kajastamise lõpetamise ja uue kohustise arvelevõtmisena. Erinevus esialgse finantskohustise raamatupidamisväärtuse ja makstud tasu vahel kajastatakse kasumiaruandes.

Finantsvarade väärtuse langus

Eeldatava krediidikahju leidmise põhimõtted

Kontsern kajastab eeldatava krediidikahju ulatuses allahindluse kõikide laenude ja muude võlainstrumentide puhul, mida ei kajastata õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (käesolevas peatükis: finantsinstrumendid).

Eeldatavat krediidikahju mõõdetakse kas 12 kuu või eluea alusel sõltuvalt sellest, kas pärast esialgset arvelevõtmist on toimunud krediidiriski oluline suurenemine või kas vara käsitletakse halvenenud krediitikvaliteediga varana. Põhimõtteid, mida kontsern krediidiriski olulise suurenemise hindamisel rakendab, on tutvustatud lähemalt lisa 2.

12 kuu eeldatav krediidikahju kajastab seda osa finantsinstrumendi eluea jooksul eeldatavast krediidikahjust, mis on tingitud aruandekuupäevale järgneva 12 kuu jooksul ilmneva võivatest kahjumit põhjustavatest sündmustest. Nii eluea kui ka 12 kuu jooksul eeldatav krediidikahju leitakse kollektiivselt, välja arvatud laenude puhul, mis on tagatud pandi või muu tagatisega ja mille väärtus on krediidiriski tõttu langenud, nagu on kirjeldatud käesolevas osas allpool.

Kontsern on kehtestanud põhimõtted, mille alusel iga aruandeperioodi lõpus hinnata, kas finantsinstrumendi krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud, võttes arvesse makseviivituse tõenäosuse muutumist finantsinstrumendi järelejäädud kehtivusaja jooksul.

Eeltoodu alusel liigitab kontsern oma laenud kas 1., 2. või 3. krediidiriski rühma või halvenenud krediitikvaliteediga ostetud või tekkinud finantsvaradeks:

- **1. rühm:** laenude esmasel arvele võtmisel kajastab kontsern allahindluse 12 kuu jooksul eeldatava krediidikahju alusel. Siia rühma kuuluvad ka paranenud krediidiriskiga laenud, mis on 2. rühmast siia ümber liigitatud.
- **2. rühm:** laenude puhul, mille krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud, kajastab kontsern allahindluse nende eluea jooksul eeldatava krediidikahju alusel. Siia rühma kuuluvad ka paranenud krediidiriskiga laenud, mis on 3. rühmast siia ümber liigitatud.
- **3. rühm:** halvenenud krediitikvaliteediga laenud. Kontsern kajastab allahindluse nende eluea jooksul eeldatava krediidikahju alusel.
- **Halvenenud krediitikvaliteediga ostetud või tekkinud finantsvarad:** finantsvarad, mis on juba esmasel kajastamisel halvenenud krediitikvaliteediga. Kõnealused varad võetakse algselt arvele nende õiglasel väärtuses ning nendelt saadavat intressitulu kajastatakse edaspidi krediidiga korrigeeritud sisemise intressimäära alusel. Allahindlus kajastatakse või tühistatakse vaid ulatuses, milles eeldatav krediidikahju edaspidi muutub.

Selliste finantsvarade puhul, mille suhtes kontsernil ei ole mõistlikku ootust, et need kas täielikult või osaliselt sisse nõutakse, vähendatakse raamatupidamislikku brutoväärtust. Seda loetakse finantsvara kajastamise (osaliseks) lõpetamiseks.

Kahjumid finantsvara väärtuse langusest ja väärtuse languse tühistamised kajastatakse vara raamatupidamisväärtuse korrigeerimisena.

Krediidiriski hindamisel kasutab kontsern järgmiseid põhinäitajaid: makseviivituse tõenäosus (PD), makseviivitusest tingitud kahjumäär (LGD) ja makseviivituses olev riskipositsioon (EAD). Järgnevalt on võetud lühidalt kokku eeldatava krediidikahju arvutamise üldpõhimõtted:

- **Makseviivituse tõenäosus**
Makseviivituse tõenäosus on hinnang tõenäosusele, et prognoositava ajavahemiku jooksul tekib maksehäire. Maksehäire võib tekkida vaatlusaluse perioodi jooksul mõnel ajahetkel üksnes juhul, kui laenu kajastamist ei ole varem lõpetatud ja see on endiselt portfellis. Makseviivituse tõenäosus näitab, kui suur on tõenäosus, et laenuklient ei suuda hinnangule järgneva 12 kuu jooksul rohkem oma lepingulisi kohustusi täita, ületades maksetähtaega üle 50 päeva.
- **Makseviivituses olev riskipositsioon**
Makseviivituses olev riskipositsioon on hinnang riskipositsioonile tulevase makseviivituse hetkel, mille leidmisel

on võetud arvesse pärast aruandekuupäeva riskipositsioonis tõenäoliselt toimuvaid muudatusi, sh põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi makseid (nii lepingujärgseid kui ka muid), eeldatavaid väljavõtmisi siduvate laenuandmiskohustuste pealt ning tähtaja ületanud maksete pealt kogunenud intressi.

- **Makseviivitusest tingitud kahjumäär**

Makseviivitusest tingitud kahjumäär näitab majanduslikku kahju, mis võib tekkida, kui laenuklient ei suuda rohkem kui 50 päeva üle tähtaja olevaid lepingulisi kohustusi täita, ning see leitakse riigipõhiste kahjumäärade alusel, mis põhinevad varasemal kahjustatistikal. Selle leidmise aluseks on vahe lepingu alusel ettevõttele tasumisele kuuluvate rahavoogude ja laenuandja eeldatavalt kättesaadavate rahavoogude (sh tagatise realiseerimisest või krediitkvaliteeti parandavatest kokkulepetest, mida loetakse laenu lahutamatuks osaks ning mis ei kuulu seega eraldi kajastamisele) vahel. Tavaliselt näidatakse seda protsendina makseviivituses olevast riskipositsioonist.

IFRS 9 kohaselt leitakse makseviivitusest tingitud kahjumäär nii 1., 2. ja 3. rühma kui ka halvenenud krediitkvaliteediga ostetud või tekkinud finantsvaradeks liigitatud nõuete puhul.

Järgnevalt on võetud lühidalt kokku eeldatava krediitkahju mudeli rakendamise üldpõhimõtted:

- **1. rühm:** 12 kuu eeldatav krediitkahju kajastab seda osa finantsinstrumendi eluea jooksul eeldatavast krediitkahjust, mis on tingitud aruandekuupäevale järgneva 12 kuu jooksul ilmnedavatest kahjumit põhjustavatest sündmustest.
- Makseviivituse tõenäosus korrutatakse läbi prognoositava makseviivituses oleva riskipositsiooni (lisa 1) ja eeldatava makseviivitusest tingitud kahjumääraga ning diskonteeritakse seejärel esialgsele sisemisele intressimäärale lähedase intressimääraga.
- **2. rühm:** laenude puhul, mille krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud, kajastab kontsern allahindluse nende eluea jooksul eeldatava krediitkahju alusel. Arvutuskäik on sarnane 1. rühma omaga (sh kaalutakse erinevaid võimalikke stsenaariume), kuid makseviivituse tõenäosus ja makseviivitusest tingitud kahjumäärad leitakse kogu instrumendi eluea kohta. Eeldatavad rahapuudujäägid diskonteeritakse esialgsele sisemisele intressimäärale lähedase intressimääraga.
- **3. rühm:** laenude puhul, mille väärtus on krediidiriski tõttu langenud, kajastab kontsern nende eluea jooksul eeldatava krediitkahju. Meetod on sarnane 2. rühma puhul kasutatavaga, kuid makseviivituse tõenäosuseks arvestatakse 100%.
- **Halvenenud krediitkvaliteediga ostetud või tekkinud finantsvarad:** selliste finantsvarade krediitkvaliteet on juba esmasel kajastamisel langenud.

Laenude hulka, mille väärtuse langust hinnatakse individuaalselt, liigitab kontsern laenud, mis kuuluvad 3. rühma ja on tagatud pandi või muu tagatisega. Kontsern hindab regulaarselt vähemalt iga kuue kuu tagant individuaalselt amortiseeritavaid laene tagavat panditud vara, hinnates muu hulgas:

- panditud või hüpoteegiga koormatud esemete ajakohastatud turuväärtust;
- hinnangulist ajavahemikku panditud esemete müümiseks turuväärtusega, võttes arvesse varasemat müügipraktikat. Hinnanguline ajavahemik (aastates) panditud vara müügiks määratakse sõltuvalt kliendi staatusest.

Tulevikku vaatav informatsioon

Oma eeldatava krediitkahju hindamise mudelites toetub kontsern järgmisele tulevikku vaatavale informatsioonile (lisa 1):

- töötuse määr

Eeldatava krediitkahju hindamise mudelid ja nende sisendid ei pruugi alati peegeldada turutingimusi raamatupidamise aastaaruande esitamise kuupäeva seisuga. Selle vea parandamiseks tehakse aeg-ajalt erinevuste korrigeerimiseks ajutisi parandusi, kuid seda vaid juhul, kui erinevuste mõju on oluline.

Vaatlusalune periood

Üldjuhul võetakse ajalooliste andmete analüüsimisel vaatlusaluseks perioodiks vähemalt 12 kuu pikkune ajavahemik. 12-kuulist perioodi rakendatakse ka tulevikku vaatavate hinnangute andmisel.

Mahakandmine

Üle 365 päeva üle tähtaja finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kuna selliste nõuete laekumist ei peeta enam tõenäoliseks. Kui maha kantav summa on suurem kui kogunenud allahindlus, suurendatakse nende erinevuse võrra

esmalts allahindluse summat ning seejärel saldeeritakse see raamatupidamisliku brutoväärtusega. Hilisemad laekumised arvestatakse maha krediidikahjust tulenevatest kuludest.

Muude finantsvarade väärtuse langus

Välispankades olevate investeerimiskontode puhul lähtutakse väärtuse languse arvutamisel panga vastaspoolte reitingust ja äriklientide makseviivituse tõenäosusest vastavalt reitinguagentuuride esitatud teabele. Kontsern kasutab reitinguagentuuride Standard & Poor's, Moody's ja Fitch reitinguid (võttes aluseks kõige nõrgema reitingu). Vastaspooltele, keda ükski eespool nimetatud reitinguagentuur eraldi ei hinda, määratakse makseviivituse tõenäosus vastaspoole asukohariigi reitingu alusel.

Paigutusi valitsemis sektori väärtpaberitesse tähtajaga kuni 90 päeva käsitatakse likviidsete instrumentidena, kuna tegemist on rahalähenditega. Kontsern ei tee mahaarvamisi nendega seotud väärtuse langusest tuleneva kahju osas.

Kontsern kasutab lihtsustatud meetodit sellise kahju mahaarvamise mõõtmiseks, mis on võrdne IFRS 15 rakendusallasse kuuluvate tasumata nõuete või lepingupõhiste varade kehtivusajal eeldatava krediidikahjuga.

Põhivara

Materiaalne põhivara

Materiaalne vara, välja arvatud ehitised, võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (sh tollimaksud ja muud mittetagastatavad maksud) ja kõikidest vara kasutuskõlblikku seisukorda ja asukohta viimisega otseselt seotud kulutustest. Materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud lisatakse vara raamatupidamisväärtusele või kajastatakse vajaduse korral eraldi varana ainult siis, kui on tõenäoline, et kontsern saab väljaminekuga seotud varast tulevikus majanduslikku kasu ning vara soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Kõik muud remondi- ja hoolduskulud kajastatakse tegevuskuludena sellel aruandeperioodil, mil need tekkisid.

Ehitisi kajastatakse ümberhinnatud väärtuses, mis on võrdne õiglase väärtusega ümberhindluse kuupäeval, millest arvatakse vajaduse korral maha akumulieeritud kulum.

Kontserni juhtkond viib ümberhinnatud väärtuses kajastatavate varade ümberhindamise läbi piisava sagedusega, et tagada, et ümberhinnatud varade raamatupidamisväärtus ei erineks oluliselt nende õiglasest väärtusest.

Ümberhindluse kasum kajastatakse muus koondkasumis ja ümberhindlusreservide koosseisus omakapitalis. Ümberhindluse kasumi see osa, mis tühistab eelnevalt kasumiaruandes kajastatud sama vara ümberhindluse kahjumi, kajastatakse kasumiaruandes. Ümberhindluse kahjum kajastatakse kasumiaruandes, välja arvatud see osa, millega tasaarvestatakse sama vara kasum, mis on kajastatud vara ümberhindlusreservis. Vara ümberhindamisel arvatakse ümberhindamise kuupäeva seisuga akumulieeritud kulum maha vara raamatupidamislikust brutoväärtusest ja netoväärtust korrigeeritakse vara ümberhinnatud väärtusega. Vara müümisel või ümberliigitamisel kantakse varaga seotud ümberhindlusreserv üle jaotamata kasumisse. Ümberhindlusreservi kasutatakse ainult siis, kui vara kajastamine lõpetatakse.

Maad ei amortiseerita.

Muu põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid. Kui varaobjekti raamatupidamisväärtus on suurem kui tema eeldatav kaetav väärtus, hinnatakse varaobjekt viivitamata alla tema kaetavale väärtusele.

Kulumit arvestatakse lineaarsel meetodil, millega kantakse vara soetusmaksumus selle hinnangulise kasuliku eluea jooksul kuludesse. Kasutatakse järgmisi amortisatsioonimäärasid:

Kategooria	Aastamäär
Ehitised	1,3%-4%
Mööbel ja seadmed	5%-50%

Igal aruandekuupäeval vaadatakse üle varade lõppväärtuste sobivus, kasutatud kulumiarvestuse meetodid ja kasulikud eluead ning vajaduse korral korrigeeritakse neid. Hinnangute muutuste mõju kajastatakse nii aruandeperioodil kui ka järgnevatel perioodidel.

Immateriaalne põhivara

Eraldi omandatud immateriaalne põhivara võetakse algsest arvele soetusmaksumuses. Äriühenduse käigus omandatud immateriaalse põhivara soetusmaksumus on selle õiglane väärtus omandamiskuupäeva seisuga. Pärast algset arvelevõttu kajastatakse immateriaalset põhivara soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Immateriaalne põhivara jaguneb piiratud ja piiramatult kasuliku elueaga varaks.

Piiratud kasuliku elueaga immateriaalset põhivara amortiseeritakse selle kasuliku eluea vältel ning selle väärtuse langust hinnatakse, kui esineb asjaolusid, mis viitavad väärtuse languse võimalikkusele. Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse põhivara amortisatsiooniperiood ja -meetod vaadatakse üle vähemalt iga aruandeperioodi lõpus.

Muutused vara eeldatavas kasulikus elueas või varast tuleneva majandusliku kasu eeldatavas tarbimismudelil muudavad vastavalt kas amortisatsiooniperioodi või -meetodit ning neid käsitletakse arvestushinnangute muutustena. Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse põhivara amortisatsioonikulu kajastatakse kasumiaruandes immateriaalse põhivara funktsioonile vastavas kulukategoorias.

Piiramatult kasuliku elueaga immateriaalset põhivara ei amortiseerita, kuid selle väärtuse langust kontrollitakse üks kord aastas kas eraldi või raha genereeriva üksuse tasandil. Kasuliku eluea piiramatuks hindamise asjakohasust kontrollitakse üks kord aastas, et teha kindlaks, kas tegemist on endiselt piiramatult kasuliku elueaga varaga. Kui vara ei saa enam pidada piiramatult kasuliku elueaga varaks, liigitatakse see edasiulatuvalt ümber piiratud kasuliku elueaga varaks.

Uurimistegevusega seotud kulutused kantakse kuludesse nende tekkimisel. Konkreetse projektiga seotud arenduskulud kajastatakse immateriaalse põhivarana juhul, kui kontsern suudab tõestada järgmist:

- immateriaalse põhivara kasutus- või müügiõiglikkuse muutmine on tehniliselt võimalik.
- kontsern kavatseb immateriaalse põhivara valmis saada ning tal on võimalik ja ta kavatseb seda kasutada või müüa.
- kuidas vara hakkab tulevast majanduslikku kasu looma.
- vara arendamise lõpetamiseks on olemas piisavad vahendid.
- kontsern suudab usaldusväärselt mõõta vara arendustegevusega seotud kulutusi.
- Pärast arenduskulude algset arvelevõttu varana kajastatakse neid soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid. Amortisatsiooni hakatakse arvestama hetkest, mil arendamine on lõpetatud ning vara on kasutamiseks valmis. Arenduskulud amortiseeritakse lineaarselt 3–5 aasta jooksul.

Kontserni laenuhaldussüsteemi ja muude IT-süsteemide ettevõttesisene arendamine hõlmab IT-personali kapitaliseeritud palgakulusid, mille aluseks on töötajate tööajatabelid ja arenduspersonal, kes tegeleb 100% ajast uue funktsionaalsuse arendamisega.

Tarkvaralitsentse kajastatakse immateriaalse põhivarana vastavalt tarkvara soetamiseks ja kasutusele võtmiseks tehtud kulutustele. Tarkvara amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt, lähtudes tarkvara kasulikust elueast vastavalt tarkvara kirjeldusele/funktsioonidele. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt 3–10 aasta jooksul.

Mittefinantsvara väärtuse langus ja kajastamise lõpetamine

Põhivara kajastamine lõpetatakse selle võõrandamisel (st kuupäeval, mil saaja saavutab vara üle kontrolli) või siis, kui vara kasutamisest ega võõrandamisest ei eeldata enam tulevast majanduslikku kasu. Vara kajastamise lõpetamisest tulenev kasum või kahjum (netomüügitulu ja vara raamatupidamisväärtuse vahe) kajastatakse kasumiaruandes.

Kontsern hindab iga aruandekuupäeval, kas on mingeid märke sellest, et vara väärtus võib olla langenud. Kui selliseid märke on või kui vara puhul nõutakse iga-aastaselt väärtuse languse kontrollimist, hindab kontsern vara kaetava väärtuse suurust. Kaetav väärtus määratakse kindlaks eraldi iga eraldiseisva varaobjekti kohta, välja arvatud juhtudel, kui vaatlusalusest varaobjektist ei tulene rahavoogusid, mis oleksid valdavas osas sõltumatud muude varade või vararühmade poolt loodatavatest rahavoogudest.

Kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse hinnangulised tulevased rahavood nüüdisväärtuseni, kasutades maksueelset diskontomäära, mis peegeldab turu hetkehinnangut raha ajaväärtuse suhtes ja varaga seotud spetsiifilisi riske. Õiglase väärtuse ja müügiikulude vahe suuruse hindamisel võetakse arvesse hiljutisi turutehinguid. Kui selliseid tehinguid ei leita, kasutatakse sobivat hindamismudelit. Nende arvutuste õigsust aitavad kinnitada

hindamiskordajad, avalikult kaubeldavate ettevõtete noteeritud aktsiahinnad või muud kättesaadavad õiglase väärtuse näitajad.

Kontsern kasutab väärtuse languse hindamisel hiljutisi eelarveid ja prognoose, mis koostatakse eraldi kontserni iga sellise raha genereeriva üksuse kohta, millele varaobjektid on jaotatud. Need eelarved ja prognoosid koostatakse üldjuhul viie aasta kohta. Kaugemale kui viis aastat ette prognoositavate rahavoogude hindamisel arvutatakse välja ja kaasatakse kalkulasioonidesse ka pikaajaline kasvumäär.

Kui materiaalse või immateriaalse põhivara kaetav väärtus on langenud alla selle raamatupidamisväärtuse, hinnatakse varaobjekt alla selle kaetavale väärtusele. Vara väärtuse languse kindlakstegemiseks viiakse läbi väärtuse languse test ning leitakse vara kaetav väärtus. Vara väärtuse langust testitakse vähemalt kord aastal, igal aruandekuupäeval, kui esineb vara võimalikule väärtuse muutumisele viitavaid asjaolusid. Varade väärtuse langust kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Varade (v.a firmaväärtuse) puhul hinnatakse igal aruandekuupäeval, kas esineb märke sellest, et varem kajastatud kahjum väärtuse langusest ei pruugi enam eksisteerida või võib olla vähenenud. Selliste märkide olemasolu korral hindab kontsern vara või raha genereeriva üksuse kaetavat väärtust. Varasematel perioodidel kajastatud kahjum väärtuse langusest tühistatakse vaid siis, kui eeldused, mida kasutatakse vara kaetava väärtuse kindlaksmääramiseks, on väärtuse langusest tingitud kahjumi viimase kajastamisega võrreldes muutunud. Allahindlust võib tühistada üksnes sel määral, et vara raamatupidamisväärtus ei ületaks selle kaetavat väärtust ega sellist raamatupidamisväärtust, mis oleks varal juhul (amortisatsiooni arvestamata), kui varasematel aastatel poleks vara väärtuse langust kajastatud. Tühistamine kajastatakse kasumiaruandes samal real, kus varasem kahjum vara väärtuse langusest.

Rendid

Kontsern kui rentnik

Standardiga IFRS 16 kehtestatakse rentide kajastamise, mõõtmise, esitamise ja avalikustamise põhimõtted mõlemale lepingupoolele, st nii kliendile (rentnikule) kui ka teenuseosutajale (rendileandjale).

Lepingu sõlmimisel hindab kontsern, kas tegemist on rendilepinguga või kas see sisaldab rendisuhet, st kas lepinguga antakse tasu eest õigus kontrollida kindlaksmääratud vara kasutamist teatud ajavahemikus.

Kui lühiajalised ja madala väärtusega vara rendilepingud välja arvata, kasutab kontsern kõigi rendilepingute kajastamiseks ja mõõtmiseks samu põhimõtteid. Kontsern kajastab rendikohustist rendimaksete tasumiseks ning kasutusõiguse vara, millega seotud alusvara on kontsernil õigus kasutada.

Kasutusõiguse varad

Kontsern kajastab kasutusõiguse vara rendiperioodi alguses (st päeval, mil alusvara antakse kasutamiseks üle). Kasutusõiguse vara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumuleeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad kahjumid ning mida on korrigeeritud vastavalt rendikohustiste ümberhindamisele. Kasutusõiguse vara soetusmaksumus koosneb kajastatud rendikohustistest (kõigi rendimaksete summa nüüdisväärtuses), esmastest otsekulutustest ning rendiperioodi alguses või enne seda tehtud rendimaksetest, millest on lahutatud saadud rendistiimulid. Kasutusõiguse vara amortiseeritakse lineaarselt kas rendiperioodi või vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul (sõltuvalt sellest, kumb on lühem), aastased amortisatsioonimäärad jäävad vahemikku 14–50%.

Kui rendiperioodi lõpus läheb renditava vara omandiõigus üle kontsernile või vara maksumus peegeldab ostuõiguse realiseerimise hinda, arvestatakse amortisatsiooni, lähtudes vara hinnangulisest kasulikust elueast.

Ka kasutusõiguse vara puhul hinnatakse väärtuse langust. Iga aruandeperioodi lõpus peab ettevõtte hindama, kas on mingeid märke sellest, et vara väärtus võib olla langenud (st raamatupidamisväärtus ületab kaetavat väärtust). Kui selliseid märke esineb, tuleb hinnata vara kaetavat väärtust. Kui vara kaetav väärtus jääb alla tema õiglase väärtuse, millest on arvatud maha müügikulud, või kasutusväärtuse, ei ole vaja teist näitajat hinnata. Kui vara õiglase väärtuse ja müügikulude vahe leidmine pole võimalik, loetakse vara kaetavaks väärtuseks tema kasutusväärtus. Müügiks mõeldud varade kaetav väärtus võrdub nende õiglase väärtuse ja müügikulude vahetega. Kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse kuluna (v.a juhul, kui kahjum on tekkinud ümberhinnatud vara väärtuse langusest, mida käsitletakse ümberhindluse vähendamisena).

Rendikohustised

Rendiperioodi alguses kajastab kontsern rendikohustised rendiperioodi jooksul tasumisele kuuluvate rendimaksete

nüüdisväärtuses. Rendimaksed sisaldavad fikseeritud makseid (k.a sisuliselt fikseeritud makseid), millest on lahutatud saadaolevad rendistiimulid, muutuvaid rendimakseid, mis sõltuvad indeksist või määrast, ning summasid, mida tuleb jääkväärtuse garantiide alusel eeldatavasti tasuda. Samuti loetakse rendimaksede koosseisu piisavalt kindlalt realiseerimisele kuuluva ostuõiguse realiseerimise hind ning rendilepingu lõpetamisel tasumisele kuuluvad trahvid juhul, kui rendiperioodi kindlaksmääramisel eeldatakse, et kontsern kasutab rendilepingu lõpetamise õigust. Muutuvad rendimaksed, mis ei sõltu ühestki indeksist ega määrast, kajastatakse kuluna perioodil, mil nimetatud makseid tingiv sündmus või tingimus aset leiab.

Kuna rendi sisemist intressimäära ei ole võimalik hõlpsasti kindlaks teha, kasutab kontsern rendimaksede nüüdisväärtuse leidmiseks oma alternatiivset laenuintressimäära rendiperioodi alguse seisuga. Pärast rendiperioodi algust suurendatakse rendikohustiste summat jooksvalt kogunenud intressi ning vähendatakse tehtud rendimaksedele võrra. Rendikohustiste raamatupidamisväärtus hinnatakse ümber ka juhul, kui muudetakse rendiperioodi, rendimakseid (nt tulevased maksed muutuvad nende arvutamise aluseks oleva indeksi või määra muutumise tõttu) või alusvara ostuõiguse hinnangut.

Kontserni rendikohustisi kajastatakse nii kasutusõiguse varade ja rendikohustistena (vt lisa 15) kui ka finantskohustiste all (vt lisa 17).

Lühiajalised ja madala väärtusega vara rendilepingud

Seadmete lühiajaliste rendilepingute (st rendilepingud, mille perioodi kestus selle algusest arvestades ei ületa 12 kuud ning mis ei sisalda ostuõigust) kajastamisel rakendab kontsern lühiajaliste rendilepingute puhul lubatud erandit. Madala väärtusega kontoritehnika rendi lepingute kajastamisel kasutab kontsern madala väärtusega rendilepingute puhul lubatud erandit. Madala väärtusega varad on varad, mille lepinguline väärtus ei ületa 5 tuhandet eurot. Lühiajaliste ja madala väärtusega vara rendilepingutega seotud rendimakseid kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Kontsern kui rendileandja

Rendileandjana liigitab kontsern rendi selle jõustumise päeval kas kasutus- või kapitalirendiks. Kui kontsern leiab, et rendilepinguga antakse sisuliselt kõik alusvara omandiõigusega seotud riskid ja hüved üle, liigitatakse rendileping kapitalirendiks. Rendilepingud, mille puhul kontsern kõiki vara omandiõigusega seotud riske ja hüvesid üle ei anna, liigitatakse kasutusrendiks. Kuna tegemist on äritegevusega seotud tuluga, kajastatakse renditulu rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna kasumiaruandes. Kasutusrendi sõlmimiseks peetud läbirääkimiste ja rendilepingu sõlmimisega seonduvad esmased otsekulutused lisatakse renditud vara raamatupidamisväärtusele ning need kajastatakse kogu rendiperioodi jooksul rendituluga samadel alustel. Tingimuslikud renditasud kajastatakse nende teenimise perioodi tuluna.

Kohustuslik reservkapital

Eestis peab aktsiaseltsi kohustuslik reservkapital olema vähemalt 1/10 aktsiakapitalist. Kohustuslik reservkapital moodustatakse iga-aastasest puhaskasumi eraldisest ning muudest eralditest, mis kantakse kohustuslikku reservkapitali seaduses või põhikirjas ettenähtud korras. Igal aastal tuleb kanda kohustuslikku reservkapitali vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab aktsiakapitalist 1/10.

Seotud osapooled

Kontserni aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- omanikke (emaettevõtte ja emettevõtte omanikud),
- tegev- ja kõrgemat juhtkonda,
- eespool loetletud isikute lähisugulasi ning nendega seotud ettevõtteid.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

1 Olulised raamatupidamislikud hinnangud, otsused ja eeldused

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnalt otsuste tegemist, eelduste kasutamist ja hinnangute andmist, mis mõjutavad kajastatud tulude, kulude, varade ja kohustiste suurst ning tingimuslike kohustiste avalikustamist. Nende eelduste ja hinnangute ebakindlus võib tuua kaasa tagajärgi, mis nõuavad varade või kohustiste raamatupidamisväärtuse olulist korrigeerimist hilisematel perioodidel. Kontserni arvestuspõhimõtete rakendamisel on juhtkond kasutanud aruandekuupäeva seisuga alltoodud otsuseid, tulevikku puudutavaid eeldusi ja muid peamisi hindamisega seotud ebakindluse allikaid, millega kaasnev märkimisväärne risk võib järgmisel majandusaastal põhjustada varade ja kohustiste raamatupidamisväärtuse olulisi korrigeerimisi. Olud ja tulevaste arengute kohta tehtud eeldused võivad kontsernist sõltumatute asjaolude tõttu muutuda. Kõnealused muudatused kajastatakse eeldustes nende ilmnemisel. Järgnevalt on toodud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summadele kõige enam mõju avaldavad ja juhtkonnalt enim otsuste langetamist või eelduste kasutamist nõudvad kirjed ning vastavad otsused/eeldused.

Kahjum finantsvara väärtuse langusest

Eeldatava krediitkahju mudelis kasutatakse kolmeetapilist lähenemist, mille aluseks on finantsinstrumentide krediitkvaliteedi muutumine pärast nende esialgset arvelevõtmist.

Kontsern jälgib pidevalt kõiki varasid, mille puhul eeldatavat krediitkahju arvutatakse. Et teha kindlaks, kas instrumendi või instrumentide portfelli puhul tuleks arvutada välja 12 kuu või eluea jooksul eeldatav krediitkahju, hindab kontsern, kas pärast nende esmast kajastamist on krediidirisk oluliselt suurenenud. Kontsern loeb krediidiriski oluliselt suurenenuks, kui IFRS 9 kohane makseviivituse tõenäosus instrumendi eluea jooksul on pärast esmast kajastamist kahekordistunud.

Selle kõrval rakendab kontsern ka kvalitatiivset meetodit, mille kohaselt loetakse krediidiriski oluliselt suurenenuks ka siis, kui klient/laen tõstetakse kõrgendatud järelevalve all olevate klientide nimekirja või instrument restruktureeritakse. Teatud juhtudel võib kontsern võtta vastu ka otsuse liigitada sündmus makseviivituse asemel krediidiriski oluliseks suurenemiseks. Hoolimata krediitkvaliteedi järgu muutusest loetakse krediidirisk pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenuks aga juhul, kui lepinguliste maksetega ollakse üle 30 päeva üle tähtaja.

Kui eeldatavat krediitkahju arvutatakse sarnaste varade rühma kohta kollektiivselt, rakendab kontsern selleks, et hinnata, kas pärast nende esmast kajastamist on krediidirisk oluliselt suurenenud, kõigi varade puhul samu põhimõtteid.

Kontsern liigitab oma finantsinstrumente järgmiselt:

- **1. rühm** – töötavad laenud, mis on kuni 30 päeva üle tähtaja
- **2. rühm** – töötavad laenud, mis on 31–50 päeva üle tähtaja
- **3. rühm** – kõik mittetöötavad laenud (üle 50 päeva üle tähtaja)
- **finantsvarad, mis on krediidiriski tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud**

Eeldatava krediitkahju hindamise mudelid ja nende sisendid ei pruugi alati peegeldada turutingimusi raamatupidamise aastaaruande esitamise kuupäeva seisuga. Selle vea parandamiseks tehakse aeg-ajalt erinevuste korrigeerimiseks ajutisi parandusi, kui erinevuste mõju oleks oluline.

Tulevikku vaatavad korrigeerimised tehakse lihtsustatud meetodil, võrreldes üheks aastaks pärast aruandekuupäeva prognoositud töötuse määra muutust viimaste andmetega. Tulevikku vaatavate korrigeerimiste tundlikkust on käsitletud lisas 8.

Kontsern vaatab oma mudelid tegelike kahjude taustal regulaarselt üle.

Eraldised ja muud tingimuslikud kohustised

Kontsern tegutseb regulatiiv- ja õiguskeskkonnas, millele on omane tavapärasest kõrgem risk kohtuvaidlustesse sattuda. Seetõttu on kontsern oma tavapärase äritegevuse käigus osapooleks mitmetes kohtuvaidlustes ning vahekohtu- ja järelevalvemenetlustes nii Eestis kui ka teistes jurisdiktsioonides.

Kui kontsern on võimeline konkreetse juhtumiga seotud majandusliku kasu väljaminekut usaldusväärselt mõõtma ning peab seda tõenäoliseks, kajastatakse juhtumiga seotud kulude katteks eraldis. Kui väljaminekut peetakse kas ebatõenäoliseks või ei suudeta tõenäolise väljamineku suurust usaldusväärselt mõõta, avalikustatakse see raamatupidamise aastaaruandes tingimusliku kohustisena. Kui kontsern on aga arvamusel, et kõnealuste hinnangute eraldi avalikustamine võiks kahjustada vaidluse või menetluse lõpptulemust, kontsern oma raamatupidamise aastaaruandes üksikasjalikke andmeid eraldi iga vaidluse või menetluse kohta ei avalikusta.

Kõnealuste kahjude realiseerumise tõenäosuse ja ulatuse kindlaksmääramise subjektiivsuse ja ebakindluse tõttu lähtub kontsern mitmest tegurist, sh juriidilistest nõuannetest, konkreetse vaidluse või menetluse etapist ning varasematest andmetest sarnaste juhtumite kohta. Selliste otsuste tegemine on olulisel määral hinnanguline.

Immateriaalse vara kapitaliseerimine

Kontserni kasvu ning olemasolevatele ja potentsiaalsetele uutele klientidele pakutavate teenuste laiendamist toetava uue laenuhaldussüsteemi ja muude IT-süsteemide arendamisega seotud kulude kapitaliseerimisel kasutatakse teatavaid eeldusi. IT-personali palgakulude kapitaliseerimise aluseks arendusetapis on töötajate tööajatabelid ja arenduspersonal, kes tegeleb 100% ajast uue funktsionaalsuse arendamisega. Seetõttu kapitaliseeritakse 100% asjaomase personaliga palgakuludest immateriaalsete varade all. Uue tarkvara või funktsionaalsuse arendamiseks kasutatavad välispartnerite teenused vaadatakse regulaarselt läbi, et hinnata, kas neid on kohane kajastada immateriaalse varana. Kui vara on kasutusvalmis, määratakse kindlaks selle kasulik eluiga ja hinnatakse, kas vara väärtus on langenud (sest teatud varade kasutamine on lühiajaline). Viimasel juhul vähendatakse vara väärtust vastavalt koondkasumiaruandes.

2 Finantsriskide juhtimine

Risk on määratletud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle eeldatavatest finantstulemustest. Oma igapäevases tegevuses puutub kontsern kokku paljude riskidega, millest peamised on krediidirisk, tururisk, likviidsusrisk ja operatsioonirisk.

Kontserni nõukogu kehtestatud riskisuga määratakse kindlaks aktsepteeritavad riskid, nende tasemed ja olemus ning tagatakse nende riskide kooskõla kontserni ärimudeli ja strateegiliste eesmärkidega.

Kontserni riskijuhtimise eesmärk on riskide tuvastamine, nende asjakohane mõõtmine ja juhtimine. Laiemalt on riskijuhtimise eesmärk kontserni riski ja tulu suhte optimeerimine ning kontserni väärtuse suurendamine, viies kahjud miinimumini ja vähendades tulemuste volatiilsust.

Kontserni riskijuhtimise raamistiku esimene põhimõte lähtub tugevast riskikultuurist, toetudes kolmele kaitseliinile. Selle põhimõtte kohaselt vastutavad riskijuhtimise eest kõik kontserni töötajad, kuid igal töötajal on kindel roll ja vastutus.

Ülesanded jagunevad kolme kaitseliini vahel järgmiselt:

- esimene kaitseliin – äriüksused vastutavad riskivõtmise ja igapäevase riskijuhtimise eest,
- teine kaitseliin – riskikontrolli üksus vastutab omanike pideva järelevalve ja tõhusa riskijuhtimise raamistiku rakendamise eest,
- kolmas kaitseliin – siseaudit teostab sõltumatut järelevalvet kogu kontserni, sealhulgas riskikontrolli üksuse üle.

Kontsernis tehakse riskijuhtimise otsuseid järgmistel põhitasanditel:

- 1) nõukogu,
- 2) juhatus,
- 3) krediidikomitee.

Kontserni riskijuhtimise raamistiku teise põhimõtte aluseks on riskide juhtimine tsentraliseeritud ja ühtses struktuuris, toetudes riskijuhtimissüsteemile, mis arvestab võimalikku korrelatsiooni erinevate ärivaldkondade ja riskide vahel.

Kontsern analüüsib riskide tuvastamise ja juhtimise põhimõtteid ning toiminguid vastavalt kontserni tegevuse ja finantsseisundi muutustele mitu korda aastas. Tavapärane analüüsisagedus on kord kuus, kuid erakorraliste sündmuste puhul (näiteks valuutakursside järsu kõikumise korral või turul valitseva konkurentsiolukorra tõttu) reageeritakse kohe.

Krediidirisk

Krediidirisk on risk, et tehingu vastaspool ei täida finantsinstrumendist või kliendilepingust tulenevaid kohustusi ja see toob kaasa rahalise kahju. Kontsern on krediidiriski alamriskidena tuvastanud kontsentratsiooniriski ja maariski, nt geograafilise asukoha riski.

Krediidirisk tuleneb rahast ja rahalähenditest, investeringutest riigi võlakirjadesse ja väärtpaberitesse, kuid peamiselt klientidega seotud krediidipositsioonist, mis hõlmab laenude jääki, antud garantiisid, muid nõudeid ja kohustusi.

Kontserni maksimaalne krediidirisk tagatise arvestamata on järgmine:

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
Raha ja rahalähendid	71 660	65 647
Klientidele antud laenud	232 171	193 897
Muud varad	8 138	4 114
Muud finantsinvesteeringud*	41 105	35 947
VAHESUMMA	353 074	299 605
Finantsseisundi aruande välised kirjed	12 243	7 868
KOKKU	365 317	307 473

* Muud finantsinvesteeringud ei sisalda investeeringuid muudesse aktsiatesse ja väärtpaberitesse.

Vt ka lisad 10, 11, 12 ja 13.

Krediidiriski mõõtmine ja jaotus

Raha ja rahalähendid

Juhtkonna hinnangul on keskpangas ja muudes korrespondentpankades hoitavast rahast ja rahalähenditest tulenev krediidirisk olemuslikult madal. Seetõttu ei arvestata nendele finantsinstrumentidele eeldatavat krediidikahju. Raha ja rahalähendite hoidmiseks kasutatavaid vastaspooli hindab kontsern reitinguagentuuride Standard & Poor's, Moody's ja Fitch reitingute põhjal (võttes aluseks kõige nõrgema reitingu).

Kontserni raha ja rahalähendite jaotus nende hoidmiseks kasutatavate vastaspoolte reitingute lõikes on järgmine:

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
Reiting AAA kuni A	4 485	8 548
Reiting BBB kuni B	67 165	55 583
Ilma reitinguta	10	1 516
KOKKU	71 660	65 647

Klientidele antud laenud

Kontserni laenutooted on:

- tagatiseta tarbimislaenud tähtajaga 3–60 kuud ning tagatisega laenud tähtajaga kuni 300 kuud. Laenu mediaansumma on üle 2 tuhande euro. Laenusummad jäävad 100 euro ja 10 tuhande euro vahele. Kaalutud keskmine krediidikulukuse määr aastast on 40,54% ning see sõltub laenusummast, tähtajast ja kliendi staatusest;
- tagatiseta äri-laenud tähtajaga 3–48 kuud ning tagatisega äri-laenud tähtajaga 3–36 kuud. Laenu mediaansumma on üle 7 tuhande euro. Laenusummad jäävad 2 tuhande ja 500 tuhande euro vahele. Kaalutud keskmine krediidikulukuse määr aastast on 10,8% ning see sõltub laenusummast, tähtajast ja kliendi staatusest.

Klientidele antud laenudega seotud krediidirisk on kontserni jaoks suurim risk. Selle riski maandamiseks teenindab kontsern:

- ainult erakliente, kellel on alaline töökoht ja stabiilne sissetulek. Laenude andmise aluseks on isiku kindlakstegemine ja isiklik krediidi reiting. Uue taotleja krediidi reiting määratakse automaatselt, võrreldes taotleja näitajaid heade ja halbade laenude statistiliste kliendirühmade ning asjakohaste andmebaasidega. Kontserni juurde tagasi pöörduvate klientide puhul kohaldatakse isiklikku krediidi reitingut, mis põhineb kliendi varasemal

laenukäitumisel. Isiklike krediidireitinguid vaadatakse üle perioodiliselt ja korrigeeritakse vastavalt kliendi maksekäitumisele;

- hea maksevõimega ärikliente. Uuele taotlejale krediidireitingu määramisel analüüsitakse üksikasjalikult kogu asjakohast teavet, mille taotleja on esitanud ja mis on kättesaadav avalikest andmekogudest ja registritest. Krediidireiting vaadatakse üle vähemalt kord aastas, lähtudes kliendi maksevõime hinnangust, mis antakse raamatupidamise aastaaruande alusel.

Tagatisega laenu puhul hindab kontsern tagatise väärtust laenu taotlemise käigus, kasutades hindamiseks vajaduse korral väliseid hindajaid. Peamised tagatiste liigid on: hüpoteek, kommertsant, kaupade/toodete pant, füüsilise või juriidilise isiku käendus ja laenukindlustus.

Kontserni krediidipoliitika ja -portfelliga seotud riskide haldamiseks on kontsernil krediidikomitee (CreCO), kes otsustab, millistele kliendirühmadele milliseid laene anda, võttes arvesse ka majandusolukorda, nt töötuse määra.

CreCO on kaheastmeline:

- kontserni krediidikomitee ja
- tütarettevõtte krediidikomitee.

Kontserni krediidikomitee otsustab järgmist:

- tütarettevõtte krediidikomitee volituste määramine;
- laenutoodete parameetrite määramine;
- laenu taotluste kontrollimise ja kinnitamise protseduuride kehtestamine;
- tähtaja ületanud laenudega tegelemise protseduuri kehtestamine.

Kontserni krediidikomiteesse kuuluvad tegevjuht (CEO), ärijuht (CCO), finantsjuht (CFO), operatiivjuht (COO) ja riskijuht (CRO). Kontserni krediidikomitee töö organiseerimise ning komitee otsuste dokumenteerimise ja vahendamise eest vastutab peamiselt riskijuht. Kontserni krediidikomitee langetab otsuseid kas kohalike tütarettevõtete juhtkondade palvel või vajadusel ka omal algatusel. Tütarettevõtte krediidikomitee koosneb kohalikust juhtkonnast ja teistest võtmeisikutest.

Kontsern loeb finantsvara mittetöötavaks, kui:

- võlgnik ei tasu tõenäoliselt tema vastu olevaid krediidinõudeid täielikult ilma, et kontsern rakendaks sellised meetmed nagu tagatise realiseerimine (kui tagatis on olemas);
- võlgnik on jätnud tema vastu oleva olulise krediidinõude üle 50 päeva tasumata;
- on muutunud tõenäoliseks, et võlgnik peab laenu finantsraskuste tõttu restruktureerima, sest ei suuda tema vastu olevaid krediidinõudeid tasuda.

Kontsern liigitab kliendid järgmistesse krediidiriski rühmadesse:

1. rühm – kõik töötavad laenud, mis on kuni 30 päeva üle tähtaja, krediidirisk ei ole oluliselt suurenenud,
2. rühm – kõik töötavad laenud, mis on 31–50 päeva üle tähtaja, krediidirisk on suurenenud,
3. rühm – kõik mittetöötavad laenud (üle 50 päeva üle tähtaja), krediidirisk on oluliselt suurenenud.

Krediidiriski rühma määramisel on peamiseks näitajaks tähtaja ületanud päevade arv (kvantitatiivne kriteerium). Kliendi võib liigitada suurema krediidiriskiga rühma järgmiste kvalitatiivsete lisakriteeriumide alusel:

- on märke, mis viitavad sellele, et tasumine on ebatõenäoline, kliendil on olulised finantsraskused ja kontsern peab tagatise realiseerima (kui tagatis on olemas),
- laen on kliendi finantsraskuste tõttu restruktureeritud,
- leping on lõpetatud.

Kliendi ümberliigitamine kõrgema krediidiriskiga rühmast madalama krediidiriskiga rühma toimub kontsernis järgmiste põhimõtete kohaselt:

- kliendi lepingulised maksed on viimase kolme kuu jooksul laekunud tähtaegselt – klient liigitatakse ümber 2. rühmast 1. rühma,
- kliendi lepingulised maksed on viimase kolme kuu jooksul laekunud tähtaegselt – klient liigitatakse ümber 3. rühmast 2. rühma.

Järgmises tabelis on esitatud kontserni poolt klientidele antud laenude jaotus tegevusalade ja krediidiriski rühmade lõikes (netosummades)

<i>tuhandetes eurodes</i>	1. rühm	2. rühm	3. rühm	Laenude allahindlus	Kokku
31.12.2023					
Eraklientidele antud laenud	187 401	3 210	27 617	-17 397	200 831
Äriklientidele antud laenud, sealhulgas:	31 247	0	2 475	-2 382	31 340
<i>Tootmine ja kaubandus</i>	<i>11 885</i>	<i>0</i>	<i>1 655</i>	<i>-1 629</i>	<i>11 911</i>
<i>Põllumajandus ja toiduainetööstus</i>	<i>2 235</i>	<i>0</i>	<i>265</i>	<i>-216</i>	<i>2 284</i>
<i>Finantssektor, v.a pangandus</i>	<i>1 780</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-8</i>	<i>1 772</i>
<i>Ehitus ja maaparandus</i>	<i>11 695</i>	<i>0</i>	<i>77</i>	<i>-91</i>	<i>11 681</i>
<i>Energeetikasektorile antud laenud</i>	<i>1 050</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-19</i>	<i>1 031</i>
<i>Teenindussektorile antud laenud</i>	<i>2 602</i>	<i>0</i>	<i>407</i>	<i>-402</i>	<i>2 607</i>
<i>Muud</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>71</i>	<i>-17</i>	<i>54</i>
KOKKU (bruto)	218 648	3 210	30 092	-19 779	232 171
Laenude allahindlus	-5 279	-560	-13 940		
KOKKU (neto)	213 369	2 650	16 152		
31.12.2022					
Eraklientidele antud laenud	157 118	3 134	27 082	-18 651	168 683
Äriklientidele antud laenud, sealhulgas:	24 792	0	3 365	-2 942	25 215
<i>Tootmine ja kaubandus</i>	<i>10 584</i>	<i>0</i>	<i>1 690</i>	<i>-1 273</i>	<i>11 001</i>
<i>Põllumajandus ja toiduainetööstus</i>	<i>2 189</i>	<i>0</i>	<i>734</i>	<i>-519</i>	<i>2 404</i>
<i>Finantssektor, v.a pangandus</i>	<i>2 373</i>	<i>0</i>	<i>234</i>	<i>-235</i>	<i>2 372</i>
<i>Ehitus ja maaparandus</i>	<i>7 451</i>	<i>0</i>	<i>35</i>	<i>-160</i>	<i>7 326</i>
<i>Energeetikasektorile antud laenud</i>	<i>347</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-241</i>	<i>106</i>
<i>Teenindussektorile antud laenud</i>	<i>1 848</i>	<i>0</i>	<i>581</i>	<i>-500</i>	<i>1 929</i>
<i>Muud</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>91</i>	<i>-14</i>	<i>77</i>
KOKKU (bruto)	181 910	3 134	30 447	-21 593	193 897
Laenude allahindlus	-5 247	-733	-15 614		
KOKKU (neto)	176 663	2 401	14 833		

Järgmises tabelis on esitatud kontserni poolt klientidele antud laenude (bruto) liikumine krediidiriski rühmade vahel

<i>tuhandetes eurodes</i>	1. rühm	2. rühm	3. rühm
2023			
Ümberliigitamine 1. rühmast 2. rühma	-71 522	71 522	
Ümberliigitamine 1. rühmast 3. rühma	-4	0	4
Ümberliigitamine 2. rühmast 1. rühma	16 403	-16 403	0
Ümberliigitamine 2. rühmast 3. rühma	0	-26 077	26 077
Ümberliigitamine 3. rühmast 2. rühma	0	0	0
Ümberliigitamine 3. rühmast 1. rühma	0	0	0
KOKKU	-55 123	29 042	26 081
2022			
Ümberliigitamine 1. rühmast 2. rühma	-42 289	42 289	0
Ümberliigitamine 1. rühmast 3. rühma	-21	0	21
Ümberliigitamine 2. rühmast 1. rühma	9 332	-9 332	
Ümberliigitamine 2. rühmast 3. rühma	0	-21 525	21 525
Ümberliigitamine 3. rühmast 2. rühma	0	0	0
Ümberliigitamine 3. rühmast 1. rühma	0	0	0
KOKKU	-32 978	11 432	21 546

Järgmises tabelis on esitatud kontserni poolt klientidele antud laenude jaotus tagatiste lõikes (netosummades)

<i>tuhandetes eurodes</i>	Kinnis- vara- tagatis	Kommerts- pant	Kaupade pant	Füüsilise või juriidilise isiku käendus	Tagatisega laenud kokku	Tagatiseta laenud	KOKKU
31.12.2023							
Eraklientidele antud laenud	10 689	1 657	0	2 642	14 988	185 842	200 830
Äriklientidele antud laenud, sealhulgas:	6 077	7 792	2 117	3 291	19 277	12 064	31 341
<i>Tootmine ja kaubandus</i>	<i>4 035</i>	<i>3 425</i>	<i>2 097</i>	<i>1 953</i>	<i>11 509</i>	<i>402</i>	<i>11 911</i>
<i>Põllumajandus ja toiduainetööstus</i>	<i>727</i>	<i>1 351</i>	<i>0</i>	<i>206</i>	<i>2 284</i>	<i>0</i>	<i>2 284</i>
<i>Finantssektor, v.a pangandus</i>	<i>46</i>	<i>1 120</i>	<i>0</i>	<i>606</i>	<i>1 772</i>	<i>0</i>	<i>1 772</i>
<i>Ehitus ja maaparandus</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>93</i>	<i>93</i>	<i>11 588</i>	<i>11 681</i>
<i>Energeetikasektorile antud laenud</i>		<i>1 031</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1 031</i>	<i>0</i>	<i>1 031</i>
<i>Teenindussektorile antud laenud</i>	<i>1 269</i>	<i>865</i>	<i>20</i>	<i>433</i>	<i>2 587</i>	<i>20</i>	<i>2 607</i>
<i>Muud</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>54</i>	<i>54</i>
KOKKU	16 766	9 449	2 117	5 933	34 265	197 906	232 171
31.12.2022							
Eraklientidele antud laenud	6 753	966	0	1 782	9 501	159 182	168 683
Äriklientidele antud laenud, sealhulgas:	7 063	5 585	2 526	2 638	17 812	7 404	25 216
<i>Tootmine ja kaubandus</i>	<i>4 421</i>	<i>2 275</i>	<i>2 526</i>	<i>1 331</i>	<i>10 553</i>	<i>448</i>	<i>11 001</i>
<i>Põllumajandus ja toiduainetööstus</i>	<i>1 105</i>	<i>1 097</i>	<i>0</i>	<i>203</i>	<i>2 404</i>	<i>0</i>	<i>2 404</i>
<i>Finantssektor, v.a pangandus</i>	<i>235</i>	<i>1 342</i>	<i>0</i>	<i>794</i>	<i>2 372</i>	<i>0</i>	<i>2 372</i>
<i>Ehitus ja maaparandus</i>	<i>337</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>108</i>	<i>444</i>	<i>6 882</i>	<i>7 326</i>
<i>Energeetikasektorile antud laenud</i>	<i>0</i>	<i>106</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>106</i>	<i>0</i>	<i>106</i>
<i>Teenindussektorile antud laenud</i>	<i>965</i>	<i>762</i>	<i>0</i>	<i>202</i>	<i>1 929</i>	<i>0</i>	<i>1 929</i>
<i>Muud</i>	<i>0</i>	<i>3</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3</i>	<i>74</i>	<i>77</i>
KOKKU	13 816	6 551	2 526	4 420	27 313	166 586	193 897

Järgmises tabelis on esitatud kontserni poolt klientidele antud laenude tagatiste kvaliteet ja väärtus

<i>tuhandetes eurodes</i>	Klientidele antud laenud (bruto)	Laenude allahindlus	Klientidele antud laenud (neto)	Tagatiste nimiväärtus
31.12.2023				
Eraklientidele antud laenud	16 048	-1 059	14 989	16 827
Äriklientidele antud laenud, sealhulgas:	21 550	-2 274	19 276	36 603
<i>Tootmine ja kaubandus</i>	<i>11 714</i>	<i>-206</i>	<i>11 509</i>	<i>22 493</i>
<i>Põllumajandus ja toiduainetööstus</i>	<i>3 923</i>	<i>-1 639</i>	<i>2 284</i>	<i>5 678</i>
<i>Finantssektor, v.a pangandus</i>	<i>1 781</i>	<i>-9</i>	<i>1 772</i>	<i>2 150</i>
<i>Ehitus ja maaparandus</i>	<i>94</i>	<i>-1</i>	<i>93</i>	<i>171</i>
<i>Energeetikasektorile antud laenud</i>	<i>1 049</i>	<i>-18</i>	<i>1 031</i>	<i>1 895</i>
<i>Teenindussektorile antud laenud</i>	<i>2 989</i>	<i>-402</i>	<i>2 587</i>	<i>4 216</i>
KOKKU	37 598	-3 333	34 265	53 430
31.12.2022				
Eraklientidele antud laenud	10 798	-1 297	9 501	11 782
Äriklientidele antud laenud, sealhulgas:	20 355	-2 542	17 813	34 234
<i>Tootmine ja kaubandus</i>	<i>10 719</i>	<i>-166</i>	<i>10 553</i>	<i>19 946</i>
<i>Põllumajandus ja toiduainetööstus</i>	<i>4 031</i>	<i>-1 627</i>	<i>2 404</i>	<i>4 391</i>
<i>Finantssektor, v.a pangandus</i>	<i>2 606</i>	<i>-235</i>	<i>2 371</i>	<i>2 458</i>
<i>Ehitus ja maaparandus</i>	<i>445</i>	<i>0</i>	<i>445</i>	<i>5 319</i>
<i>Energeetikasektorile antud laenud</i>	<i>106</i>	<i>0</i>	<i>106</i>	<i>439</i>
<i>Teenindussektorile antud laenud</i>	<i>2 430</i>	<i>-500</i>	<i>1 929</i>	<i>1 669</i>
<i>Muud</i>	<i>18</i>	<i>-14</i>	<i>4</i>	<i>12</i>
KOKKU	31 153	-3 839	27 313	46 016

Peatüki „Üldine informatsioon ja oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte“ alapeatükis „Finantsvarade väärtuse langus“ on kirjeldatud täpsemalt, kuidas kontsern finantsvarade väärtuse langust hindab ja allahindlust kajastab.

Eeldatava krediidikahju erapooletu hindamise tagamiseks kasutatakse kolme stsenaariumi, milleks on lähtestsenaarium, ebasoodne stsenaarium ja pehme stsenaarium. Lähtestsenaarium peegeldab kõige tõenäolisemat tulemust. Eeldatava krediidikahju mudelites kasutab kontsern tulevikku vaatava eeldatava krediidikahju komponendi arvutamisel majandusliku sisendina töötuse määra.

	2023	2022
Töötuse määr (%)		
Kontserni kaalutud keskmine		
Lähtestsenaarium	7,32	7,40
Negatiivne stsenaarium	9,82	9,90
Positiivne stsenaarium	4,82	4,90

Kontsern viib igal aastal läbi stressitestimise, mille tulemused esitatakse kontserni nõukogule ja juhatusele. Kirjeldatud stressitesti mõju allahindlusele on kokku võetud järgmises tabelis. Tabel sisaldab laene, millele arvestatakse allahindlust kollektiivselt.

<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Makseviivitusest tingitud kahjumäära suurenemine 1% võrra	386	370
Makseviivituse tõenäosuse suurenemine 1% võrra	171	354

Klientidele antud laenude mahakandmise poliitika

Kontsern kannab maha finantsvarad, mis on enam kui 365 päeva üle maksetähtaja, kuna selliste nõuete laekumist ei peeta enam tõenäoliseks. Kui mahakantav summa on suurem kui kogunenud allahindlus, suurendatakse nende erinevuse võrra esmalt allahindluse summat ning seejärel saldeeritakse see raamatupidamisliku brutoväärtusega. Hilisemad laekumised arvestatakse maha krediitkajast tulenevatest kuludest.

Klientidele antud laenude restruktureerimine kliendi finantsraskuste tõttu

Restruktureeritud laenu on laenu, mille lepingutingimusi on muudetud, kuna kliendil on olnud finantsraskused laenu tagasimaksmisel. Restruktureerimismeetme eesmärk on võimaldada kliendil teha taas täissummas makseid või suurendada maksimaalselt laenujäägi tagasimaksmist. Lepingutingimuste muutmine hõlmab mitmesuguseid järeleandmisi, näiteks tagasimaksete peatamist, intressimäära alandamist turumäärast allapoole, laenu täielikku või osalist kustutamist või uue laenu andmist tähtaja ületanud summa tasumiseks. Sõltuvalt restruktureerimismeetmete võtmise ajast ja kliendi finantsraskustest saab restruktureeritud laenu käsitleda kas töötava restruktureeritud laenuna või mittetöötava restruktureeritud laenuna.

Järgmises tabelis on esitatud kontserni poolt klientidele antud restruktureeritud laenud (bruto) krediidiriski rühmade lõikes.

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
1. rühm	0	0
2. rühm	72	55
3. rühm	0	0
KOKKU	72	55

Muud finantsinvesteeringud

Kontserni finantsvaradeks on Moldova Vabariigi rahandusministeeriumi emiteeritud lühikese ja keskmise tähtajaga riigi väärtpaberid ja Moldova keskpanga emiteeritud sertifikaadid algse tähtajaga 14 päeva ning kontserni tehtud ettemaksed. Kontsern kajastab finantsvarasid korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantsvarade eeldatava krediitkajastu kindlaksmääramisel lähtutakse samadest põhimõtetest nagu klientidele antud laenude puhul.

Järgmises tabelis on esitatud kontserni finantsvarad ja kajastatud eeldatav krediitkajastu.

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
Moldova Vabariigi riigi väärtpaberid	35 782	32 144
sh tähtaeg 1 aasta jooksul	31 015	26 988
sh tähtaeg 1–5 aasta jooksul	4 767	5 156
Moldova Vabariigi riigi väärtpaberite eeldatav krediitkajastu	-329	-2 187
Moldova keskpanga emiteeritud sertifikaadid	5 683	4 907
Moldova keskpanga emiteeritud sertifikaatide eeldatav krediitkajastu	-230	-182
Hoiused	200	1 266
Aruandeaasta lõpus	41 105	35 947

Muud varad

Kontsern kajastab muude varadena nõudeid inkassofirmade vastu, makstud tagatisrahasid ja muudele vastaspooltele osutatud teenuseid, mis ei ole seotud tavapärase majandustegevusega. Eeldatav krediitkajastu põhineb kontsernile lepingu kohaselt võlgnetavate rahavoogude ja kontsernile eeldatavalt laekuvate kõikide rahavoogude vahel. Rahapuudujääk diskonteeritakse vara esialgsele sisemisele intressimäärale lähedase intressimääraga. Muudest varadest tulenevat eeldatavat krediitkajastu on hinnatud ebaoluliseks ning nende varade suhtes ei ole finantsseisundi aruandes 31. detsembri 2023 seisuga allahindlust kajastatud.

Finantsseisundi aruande väliste kirjetega seotud krediidiriskipositsioon

Kontserni tütarettevõtte EB annab tavapärase majandustegevuse käigus klientide nimel välja garantiisid ja akreditiive. Garantiidel on samasugune krediidirisk nagu antud laenudel. Kuna EB-le võidakse esitada nõue, kui klient ei täida garantiiga seotud kohustusi, kujutavad need instrumendid ka EB jaoks teatavat likviidsusriski. Garantiid kajastatakse esmaselt õiglasel väärtusel, milleks on tavaliselt saadud tasude summa. Seda summat amortiseeritakse lineaarselt finantsgarantii kehtivusaja jooksul. Iga aruandeperioodi lõpus mõõdetakse finantsgarantiisid kas (i) garanteeritud riskipositsioonile moodustatud allahindluse summas, mis määratakse kindlaks eeldatava krediidikahju mudeli alusel, või (ii) algselt arvelevõetud summa amortiseerimata jäägi summas, olenevalt sellest, kumb neist on suurem.

Finantseerimiskohustused kajastavad EB kohustusi, mis on seotud klientidele laenude andmise ja ettemaksete tegemisega. Finantseerimiskohustused ei tähenda tingimata tulevase raha väljamakseid, kuna paljud sellised kohustused aeguvad või lõpetatakse ilma finantseerimiseta.

Kohustused kajastatakse esmaselt õiglasel väärtusel, milleks on tavaliselt saadud tasude summa. Iga aruandeperioodi lõpus mõõdetakse kohustusi (i) algselt arvelevõetud kohustuse amortiseerimata jäägi summas, millele lisatakse (ii) kahju allahindluse summa, mis määratakse kindlaks eeldatava krediidikahju mudeli alusel.

Kontsentratsioonirisk

Kontsentratsioonirisk, mis on krediidiriski oluline osa, tuleneb suurest riskipositsioonist ühe vastaspoolte vastu, mis võib tekkida krediidiriski ebapiisava hajutamise tõttu. Kontsentratsiooniriski juhitakse aktiivselt, mõõtes ja jälgides pidevalt ja regulaarselt riskikontsentratsiooni taset vastaspoolte ja toodete suhtes, võrreldes seda mõistlike läviväärtustega ja selle kohta aru andes.

Igapäevases majandustegevuses juhitakse kontserni riskikontsentratsiooni klientide/vastaspoolte ja majandusharude lõikes. 2023. aastal oli kontsernil ainult väikeseid ja keskmise suurusega laene eraisikutele.

Seisuga 31. detsember 2023 oli kontserni 20 suuremale kliendile antud laene kokku summas 13 440 tuhat eurot (31. detsember 2022: 11 373 tuhat eurot), mis moodustab 5,3% kontserni laenuportfelli brutoväärtusest (31. detsember 2022: 5,3%). Jaotus majandusharude lõikes oli järgmine:

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
Tootmine ja kaubandus	5 831	5 622
Põllumajandus	3 083	1 223
Finantssektor, v.a pangandus	1 874	2 121
Teenindussektor	1 559	992
Energeetikasektorile antud laenud	739	1 143
Muud	354	272
Aruandeaasta lõpus	13 440	11 373

Geograafilise asukoha risk

Suurem osa kontserni tegevusest asub Moldovas, mis on Ukraina naaberriik, kus Venemaa alustas sõjalist sissetungi 24. veebruaril 2022.

Sissetungil ei ole olnud olulist negatiivset mõju kontserni äritegevusele 2022. ja 2023. aastal. Kontserni juhtkond hindas seoses praeguse olukorraga tekkida võivat võimalikku negatiivset mõju laenuportfelli jäägile seisuga 31. detsember 2023. Võimalik negatiivne mõju võib avalduda seoses laenudega ettevõtetele, mis on seotud sõjas osalevate riikide majandusliku olukorra ja seal tehtud otsustega või sõltuvad nendest. Kontserni juhtkonna hinnangul ei mõjuta see kontserni tegevust oluliselt.

Alljärgnevalt on esitatud kontserni varade ja kohustiste geograafiline jaotus:

	Varad kokku	Kohustised kokku
<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2023
Moldova	223 213	143 064
Albaania	79 380	31 881
Põhja-Makedoonia	34 187	12 325
Bosnia ja Hertsegoviina	1 565	330
EL-i liikmesriigid	33 754	123 931
USA	1 905	64
Muud riigid	415	386
KOKKU	374 419	311 981

	Varad kokku	Kohustised kokku
<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2023
Moldova	194 882	107 669
Albaania	66 172	16 174
Põhja-Makedoonia	30 734	3 421
Bosnia ja Hertsegoviina	4 926	1 601
EL-i liikmesriigid	23 719	136 539
USA	1 415	14
Muud riigid	484	817
KOKKU	322 332	266 235

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et kontsern ei suuda täita oma kohustusi õigeaegselt või täies ulatuses ilma märkimisväärsed kulusid kandmata.

Kontserni nõukogu otsustab riski taseme, mis on aktsepteeritav kontserni strateegiliste eesmärkide saavutamiseks, ehk riskiisu ning juhatuse vastutab nõukogu kehtestatud riskipoliitika ja riskiisu rakendamise eest. Kontserni finantsosakond kannab üldist vastutust kontserni likviidsuse keskse juhtimise eest. Kontserni peamine eesmärk on tagada piisav ja stabiilne põhitegevuse rahastamine omavahendite ja kaasatud rahaliste vahendite abil.

Likviidsusrisi mõõdetakse kontserni ja tema tütarettevõtete tasandil, kasutades mitmeid meetodeid ja mõõdikuid nii tavalistes turutingimustes kui ka likviidsuskriisi korral. Likviidsusrisi mõõtmisel on üheks peaeesmärgiks erinevate tähtaegadega seotud võimaliku likviidsusdefitsiidi tuvastamine. Kontserni tütarettevõtete tasandil koostatakse igal nädalal järgmise 30 päeva rahavoogude prognoos, millega tagatakse, et tütarettevõttel on järgmisel 30 päeval piisavalt varasid oma kohustiste katmiseks. Kontserni tasandil mõõdetakse likviidsusrisi vähemalt kord kvartalis järgmise 12 kuu kohta, eesmärgiga tuvastada võimalikud perioodid, mil kontserni kohustised võivad ületada kontserni varasid, ja teha kindlaks, kas kontsern vajab kohustiste katmiseks täiendavat välist rahastamist.

Kontserni tütarettevõtte EB suhtes kohalduva rangema regulatsiooni tõttu on likviidsusrisi juhtimisel eesmärgiks hoida optimaalset likviidsuse ja kasumlikkuse suhet, täites samal ajal miinimumreservide ja reguleeritud likviidsussuhtarvudega seotud usaldatavusnõudeid. Likviidsusrisi juhtimise protsessi eesmärk on aimata ette ja juhtida kriisisituatsioone. EB jälgib igapäevaselt likviidsusrisi näitajaid, analüüsib igakuiselt likviidsusrisi profiili ja hindab kvartaalselt kriisistsenaariumite mõju likviidsusele.

Järgmises tabelis on esitatud kontserni finantsvarade ja -kohustiste lepingupõhiste tähtaegade struktuur, diskonteerimata.

<i>tuhandetes eurodes</i>		Kuni 1 aasta	1-5 aastat	Üle 5 aasta	KOKKU	Raamatupidamis- väärtus
Raha ja rahalähendid, maksetähtaeg*	31.12.2023	59 251	0	0	59 251	59 251
	31.12.2022	52 566	0	0	52 566	52 566
Klientidele antud laenud, maksetähtaeg	31.12.2023	136 666	116 596	9 013	262 275	232 171
	31.12.2022	128 301	101 761	4 692	234 754	193 897
Muud finantsinvesteeringud, maksetähtaeg	31.12.2023	40 010	3 189	0	43 199	41 993
	31.12.2022	38 631	1 266	0	39 897	35 856
Muud varad, maksetähtaeg**	31.12.2023	6 653	0	0	6 653	6 653
	31.12.2022	2 219	0	0	2 219	2 219
Laenud ja võlakirjad investoritelt, maksetähtaeg	31.12.2023	23 591	207 338	239	231 168	180 091
	31.12.2022	59 296	136 566	1 657	197 519	160 062
Klientide hoiused, maksetähtaeg	31.12.2023	100 411	8 284	5 466	114 161	107 260
	31.12.2022	80 949	6 605	223	87 777	85 814
Muud kohustised, maksetähtaeg***	31.12.2023	18 800	0	0	18 800	18 800
	31.12.2022	15 189	0	0	15 189	15 189
Rendikohustised, maksetähtaeg	31.12.2023	776	911	0	1 687	1 687
	31.12.2022	908	1 269	0	2 177	2 177
Garantiid, maksetähtaeg	31.12.2023	2 090	2 103	0	4 193	0
	31.12.2022	993	2 159	0	3 152	0
Finantseerimiskohustused, maksetähtaeg	31.12.2023	3 050	4 941	59	8 050	0
	31.12.2022	2 585	2 119	12	4 716	0
Likviidsuse lõhe	31.12.2023	93 862	-103 792	3 249	-6 681	
	31.12.2022	61 797	-45 691	2 800	18 906	

* Raha ja rahalähendid ei sisalda tütarettevõtte EB likviidsus- ja kohustuslikku reservi.

** Muud varad ei sisalda ettemakseid ja edasilükkunud tulumaksuvarasid.

*** Muud kohustised ei sisalda edasilükkunud tulumaksukohustisi.

Ujuva intressimääraga varade ja kohustiste puhul arvestatakse aruandekuupäeval kehtinud intressimäära ning ujuva intressimäära muutumise korral võivad nende kohta arvutatud rahavood tulevikus muutuda. Kontserni juhtkonna hinnangul ei nihuta ujuva intressimäära muutumine tabelis kajastatud rahavoogude maksetähtaegasid oluliselt varasemaks. Samuti ei põhjusta intressimäära muutused kontserni emiteeritud võlakirjadele kehtestatud finantstingimuste rikkumist, mis võiks nihutada võlakirjade lunastustähtaaja varasemaks.

Kontserni juhtkonna hinnangul on negatiivse likviidsuse realiseerumise risk 1–5 aasta jooksul madal. Kontsern jälgib pidevalt oma likviidsust ja keskendub lühiajalise positiivse likviidsuse säilitamisele.

Tururisk

Tururisk on turuhindade ja -määrade (sealhulgas intressimäärade, valuutakursside ja toodete hindade) ebasoodsatest muutustest, korrelatsioonidest või volatiilsusest tuleneva kahju risk. Kontsern on tururiski alamriskidena tuvastanud valuutariski (vahetuskursi riski) ja intressiriski.

Valuutarisk

Valuutarisk on määratletud riskina, mis tuleneb kontserni varade ja kohustiste valuutastruktuuri erinevustest. Valuutakursi muutused põhjustavad varade ja kohustiste väärtuse muutusi, samuti arvestusvaluutas mõõdetavate tulude ja kulude summat.

Vahetuskursside volatiilsus kujutab endast märkimisväärset kahjuriski, sest kohalike seaduste kohaselt peavad kõik tütarettevõtete laenutooted olema fikseeritud ning neid tuleb väljastada ja tagasi maksta riigi omavaluutas (MDL, ALL, MKD), kuid kontserni suuremad kohustised investorite ees on võetud eurodes.

Valuutariski mõõtmiseks ja hindamiseks kasutab kontsern valuutariskile avatud netopositsiooni jälgimist ja tundlikkusanalüüsi, millega hinnatakse valuutakursside muutuste mõju. Testitavaks stsenaariumiks on samaaegne, 10% suurune ebasoodne muutus kõikides peamistes valuutades, milles kontsernil on välisvaluutariskile avatud positsioone.

Kontsern ei ole 2023. ja 2022. aastal kasutanud valuutariski maandamiseks riskimaandamisinstrumente.

Valuutariskile avatud positsioonid

Järgmises tabelis on esitatud valuutariskile avatud positsioonidest tulenevad riskid. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustised on esitatud vastavates tulpades euro ekvivalendina aruandeperioodi lõpus kehtinud vahetuskursi alusel. Valuutariskile avatud positsioonid ning kontserni finantsvarade ja -kohustiste maht aruandeperioodi lõpus ei erine oluliselt aasta keskmisest riskipositsioonist.

31.12.2023

tuhandetes eurodes

	Lisad	EUR	MDL	ALL	MKD	BGN	BAM	USD	Muud	Kokku
Valuutariskile avatud varad										
Raha ja rahalähendid	10	22 356	35 552	2 927	2 880	473	546	6 738	188	71 660
Klientidele antud laenud	8, 11	4 750	112 743	72 489	30 187	9 006	824	2 172	0	232 171
Ettemaksed	12	322	668	110	0	727	7	0	0	1 835
Muud varad	12	4 542	1 069	1 244	942	1	0	72	268	8 138
Muud finantsinvesteeringud	13	624	40 905	72	0	0	128	0	0	41 730
Valuutariskile avatud varad kokku		32 594	190 938	76 843	34 009	10 208	1 505	8 982	455	355 534
Valuutariskile avatud kohustised										
Laenud ja võlakirjad investoritelt	17	119 074	29 190	24 408	11 246	0	0	0	0	183 919
Klientide hoiused	17	21 962	77 019	0	0	0	0	8 157	122	107 260
Rendikohustised	17	64	461	849	67	242	5	0	0	1 687
Tasumisele kuuluvad tulumaksukohustised	18	0	51	629	0	0	0	0	0	679
Muud maksukohustised	18	249	427	237	12	47	51	0	0	1 022
Muud kohustised	18	4 709	6 270	4 382	1 001	415	275	0	267	17 318
Valuutariskile avatud kohustised kokku		146 058	113 419	30 504	12 325	703	330	8 157	388	311 885
Välisvaluutariskile avatud positsioon		-113 464	77 519	46 339	21 684	9 505	1 174	825	67	43 649

31.12.2022

tuhandetes eurodes

	Lisad	EUR	MDL	ALL	MKD	BGN	BAM	USD	Muud	Kokku
Valuutariskile avatud varad										
Raha ja rahalähendid	10	21 818	29 385	3 747	719	683	178	8 722	396	65 647
Klientidele antud laenud	8, 11	7 502	91 271	56 552	27 552	4 668	4 317	2 036	0	193 897
Ettemaksed	12	369	517	476	0	520	13	0	0	1 896
Muud varad	12	706	1 130	1 311	919	1	0	46	0	4 114
Muud finantsinvesteeringud	13	2 622	34 762	919	0	0	128	219	0	38 650
Valuutariskile avatud varad kokku		33 017	157 066	63 005	29 190	5 872	4 636	11 023	396	304 204
Valuutariskile avatud kohustised										
Laenud ja võlakirjad investoritelt	17	140 772	9 742	11 735	108	0	0	2 746	0	165 103
Klientide hoiused	17	17 555	58 556	0	0	0	0	9 381	322	85 814
Rendikohustised	17	2 177	0	0	0	0	0	0	0	2 177
Tasumisele kuuluvad tulumaksukohustised	18	0	172	0	0	0	0	0	0	172
Muud maksukohustised	18	184	394	249	0	24	51	0	0	902
Muud kohustised	18	1 113	4 123	3 096	1 229	185	1 345	684	8	11 783
Valuutariskile avatud kohustised kokku		161 802	72 987	15 080	1 336	209	1 395	12 812	330	265 952
Välisvaluutariskile avatud positsioon		-128 875	84 078	47 925	27 853	5 663	3 241	-1 789	65	38 252

* Muud välisvaluutat hõlmavad saldosisid järgmistes valuutades: GBP, RUB, RON.

Valuutakursside volatiilsus

Järgmises tabelis on esitatud tundlikkus USD-EUR, MDL-EUR, ALL-EUR ja MKD-EUR vahetuskursi põhjendatult võimaliku muutuse suhtes eeldusel, et kõik teised muutujad jäävad samaks. Mõju maksueelsele kasumile näitab maksustamata kasumi osakaalu, võttes arvesse valuutakursside ebasoodsat muutumist 5% võrra aruandeperioodil. Käesolev tundlikkusanalüüs ei sisalda BGN-i ja BAM-i vahetuskursside mõju, sest nende valuutade vahetuskurss oli 2023. ja 2022. aastal euro suhtes fikseeritud, st 1 EUR = 1,9558 BGN/BAM.

	31.12.2023	31.12.2022
MDL		
Avatud positsioon (tuhandetes eurodes)	77 519	84 078
Valuutakursside muutus	-5%	-5%
Mõju maksueelsele kasumile	-3 876	-4 204
USD		
Avatud positsioon (tuhandetes eurodes)	825	-1 789
Valuutakursside muutus	-5%	-5%
Mõju maksueelsele kasumile	-41	-89
ALL		
Avatud positsioon (tuhandetes eurodes)	46 339	47 925
Valuutakursside muutus	-5%	-5%
Mõju maksueelsele kasumile	-2 317	-2 396
MKD		
Avatud positsioon (tuhandetes eurodes)	21 684	27 853
Valuutakursside muutus	-5%	-5%
Mõju maksueelsele kasumile	-1 084	-1 029

Intressirisk

Intressirisk on olemasolev või tulevane risk, et kontserni varade ja kohustiste intressimäärade ebasoodne muutus võib mõjutada negatiivselt kontserni kasumit ja omakapitali.

Madala intressiriski tagamiseks piirab ja ühitab kontsern intressitundlike varade ja kohustiste struktuuri ja tähtaegu. Intressitulu väljastatud laenudelt ületab oluliselt hoiuste ja võlakohustiste intressikulu, mis võimaldab tasakaalustada intressiriski võimalikku negatiivset mõju kontsernile.

Kontsern arvutab ja jälgib intressiriski positsioone igakuiselt, et tagada võimalikult väike intressilõhe ujuva intressimääraga varade ja ujuva intressimääraga kohustiste vahel. Kontsern ei ole 2023. ja 2022. aastal kasutanud intressiriski maandamiseks riskimaandamisinstrumente.

Allpool tabelis on esitatud kokkuvõtte kontserni intressiriski positsioonidest. Tabel sisaldab kontserni finantsvarasid ja -kohustisi raamatupidamisväärtuses tähtaegade lõikes.

31.12.2023		Tähtaeg 1 aasta	Tähtaeg 1–5 aasta	Tähtaeg üle 5 aasta	Kogunenud intress	Eraldised
tuhandetes eurodes	Kokku	jooksul	jooksul			
Fikseeritud intressimäära intressiriskile avatud varad						
Raha ja rahalahendid	0	0	0	0	0	0
Klientidele antud laenud	186 238	96 484	87 045	2 709	18 947	-16 776
Muud finantsinvesteeringud	36 898	36 898	0	0	0	-197
Fikseeritud intressimäära intressiriskile avatud varad kokku	223 136	133 382	87 045	2 709	18 947	-16 973
Fikseeritud intressimäära intressiriskile avatud kohustised						
Laenud ja võlakirjad investoritelt	176 381	15 965	159 779	637	3 776	0
Klientide hoiused	0	0	0	0	0	0
Rendikohustised	1 687	776	911	0	0	0
Fikseeritud intressimäära intressiriskile avatud kohustised kokku	178 068	16 741	160 690	637	3 776	0
Intressilõhe	45 068	116 640	-73 645	2 073		
Ujuva intressimäära intressiriskile avatud varad						
Raha ja rahalahendid	42 295	42 295	0	0	70	-37
Klientidele antud laenud	43 534	43 534	0	0	216	-453
Muud finantsinvesteeringud	5 128	5 128	0	0	95	-33
Ujuva intressimäära intressiriskile avatud varad kokku	90 957	90 957	0	0	380	-522
Ujuva intressimäära intressiriskile avatud kohustised						
Laenud ja võlakirjad investoritelt	3 710	3 710	0	0	52	0
Klientide hoiused	65 237	65 237	0	0	96	0
Rendikohustised	0	0	0	0	0	0
Ujuva intressimäära intressiriskile avatud kohustised kokku	68 947	68 947	0	0	148	0
Intressilõhe	22 010	22 010				

31.12.2022		Tähtaeg 1 aasta	Tähtaeg 1-5 aasta	Tähtaeg üle 5 aasta	Kogunenud intress	Eraldised
<i>tuhandetes eurodes</i>	Kokku	jooksul	jooksul			
Fikseeritud intressimäära intressiriskile avatud varad						
Raha ja rahalähendid	0	0	0	0	0	0
Klientidele antud laenud	150 361	63 355	82 302	4 704	17 183	-20 896
Muud finantsinvesteeringud	31 375	24 404	6 971	0	0	-153
Fikseeritud intressimäära intressiriskile avatud varad kokku	181 736	87 759	89 273	4 704	17 183	-21 050
Fikseeritud intressimäära intressiriskile avatud kohustised						
Laenud ja võlakirjad investoritelt	156 462	58 446	96 756	1 260	5 041	0
Klientide hoiused	39 156	17 893	20 714	550	0	0
Rendikohustised	2 177	908	1 269	0	0	0
Fikseeritud intressimäära intressiriskile avatud kohustised kokku	197 795	77 247	118 739	1 810	5 041	0
Intressilõhe	-16 059	10 512	-29 466	2 894		
Ujuva intressimäära intressiriskile avatud varad						
Raha ja rahalähendid	39 169	39 169	0	0	296	-82
Klientidele antud laenud	47 563	47 563	0	0	200	-696
Muud finantsinvesteeringud	5 156	5 156	0	0	92	-29
Ujuva intressimäära intressiriskile avatud varad kokku	91 887	91 887	0	0	588	-808
Ujuva intressimäära intressiriskile avatud kohustised						
Laenud ja võlakirjad investoritelt	3 601	3 601	0	0	77	0
Klientide hoiused	46 658	46 658	0	0	286	0
Rendikohustised	0	0	0	0	0	0
Ujuva intressimäära intressiriskile avatud kohustised kokku	50 258	50 258	0	0	363	0
Intressilõhe	41 629	41 629				

Järgnevas tabelis on esitatud tundlikkus vastava osa laenude ja võlakohustiste intressimäärade põhjendatult võimaliku muutuse suhtes. Kui kõik teised muutujad jäävad samaks, avaldub ujuva intressimääraga võlakohustiste mõju kontserni maksueelsele kasumile järgmiselt:

Valuuta	Baasintressi- määr muutused baaspunktides	Klientidele antud laenud		Võlausaldajatelt saadud laenud	
		Mõju maksueelsele kasumile aastal 2022	Mõju maksueelsele kasumile aastal 2023	Mõju maksueelsele kasumile aastal 2022	Mõju maksueelsele kasumile aastal 2023
		<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>tuhandetes eurodes</i>
EUR	+/- 100	+/-168	+/-166	+/-105	+/-160
EUR	+/- 300	+/-504	+/-498	+/-314	+/-479
EUR	+/- 500	+/-840	+/-829	+/-523	+/-799
USD	+/- 100	+/-76	+/-71	+/-44	+/-47
USD	+/- 300	+/-227	+/-213	+/-131	+/-149
USD	+/- 500	+/-378	+/-354	+/-218	+/-237
MDL	+/- 100	+/-663	+/-672	+/-347	+/-482
MDL	+/- 300	+/-1 990	+/-2 016	+/-1 041	+/-1,447
MDL	+/- 500	+/-3 317	+/-3 360	+/-1 734	+/-2,411
Mõju maksueelsele kasumile kokku +/-100		+/-907	+/-909	+/-496	+/-689
Mõju maksueelsele kasumile kokku +/-300		+/-1 719	+/-2 727	+/-1 486	+/-2 075
Mõju maksueelsele kasumile kokku +/-500		+/-4 535	+/-4 543	+/-2 475	+/-3 447

Kapitalijuhtimine

Kapitalijuhtimise eesmärk on tagada, et kontsernil on optimaalne varade ja kohustiste struktuur ning piisav kapital, millega katta igal ajal kõiki tuvastatud olulisi riske ja riskiga seotud tegevusi (kapitali adekvaatsus) ning täita kõiki kapitali adekvaatsuse nõudeid.

Kontserni eesmärgid kapitalijuhtimisel on järgmised:

- Hoida maksimaalselt suur hulk kapitali töös ning vaba raha osakaal kontserni koguvarades alla 20%.
- Säilitada tugev kapitalibaas (üle 15%), mis toetab äritegevuse arengut ning aitab tagada vastavuse eurovõlakirjadele kehtivatele reeglitele. 2023. aastal suudeti kõnealune eesmärk ka saavutada. Vt ka lisa 17.
- Tagada investorite nõuded vastavalt kokkulepitud tingimustele. 2023. aastal suudeti kõnealune eesmärk ka saavutada.

Täita reguleerivate asutuste kehtestatud kapitalinõudeid, sealhulgas pangandusturul, kus tegutseb tütarettevõtte EB. Moldova keskpanga nõuete kohaselt peab iga pank hoidma vähemalt 15,5% suurust regulatiivkapitali miinimumtasest, mis koosneb kapitali adekvaatsuse kogunõudest (10%), kapitali säilitamise puhvrist (2,5%) ja vastutsükliisest puhvrist (3%). Teavet kapitalinõude kohta esitatakse regulaarselt.

Kapitali adekvaatsust kontserni tasandil jälgib kontserni finantsosakond kvartaalselt. Kontserni tütarettevõtetes on finantsosakondade kohustuseks tagada, et ettevõtte omakapital vastab kõigile regulatiivsetele nõuetele ja et kontserni kapitalijuhtimise eesmärgid on täidetud.

Järgmises tabelis on antud ülevaade kontserni kapitalijuhtimise eesmärkide täitmisest.

	31.12.2023	31.12.2022
Konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatud raha ja rahalähendid, välja arvatud kohustuslik reservkapital (tuhandetes eurodes)	59 251	52 566
Konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatud varad kokku (tuhandetes eurodes)	375 799	322 335
Vaba raha osakaal kontserni varadest kokku (%)	16%	16%
Konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatud omakapital (tuhandetes eurodes)	63 818	56 096
Konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatud klientidele antud laenud ja ettemaksed (tuhandetes eurodes)	232 171	193 897
Kapitalisatsioonimäär (%)	27,5%	28,9%

Dividendide jaotamise ning aktsiakapitali suurendamise või vähendamise kohta otsuseid tehes lähtuvad omanikud kontserni finantsseisundist.

Operatsioonirisk

Operatsioonirisk on ebapiisavate või ebaõnnestunud sisemiste protsesside või süsteemide tõttu või inimeste tegevuse või väliste sündmuste tagajärjel tekkiva kahju risk.

Kontserni operatsioonirisk jaguneb järgmisteks alamriskideks:

Väline risk	Sisemine risk
Füüsilise vara või andmete kahjustumine	Sisekasutaja pettus või suutmatus
Kliendipoolne pettus või maksejõuetus	Vead süsteemi ülesehituses
Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine	Tööohutus ja -efektiivsus
Makromajanduslik ja õiguslik olukord riikides, kus kontsern tegutseb	

Välised riskid

Füüsilise vara või andmete kahjustumine

Kontserni tööprotsess hõlmab andmetöötlust. Andmekao ja tööd toetava füüsilise vara kahjustumise riski tuleb maandada nii, et kontsernil oleks võimalik tööd oluliste katkestusteta jätkata.

Kõiki kontserni tööprotsessidega seotud andmeid, mille töötlemine toimub laenumootori süsteemis (*loan engine system*, LES), säilitatakse pilveserveris ja neid varundatakse iga päev. Varundatud andmeid hoitakse eraldi ning need on süsteemi taaskäivitamiseks 24 tunni jooksul kättesaadavad.

LES toetab kõiki kontserni tööprotsesse selliselt, et iga meeskonnaliige saab sõltumata füüsilisest asukohast oma tööülesandeid täita igast arvutist, millel on baastarkvara ja internetiühendus. Seega on arvuti(te) hävimist võimalik kompenseerida sama päeva jooksul ning kontori hävimist hiljemalt kahe tööpäeva jooksul (kolides töökohad ajutisele üüripinnale).

Lisaks on tähtsam füüsiline vara kindlustatud asendusmaksumuses.

Kliendipoolne pettus või maksejõuetus

Tähtsuset teine potentsiaalne finantskahju allikas on kliendid, kes sõlmivad lepingu pettuse kavatsusega või ei suuda laenu tagasi maksta.

Selle riski maandamiseks võetavad meetmed kuuluvad kontserni oskusteabe hulka ning neid aastaaruande lisas ei avalikustata.

Kontsern kasutab laenuotsuste tegemisel isikutuvastust, kontrollib isikuandmeid ja töösuhte olemasolu, võrdleb erinevate avalike andmebaaside andmeid ning kasutab sotsiaalmeedia andmeid ja klientide laenukäitumise statistilist analüüsi (hindamistabelit).

Kontsern jätab rahuldamata umbes kolmandiku uutest laenuaotlustest. Maandamaks riski, et klient jätab suutmatuse või soovimatuse tõttu laenu tagasi maksmata, kohandame konkreetse kliendi puhul kohaldatavaid laenuotodete parameetreid (maksimaalne laenusumma, maksimaalne maksetähtaeg, maksimaalse igakuise tagasimakse osakaal kliendi töötasust). Enamik uusi kliente võib saada laenu kuni aastaks ja suuremat kahjuriski maandatakse kõrgema krediitkulukuse määraga. Tagasipöörduvate klientide parameetrite piiranguid leevendatakse sõltuvalt nende laenukäitumisest. Nende krediitkulukuse määra vähendatakse ja ka laenu tähtaeg võib olla pikem kui esmakordsete klientide puhul.

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine

Kontsern juhib ja kontrollib oma tütarettevõtete tegevust erinevates asukohtades, et tagada kogu kontserni pühendumine kohaldatavate seaduste ja määruste järgimisele kuritegevuse ja terrorismi tõkestamise valdkonnas, toetades finantssüsteemi usaldusväärsust kõigis oma tegevuskohtades ja rahvusvaheliselt.

Me teadvustame endale, et rahapesu ja terrorismi rahastamise ohud on dünaamilised, kurjategijad otsivad pidevalt uusi meetodeid ja püüavad ära kasutada finantsteenuste sektori lihtsaimaid sihtmärke. Maandamaks riski, et kontserni kasutatakse ära finantskuritegude toimepanemiseks, hindab ja jälgib kontsern süstemaatiliselt riske, millega ta kokku puutub.

Meie üldine strateegia finantskuritegevuse vastu võitlemisel põhineb riskipõhisel lähenemisviisil, mille puhul tehakse kindlaks kõige haavatavamad valdkonnad, millele kõige enam keskenduda. Riskipõhine lähenemisviis annab kontsernile:

- **paindlikkuse**, kuna rahapesu ja terrorismi rahastamise riskid on jurisdiktsioonide, vastaspoolte, toodete ja tarnekanalite lõikes ja eri aegadel erinevad;
- **tulemuslikkuse**, kuna ettevõtetele on seadusandjatest paremad vahendid konkreetsete rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud riskide tõhusaks hindamiseks ja maandamiseks;
- **proportsionaalsuse**, sest riskipõhine lähenemisviis toetab rahapesu ja terrorismi rahastamise vastases võitluses tervet mõistust ja arukat tegutsemist, mitte lihtsalt lahtritesse linnukeste tegemist.

Kontsern on kehtestanud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise üldeeskirjad kontserni finantsturvalisuse poliitikaga, mida kohaldatakse tütarettevõtete õigusi ja kohustusi reguleerivate kehtivate seadustega lubatud ulatuses. Igal tütarettevõttel on ka oma täpsem poliitika ning vastuolude korral mainitud kontserni poliitika ja kohalike eeskirjade alusel koostatud poliitika vahel on kohalik poliitika ja kohalikud eeskirjad ülimuslikud.

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise juhtimine põhineb kolme kaitseliini põhimõttel, kus esimene kaitseliin tugineb äritegevusele, teine riski-, vastavus- ja muudele kontrollifunktsioonidele ning kolmas nõuandvale rollile, mis hõlmab nii siseauditit kui ka regulatiivset järelevalvet.

Moldova, Albaania, Põhja-Makedoonia, Bosnia ja Bulgaaria makromajanduslik ja õiguslik olukord

Kontserni jätkusuutlikkus ja kasumlikkus sõltub nende riikide majanduslikust jätkusuutlikkusest. Kontsern jälgib iga päev oma koduturgude ajakirjandust, valuutakursse ning muutusi olulistes makromajanduslikes näitajates, nagu:

- SKP ja SKP elaniku kohta;
- kvartaalsed ekspordimahud;
- kvartaalsed sisetarbimise mahud;
- välismaal töötavate moldovlaste, albaanlaste, põhjamakedoonlaste, bosnialaste ja bulgaarlaste poolt koju saadetud raha kvartaalsed mahud;
- töötuse määr ja keskmine palk kuude kaupa;

- (vi) kvartaalsed andmed pankade laenu- ja hoiuseportfellide kohta;
- (vii) muudatused õigusaktides või valitsuses.
- (viii) Kuid nagu selgus, et ole ka koduturgude regulaarne jälgimine piisav, et säästa meid sellistest ootamatustest nagu probleemid Kosovos, kus reguleeriv asutus tühistas ICKO tegevusloa 2019. aastal. Õnneks oli meie jaotamata kasum sel ajal ja on ka praegu nii heal tasemel, et võimaldab selliste ootamatute sündmustega toime tulla.
- (ix) Kontsern on Moldova Ameerika Kaubanduskoja aktiivne liige. Tegemist on ühega vähestest erasektori lobiorganisatsioonidest, kellega valitsus tulevase majanduspoliitikaga seotud küsimustes ning finantssektorit, tarbimislaene, tarbijakaitset ja õigusaktide jõustamist käsitlevate õigusaktide muutmise küsimustes konsulteerib. Ka kontserni peamised konkurendid on Ameerika Kaubanduskoja liikmed.

Makromajandusliku olukorra muutumine mõjutab kontserni laenupoliitikat. Kuna üldine makromajanduslik olukord on Balkanil ja Lõuna-Euroopa piirkonnas ebastabiilne, on kontsern lühendanud oma laenutoodete maksimaalset maksetähtaega.

Sisemised riskid

Sisekasutaja pettus või suutmatus

Ettevõtte töötaja, kellel on õigus sõlmida laenulepinguid või teha makseid või kellel on võimalik sisestada süsteemi valeandmeid, on kõige suurem potentsiaalse rahalise kahju allikas.

Ettevõttesiseste pettuste vältimiseks võetakse mitmesuguseid meetmeid ja neid täiustatakse pidevalt:

- Töötajate valik. Nõutavate isikuomaduste hulka kuuluvad ausus ja täpsus. Kui ausus on subjektiivne kriteerium (kuni võimaliku pettuse avastamiseni), siis täpsust ja korrektsust jälgitakse LES-i kaudu.
- Isiklik vastutus ja jälgitavus. Kõik kontserni olulised tööoperatsioonid (uue laenu taotluse sisestamine, taotluse andmete kontrollimine, taotluse rahuldamine, laenulepingu sõlmimine, laenu väljastamine, laenu tagasimaksete kajastamine ja võlgade sissenõudmine) on nime, kuupäeva, kellaja ja sisu järgi jälgitavad.
- Süsteemi ülesehitus. LES kontrollib olulisemad operatsioonid üle ja kasutaja ei saa järgmise operatsiooni juurde asuda enne, kui eelmine operatsioon on süsteemi nõutud parameetrite kohaselt lõpule viidud.
- Laenu väljastamise protsessis täidetavate ülesannete hajutamine. Tavaliselt osaleb laenu väljastamises vähemalt kolm töötajat. Üks töötaja ei saa eraldiseisvalt pettust toime panna.
- Juhtkonna ülesannete hajutamine. Kontserni rahalisi küsimusi haldavad erinevad isikud: kohalik finantsjuht ja tegevjuht ning kontserni finantsjuht, kes on aktsionäride otsese järelevalve all.

Vead süsteemi ülesehituses

LES genereerib kasutajatele automaatselt tööülesandeid ja muid väljundeid. Viga LES-i lähtekoodis või konfiguratsioonis võib põhjustada süsteemis talitlushäireid, valeandmete esitamist, töö aeglustumist või kulude suurenemist.

Süsteemi ülesehituses leitud vead parandatakse ning enne parandatud versiooni käikulaskmist viiakse läbi põhjalikud testid.

Lisaks kontrollitakse süsteemi üldist ülesehitust ja toimimist juhuslikult valitavate tööprotsesside ja süsteemiaruannete kontrollimise teel.

Tööohutus ja -efektiivsus

Ohutu töökeskkond, kus on piisavalt ruumi ning reguleeritud temperatuur ja kliima, leevendab riske, mis on seotud tähelepanu või keskendumisvõime vähenemise, tervise halvenemise ja üldise rahulolematusega.

Selliste riskide maandamiseks on investeeritud ventilatsiooni- ja küttesüsteemidesse, funktsionaalsesse mööblisse ja tööprotsesside optimeerimisse, ning kindlasti jätkatakse nende investeeringutega ka tulevikus.

3 Intressitulu

Intressitulu <i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Laenudelt arvestatud intressid ja vahendustasutulud	91 396	78 589
KOKKU	91 396	78 589

4 Intressikulu

Intressikulu <i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Laenudelt arvestatud intressid	-8 466	-2 393
Rendikohustistega seotud intressid	-214	-201
Võlakirjadelt arvestatud intressid	-16 846	-15 981
Hoiustelt arvestatud intressid	-2 668	-1 631
KOKKU	-28 194	-20 207

5 Muud teenustasud ja leppetrahvid ning muud tulud

Muud teenustasud ja leppetrahvid <i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Laenudega seotud leppetrahvid ja viivisintress	7 288	8 197
Vahendajatele makstavad boonused	-1 350	-1 674
Kliendilepingutest taganemisega seotud tasud	446	747
KOKKU	6 384	7 271

Laenudega seotud leppetrahve ja viivisintresse arvestatakse kassapõhiselt.

Muud tulud <i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Sissenõudemenetlusega seotud erakorralised tulud	3 209	3 062
Tulu viivislaenuportfelli müügist	1 650	1 270
Tulu kindlustusvahendusest	1 748	351
Muud	1 913	231
KOKKU	8 520	4 914

Muud tulud hõlmavad ka tulusid seotud osapooltelt. Vt ka lisa 23.

6 Tööjõukulud

Tööjõukulud <i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Palgad ja lisatasud	-18 423	-14 437
Sotsiaalkindlustuskulud	-3 048	-2 404
Ravikindlustuskulud	-145	-187
Muud kulud	-519	-453
KOKKU	-22 136	-17 481
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	979	974

Muude kulude all on kajastatud muu hulgas ka muutused puhkusereservis. Seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022 ei olnud kontsernil muid siduvaid lepinguid töötajatega peale töölepingute.

7 Muud tegevuskulud

Muud tegevuskulud <i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022 korregeeritud*
Reklaamikulud	-3 780	-3 787
Kontorite rendikulud	-42	-170
Sisseostetud teenused	-5 033	-3 993
Kinnisvara ja seadmete remont ja hooldus	-526	-371
Kommunaalkulud	-591	-522
Side ja IT	-3 503	-2 893
Väikevahendid	-200	-258
Transport	-679	-629
Kinnipeetud maksud	-893	-486
Regulatiivne maksukulu	-3 478	-3 159
Muud tegevuskulud	-2 515	-3 288
KOKKU	-21 239	-19 554

Muud tegevuskulud hõlmavad ka oste seotud osapooltelt. Vt lisa 23. *Vt lisa 24.

8 Klientidele antud laenude allahindlus

Klientidele antud laenude allahindlus <i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Aruandeaasta alguses	-21 593	-14 993
Aasta jooksul lisandunud	-22 308	-19 327
Mahakandmine	23 980	12 726
Kursivahed	143	0
Aruandeaasta lõpus	-19 779	-21 593

2023. aastal on kontsern nõudnud sisse mahakantud laene summas 3 209 tuhat eurot (2022: 3 062 tuhat eurot) ja saanud mahakantud laenude müügist tulu 1 650 tuhat eurot (2022: 1 270 tuhat eurot). Vastavad summad on kajastatud muude tulude all. Vt lisa 5.

Allolev tabel näitab laenuportfelli vastava osa ja eeldatava krediidikahju tundlikkust tulevikku vaatava hinnangu +/- 2,5% muutuse suhtes:

31.12.2023	tuhandetes eurodes			Soodsad muutused			Ebasoodsad muutused		
	Portfelli brutoväärtus kokku	Eeldatava krediidikahju summa kokku	Portfelli puhasväärtus kokku	Portfelli brutoväärtus kokku	Eeldatava krediidikahju summa kokku	Portfelli puhasväärtus kokku	Portfelli brutoväärtus kokku	Eeldatava krediidikahju summa kokku	Portfelli puhasväärtus kokku
Albaania	78 586	6 159	72 427	78 586	6 324	72 262	78 586	5 993	72 593
1. rühm	66 933	1 700	65 233	66 933	1 840	65 093	66 933	1 560	65 372
2. rühm	1 287	202	1 085	1 287	228	1 059	1 287	176	1 110
3. rühm	10 367	4 257	6 110	10 367	4 257	6 110	10 367	4 257	6 110
Bosnia	1 512	689	824	1 512	699	813	1 512	678	834
1. rühm	1 155	471	684	1 155	479	676	1 155	462	693
2. rühm	54	34	21	54	36	19	54	32	22
3. rühm	303	184	119	303	184	119	303	184	119
Põhja-Makedoonia	33 410	3 223	30 187	33 410	3 294	30 116	33 410	3 152	30 258
1. rühm	27 424	874	26 550	27 424	934	26 490	27 424	813	26 611
2. rühm	528	96	432	528	106	422	528	86	442
3. rühm	5 459	2 254	3 205	5 459	2 254	3 205	5 459	2 254	3 205
Moldova	126 524	6 794	119 729	126 524	7 089	119 435	126 524	6 503	120 021
1. rühm	114 801	1 401	113 400	114 801	1 709	113 092	114 801	1 120	113 681
2. rühm	946	89	856	946	76	869	946	79	867
3. rühm	10 777	5 304	5 473	10 777	5 304	5 474	10 777	5 304	5 473
Bulgaaria	11 919	2 913	9 006	11 919	3 124	8 795	11 919	2 702	9 218
1. rühm	8 337	833	7 504	8 337	1 007	7 330	8 337	658	7 679
2. rühm	396	139	257	396	176	220	396	102	293
3. rühm	3 187	1 941	1 246	3 187	1 941	1 246	3 187	1 941	1 246
Kokku muutus (+/-)	251 951	19 779	232 173	251 951	20 141	231 810	251 951	19 028	232 923
Muutuse kogumõju tuhandetes eurodes					751	-751		-751	751

Vt ka lisa 11.

Krediidikahju aastal 2023	1. rühm	2. rühm	3. rühm	Väärtuse langusest tingitud kahjum kokku
Klientidele antud laenud	-5 279	-560	-13 940	-19 779
Kokku	-5 279	-560	-13 940	-19 779
Krediidikahju aastal 2022	1. rühm	2. rühm	3. rühm	Väärtuse langusest tingitud kahjum kokku
Klientidele antud laenud	-5 247	-732	-15 614	-21 593
Kokku	-5 247	-732	-15 614	-21 593

9 Tulumaksukulu

Tulumaksukulu <i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022 korrigeeritud *
Konsolideeritud kasum enne tulumaksu	12 849	18 994
Perioodi tulumaksukulu välismaistest maksujurisdiktsioonidest	-2 815	-2 186
Muutused edasilükkunud tulumaksus	222	305
Tulumaksukulu koondkasumiaruandes	-2 593	-1 183
Edasilükkunud tulumaksuvarad <i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Perioodi alguses	535	179
sh põhivaralt ja muudelt maksustamisbaasi erinevustelt	-2	0
Edasikantud maksukahjumilt	537	179
Edasilükkunud tulumaksuvarade muutus	204	305
sh põhivaralt ja muudelt maksustamisbaasi erinevustelt	-48	-2
Edasikantud maksukahjumilt	252	307
Äriühendusest tulenev suurenemine	0	51
Perioodi lõpus	739	535
Edasilükkunud tulumaksukohustised <i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Perioodi alguses	155	0
Äriühendusest tulenev suurenemine	0	185
Edasilükkunud tulumaksukohustiste muutus	64	-30
Perioodi lõpus	219	155

Tütarettevõttes EB kajastatud põhivaralt ja muudelt maksustamisbaasi erinevustelt tekkivad edasilükkunud tulumaksuvarad tulenevad ajutistest erinevustest, mis tekkivad põhivara kulumist, klientidele antud laenude ja ettemaksete eraldistest ning muudest varadest ja kohustistest. Edasilükkunud tulumaksu määramisel on kasutatud maksumäära 12%.

Tütarettevõtetes ICBG ja IutePay Bulgaria kajastatud edasikantud maksukahjumilt tekkivad edasilükkunud tulumaksuvarad on seotud kahjumiga, mida saab edasi kanda ja kasutada tulevase maksustatava tulu suhtes sel määral, mil seotud maksusoodustuse realiseerumine tulevase kasumi arvel on tõenäoline. Edasilükkunud tulumaksuvarasid saab kasutada Bulgaarias tähtajatult aasta maksustatava kasumi katmiseks 70% ulatuses. Edasilükkunud tulumaksu määramisel on kasutatud maksumäära 10%.

Aastal 2023 kuulutasid aktsionärid välja dividende summas 8 000 tuhat eurot (2022: 0 tuhat eurot) ja maksid välja dividende summas 3 999 tuhat eurot (2022: 0 tuhat eurot). Seisuga 31. detsember 2023 oli 4 001 tuhat eurot välja maksmata (31.12.2022: 1 tuhat eurot välja maksmata).

Seisuga 31. detsember 2023 oli kontserni jaotamata kasum 40 621 tuhat eurot (31.12.2022: 41 002 tuhat eurot), mille dividendidena väljamaksmisel omanikele kaasneks tulumaksukulu maksimaalse määraga 20/80 netodividendidena väljamakstavalt summalt. Aruandekuupäeva seisuga on kontsern saanud eelmaksustatud dividende ning maksuvabastusele kvalifitseeruvaid dividende summas 903 tuhat eurot (31.12.2022: 1 821 tuhat eurot). Kogu jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel tekkiva maksimaalse tulumaksukohustise arvutamisel arvestab kontsern, et jaotamata kasum peab katma välja makstud netodividendid ja dividendidest tuleneva tulumaksukulu. Seega on aruandekuupäeva seisuga eksisteerinud jaotamata kasumist võimalik maksta omanikele dividendidena välja 32 469 tuhat eurot (31.12.2022: 32 919 tuhat eurot).

Dividendide väljamaksmisega kaasneks dividendide tulumaks summas 8 117 tuhat eurot (31.12.2022: 7 774 tuhat eurot).

*Vt ka lisa 24.

Vt ka lisa 12 ja 18.

10 Raha ja rahalähendid

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022	
Raha kassas*	11 550	8 762	
Pangakontod*	43 673	39 775	
Üleööhoiused*	4 029	4 029	
Likviidsus- ja kohustuslik reserv	12 408	13 081	
KOKKU	71 659	65 647	
* raha ja rahalähendid rahavoogude aruandes	59 252	52 566	
Raha ja rahalähendite jagunemine krediidiriski rühmadesse			
	1. rühm	71 659	65 647
	2. rühm	0	0
	3. rühm	0	0

Seisuga 31. detsember 2023 sisaldavad pangakontod:

- sularaha sularahaautomaatides kogusummas 2 573 tuhat eurot (31.12.2022: 2 631 tuhat eurot);
- tütaretevõtte EB likviidsus- ja kohustuslikku reservi summas 12 408 tuhat eurot vastavalt Moldova keskpanka nõudele. Moldova keskpank nõuab kommertspankadelt likviidsuse eesmärgil miinimumreservide hoidmist, mida arvutatakse teatava protsendina panga poolt eelnenud kuul (kuu 16. kuupäevast järgmise kuu 15. kuupäevani) kaasatud keskmistelt rahalistelt vahenditelt, sealhulgas kõigilt klientide hoiustelt.

Seisuga 31. detsember 2023 kasutati kohustusliku miinimumreservi arvutamisel Moldova leude puhul määrat 33,0% (31.12.2022: 34,0%) ning USA dollarite (USD) ja eurode (EUR) puhul määrat 43,0% (31.12.2022: 45,0%).

Seisuga 31. detsember 2023 oli Moldova keskpangas oleval arvelduskontol reserveeritud summa saldo 24 457 tuhat eurot (31.12.2022: 21 802 tuhat eurot). See saldo sisaldas kohustuslikku reservi Moldova leudes ja mittekonverteeritavates valuutades kaasatud rahalistelt vahenditelt. USA dollarite ja eurode kohustusliku reservi kontodel reserveeritud summad olid vastavalt 4 010 tuhat dollarit ja 8 802 tuhat eurot (31.12.2022: 4 829 tuhat dollarit ja 8 541 tuhat eurot).

Moldova keskpanka makstav intress kohustuslikelt reservidelt oli 2023. aastal välisvaluutareservidelt 0,01%–3,34% aastas ja Moldova leudes hoitavatelt reservidelt 2,75%–18% aastas (2022: välisvaluutareservidelt 0,01% aastas ja Moldova leudes hoitavatelt reservidelt 5,73%–19,50% aastas). Kohustuslikud reservid USA dollarites ja eurodes kaasatud rahalistelt vahenditelt on paigutatud Moldova keskpanka nostro kontodele OECD riikides asutatud korrespondentpankades.

Moldova keskpangas oleval arvelduskontol hoitavaid kohustuslikke reserve saab kasutada EB igapäevases tegevuses.

Hoiused hõlmasid seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022 üleööhoiuste saldosisid USA dollarites pangas Bank of New York. 2023. aastal oli üleööhoiuste intressimäär vahemikus umbes 0,1%–1,3% (2022: 0,1%–1,3%).

11 Klientidele antud laenud

Allolevas tabelis näidatud krediitkvaliteet ja maksimaalne krediidiriski määr põhineb kontsernisisesel krediitdireitingute süsteemil ja laenude klassifitseerimisel aasta lõpu seisuga. Summad on näidatud koos väärtuse languse katteks moodustatud allahindlustega.

31.12.2023	1. rühm	2. rühm	3. rühm	Kokku
IFRS 9 kohaselt				
Klientidele antud laenude brutosumma	203 450	2 775	26 104	232 329
Kogunenud laenuintressid	15 199	435	3 988	19 621
Laenude allahindlus	-5 279	-560	-13 940	-19 779
KOKKU	213 369	2 650	16 152	232 171
Osakaal klientidele antud laenude hulgas	92%	1%	7%	100%
Viivislaenude osakaal kokku			12%	
Väärtuse languse kattekordaja			66%	

31.12.2022	1. rühm	2. rühm	3. rühm	Kokku
IFRS 9 kohaselt				
Klientidele antud laenude brutosumma	169 019	2 728	26 361	198 108
Kogunenud laenuintressid	12 891	406	4 086	17 383
Laenude allahindlus	-5 247	-733	-15 613	-21 593
KOKKU	176 663	2 401	14 834	193 897
Osakaal klientidele antud laenude hulgas	91%	1%	8%	100%
Viivislaenude osakaal kokku			14%	
Väärtuse languse kattekordaja			71%	

Lisateave laenude allahindluse kohta on esitatud lisa 8.

Viivislaenude osakaal kokku – viivislaenud (mittetöötavate) laenude portfelli (sh kogunenud intressid), mis on üle 50 päeva üle tähtaja (3. rühm) / laenuportfelli brutoväärtus (sh kogunenud intressid).

Väärtuse languse kattekordaja – väärtuse langus kokku (vt lisa 8) / viivislaenude brutoportfell (3. rühm). Vt ka lisa 2.

12 Muud varad ja ettemaksed

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
Edasilükkunud tulumaksuvarad	739	535
Rendimaksete ettemaksed	88	99
Maksude ettemaksed	518	772
Ettemaksed tarnijatele ja tulevaste perioodide kulud	490	489
Ettemaksed kokku	1 835	1 896
Nõuded inkassofirmade vastu	775	1 032
Muud nõuded	4 906	215
Deposiidinõuded partnerite vastu	2 458	2 867
Muud varad kokku	8 138	4 114
KOKKU	9 973	6 010

Lisateave edasilükkunud tulumaksuvarade liikumiste kohta on esitatud lisa 9. Vt ka lisa 23.

13 Muud finantsinvesteeringud

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
Muud aktsiad ja väärtpaberid	624	2 703
Deposiidid	200	1 266
Riigi väärtpaberid ja sertifikaadid	40 905	34 681
KOKKU	41 730	38 650

Seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022 on real „Muud aktsiad ja väärtpaberid“ kajastatud investeeringud noteerimata äriühingute IuteCredit Kosovo JSC ja Birou de Credit Srl aktsiatesse. Investeeringute õiglase väärtuse määramisel on kasutatud diskonteeritud rahavoo meetodit. Vt ka lisa 2.

Seisuga 31. detsember 2023 on summa 200 tuhat eurot (31.12.2022: 1 266 tuhat eurot) deponeeritud kohustusliku pikaajalise deposiidina.

Riigi väärtpaberid seisuga 31. detsember 2023 kajastavad Moldova Vabariigi rahandusministeeriumi emiteeritud lühikese ja keskmise tähtajaga väärtpabereid aastase intressimääraga vahemikus 5,79%–16,64% (2022: vahemikus 5,65%–22,01%). Seisuga 31. detsember 2023 oli Moldova keskpanga emiteeritud sertifikaatide algne tähtaeg 14 päeva ja aastane intressimäär 4,75% (2022: 20%). Seisuga 31. detsember 2023 ei olnud kontserni hoitavate tagatiste hulgas riigi väärtpabereid.

Vt ka lisa 22.

14 Materiaalne põhivara

Maa ja ehitised	2023	2022
<i>tuhandetes eurodes</i>		
<i>Soetusmaksumus</i>		
Aruandeaasta alguses	4 975	0
Äriühendusest tulenev suurenemine	0	4 881
Soetused	10	17
Ümberhindlus	834	0
Müük ja mahakandmine	-300	-8
Kursivahed	-134	84
Aruandeaasta lõpus	5 384	4 975
<i>Kulum ja väärtuse langus</i>		
Aruandeaasta alguses	-250	0
Aruandeaasta amortisatsioonikulu	-91	-83
Müük ja mahakandmine	363	8
Kursivahed	-30	-175
Aruandeaasta lõpus	-9	-250
Raamatupidamisväärtus 31. detsembri seisuga	5 376	4 725

Soetused kajastavad 2023. aastal ehitiste väärtuse suurenemist 834 tuhande euro võrra ümberhindluse tulemusena ja ühe täiendava vara omandamist 10 tuhande euro eest ning müük kajastab ühe vara müüki. Kontserni juhtkond kasutas ehitiste hindamiseks välist hindajat, kes määras ehitiste turuväärtuse võrdlusmeetodi abil.

Ehitiste raamatupidamisväärtus seisuga 31. detsember 2023 arvestatuna soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum, on 4 592 tuhat eurot (31.12.2022: 4 696 tuhat eurot).

Maa		
<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
<i>Soetusmaksumus</i>		
Aruandeaasta alguses	421	0
Äriühendusest tulenev suurenemine	0	434
Müük ja mahakandmine	-8	0
Kursivahed	22	-12
Aruandeaasta lõpus	436	421
Mööbel ja seadmed		
<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
<i>Soetusmaksumus</i>		
Aruandeaasta alguses	3 364	2 020
Äriühendusest tulenev suurenemine	0	822
Soetused	338	582
Müük ja mahakandmine	-218	-137
Kursivahed	162	77
Aruandeaasta lõpus	3 647	3 364
<i>Kulum ja väärtuse langus</i>		
Aruandeaasta alguses	-1 525	-945
Aruandeaasta amortisatsioonikulu	-643	-709
Müük ja mahakandmine	191	130
Kursivahed	-151	0
Aruandeaasta lõpus	-2 128	-1 524
Raamatupidamisväärtus 31. detsembri seisuga	1 519	1 840

15 Kasutusõiguse varad ja rendikohustised

Kasutusõiguse varad (kontoripinnad)		
<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
<i>Soetusmaksumus</i>		
Aruandeaasta alguses	4 757	3 883
Äriühendusest tulenev suurenemine	0	261
Soetused	869	1 371
Müük ja mahakandmine	-1 211	-883
Kursivahed	-226	125
Aruandeaasta lõpus	4 190	4 757
<i>Amortisatsioonikulu</i>		
Aruandeaasta alguses	-2 682	-2 297
Aruandeaasta amortisatsioonikulu	-1 116	-1 007
Müük ja mahakandmine	827	767
Kursivahed	363	-145
Aruandeaasta lõpus	-2 608	-2 682
Raamatupidamisväärtus 1. jaanuari seisuga	2 075	1 586
Raamatupidamisväärtus 31. detsembri seisuga	1 582	2 075

Rendikohustised (kontoripindade rent)		
<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
<i>Lühiajalised</i>		
Aruandeaasta alguses	908	831
Äriühendusest tulenev suurenemine	0	63
Soetused	869	138
Kogunenud intressid	214	201
Tagasimaksed	-1 337	-1 234
Ümberklassifitseerimine ja periodiseerimine	353	908
Aruandeaasta lõpus	1 007	908
<i>Pikaajalised</i>		
Aruandeaasta alguses	1 269	934
Äriühendusest tulenev suurenemine	0	199
Uutest lepingutest tulenev suurenemine	517	1 339
Ümberklassifitseerimine ja periodiseerimine	-1 106	-1 204
Aruandeaasta lõpus	680	1 269
Rendikohustised 1. jaanuari seisuga kokku	2 177	1 765
Rendikohustised 31. detsembri seisuga kokku	1 687	2 177
Kajastatud kasumiaruandes		
<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Kasutusõiguse varade amortisatsioonikulu	-1 116	-1 007
Intressikulu rendikohustistelt	-214	-201
Lühiajaliste rendilepingutega seotud kulud	-42	-170
Kasumiaruandes kajastatud summa kokku	-1 372	-1 378

Rendilepingute portfelli diskontomäärad jäid vahemikku 8–13% (keskmine 10,5%) olenevalt riigist.

Rendilepingute tähtaegadest saab ülevaate lisast 2. Rendiperioodi maksimaalseks pikkuseks on 60 kuud.

16 Immateriaalne põhivara

Tarkvara		
<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
<i>Soetusmaksumus</i>		
Aruandeaasta alguses	10 168	7 799
Äriühendusest tulenev suurenemine	0	530
Soetused	139	240
Parendused – sisemiselt arendatud	4 054	7 071
Lõpetamata projektid	3 968	4 518
Lõpetamata projektide ümberliigitamine sisemiselt arendatud parendusteks	-4 054	-7 071
Müük ja mahakandmine	-2	-2 920
Kursivahed	-132	0
Aruandeaasta lõpus	14 141	10 168

Kulum ja väärtuse langus

Aruandeaasta alguses	-1 256	-1 860
Aruandeaasta amortisatsioonikulu	-198	-239
Sisemiselt arendatud vara aruandeaasta amortisatsioonikulu	-1 633	-2 077
Müük ja mahakandmine	11	2 920
Kursivahed	-144	0
Aruandeaasta lõpus	-3 219	-1 256
Raamatupidamisväärtus 31. detsembri seisuga	10 921	8 912

Sisemiselt arendatud immateriaalse põhivara raamatupidamisväärtus kokku on 31. detsembri 2023. aasta seisuga 9 204 tuhat eurot (31.12.2022: 6 882 tuhat eurot).

2023. aastal jätkas kontsern investeeringute tegemist uude tarkvarasse ja tarkvaralahendustesse, mis toetavad kontserni majandustegevuse kasvu ning olemasolevatele ja potentsiaalsetele uutele klientidele osutatavate teenuste laiendamist. 2023. aastal lõppes arendustööde teine etapp, mille tulemusena kajastati arenduskulusid summas 4 054 tuhat eurot immateriaalse põhivarana. Arenduskulud kokku olid 3 968 tuhat eurot (31.12.2022: 4 518 tuhat eurot), millest 2 926 tuhat eurot kajastati immateriaalse põhivarana. Seisuga 31. detsember 2023 on lõpetamata projektide maht 1 043 tuhat eurot (31.12.2022: 1 128 tuhat eurot). Arendustööde järgmine etapp on kavas lõpule viia majandusaastal 2024.

17 Finantskohustised

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	Kuni 1 aasta	Järelejäänud lunastustähtaeg 1-5 aastat	Üle 5 aasta	Valuuta	Intress
Laenud investoritelt ja pankadelt	64 929	17 993	46 936	0	EUR, MDL, USD, ALL, MKD	1-20%
Laenud valitsuselt	3 710	61	3 012	637	EUR, MDL, USD	0,6%-13,6%
Klientide hoiused	107 260	79 133	28 127	0	EUR, MDL, USD, RON, RUB, GBP, CAD	0,1%-5,5%
Arvelduskrediit	1 621	1 621	0	0	MDL	3-14%
Rendikohustised (IFRS 16)	1 687	776	911	0	EUR, MLD, ALL, MKD, BAM, BGN	8%-12%
Eurovõlakirjad	109 831	0	109 831	0	EUR	11%
Kogunenud intressid	3 924	3 924	0	0	EUR, MDL, USD, ALL, MKD	
KOKKU	292 962	103 507	188 817	637		
<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2022	Kuni 1 aasta	Järelejäänud lunastustähtaeg 1-5 aastat	Üle 5 aasta	Valuuta	Intress
Laenud investoritelt ja pankadelt	32 313	12 739	19 574	0	EUR, MDL, USD, ALL, MKD	1-20%
Laenud valitsuselt	3 601	130	2 211	1 260	EUR, MDL, USD	0,6%-12,6%
Klientide hoiused	85 814	64 551	20 714	550	EUR, MDL, USD, RON, RUB, GBP, CAD	0,1%-5,5%
Arvelduskrediit	519	519	0	0	MDL	3-14%
Rendikohustised (IFRS 16)	2 177	908	1 269	0	EUR, MLD, ALL, MKD, BAM	8%-13%
Vahetusvõlakirjad	28	28	0	0	EUR	5%
Eurovõlakirjad	123 601	48 631	74 970	0	EUR	11%-13%
Kogunenud intressid	5 327	5 327	0	0	EUR, MDL, USD, ALL, MKD	
KOKKU	253 381	132 833	118 739	1 810		

Seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022 sisaldab arvelduskrediidi jääk Moldovas avatud arvelduskrediiti. Arvelduskrediidi tagatiseks on tütarettevõtte likviidsed varad.

Seisuga 31. detsember 2023 on kontserni laenuid investoritelt ja pankadelt tagatud summas 79 059 tuhat eurot (31.12.2022: 25 300 tuhat eurot). Tagatisteks on kontserni tütarettevõtete ICM, ICA, ICMK ja ICBG likviidsed varad.

Klientide hoiused sisaldavad klientide arvelduskontosid ja klientide tähtajalisi hoiuseid.

Majandusaastatel 2019–2020 emiteeris kontserni tütarettevõtte ICF võlakirju (ISIN: XS2033386603) 50 000 tuhande euro väärtuses ja need on noteeritud Frankfurdi börsil. Võlakirjade fikseeritud kupongimäär oli 13% ja lunastustähtpäev 7. august 2023. Intressi maksti kaks korda aastas: veebruaril ja 7. augustil. Intress kogunes alates võlakirja emiteerimise kuupäevast tegelike päevade alusel.

Majandusaastal 2021 emiteeris kontserni tütarettevõtte ICF võlakirju (ISIN: XS2378483494) 75 000 tuhande euro väärtuses ja need on noteeritud Frankfurdi börsil ja Nasdaq Tallinna börsi reguleeritud turul. Võlakirjade fikseeritud kupongimäär on 11% ja lunastustähtpäev 6. oktoober 2026. Intressi makstakse kaks korda aastas, 6. aprillil ja 6. oktoobril. Intress koguneb alates võlakirja emiteerimise kuupäevast tegelike päevade alusel.

Majandusaastal 2023 refinantseeris kontserni tütarettevõtte ICF aastatel 2019–2020 emiteeritud võlakirjad (ISIN: XS2033386603). Refinantseerimise käigus pakuti nimetatud võlakirjade vahetamist teisteks võlakirjadeks (ISIN: XS2378483494). Selle tulemusena refinantseeriti võlakirjad (ISIN: XS2033386603) kogusummas 30 584 tuhat eurot. Refinantseerimata võlakirjad kogusummas 19 416 tuhat eurot lunastati 7. augustil 2023.

Majandusaastal 2023 emiteeris tütarettevõtte võlakirju (ISIN: XS2378483494) kogusummas 23 946 tuhat eurot.

Seisuga 31. detsember 2023 on kontserni tütarettevõtte ICF emiteerinud võlakirju kogusummas 125 000 tuhat eurot (31.12.2022: 125 000 tuhat eurot).

Emitendi kohustusi garanteerib eelisjärjekorrast lähtuvalt kontserni valdusettevõtte lute Group AS koos tütarettevõtetega, võttes arvesse kõiki olemasolevaid ja tulevasi nõudeid ning raha pangakontodel. Vt ka lisa 22.

Võlakirjaemissiooni tõttu peab kontsern täitma kvartaalselt teatud finantsingimusi nii auditeeritud konsolideeritud aastaaruande kui ka auditeerimata konsolideeritud kvartaliaruannete esitamisel: intressikulude kattekordaja ei tohi olla alla 1,5 ning kapitalisatsioon alla 15%.

Eurovõlakirjadega seotud finantssuhtarvud:

	31.12.2023	31.12.2022
Kapitalisatsioon		
Omakapital / klientidele antud laenuid ja ettemaksed	27,5%	28,9%
	2023	2022
Kasumlikkus		
Intressikulude kattekordaja – EBITDA / intressikulu	1,7	1,7

Seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022 on kontsern täitnud võlakirjadega seotud finantskohustused.

Dividendi- ja muid sarnaseid makseid on lubatud teha omanikele vaid juhul, kui need ei ületa 25% jaotuskõlblikust kasumist, viimase finantsaruandega kaetava perioodi viimasel päeval lõppeva perioodi intressikulude kattekordaja ei ole alla 1,5 ning kontserni konsolideeritud kapitalisatsioon on vähemalt 15%, toetudes esialgsetele andmetele (sh netotuludele).

Järgmises tabelis on esitatud finantskohustiste ja finantseerimistegevusest tulenevate rahavoogude võrdlus.

<i>tuhandetes eurodes</i>	Laenu investoritelt ja pankadelt	Laenu valitsuselt	Arveldus -krediit	Rendi- kohustised	Vahetus- võlakirjad	Euro- võlakirjad	Aktsia- kapital/ ülekurss	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo 01.01.2023	31 216	2 341	519	2 177	29	123 601	10 000	41 002	210 884
Finantseerimistegevuse rahavoogude muutused									
Investoritelt saadud laenu	69 630	3 246	0	0	0	7 131	0	0	80 006
Investoritele tagasi makstud laenu	-35 130	-1 922	0	0	-29	-25 560	0	0	-62 642
Rendilepingute põhiosa maksed	0	0	0	-1 337	0	0	0	0	-1 337
Lihtaktsiate emitteerimine	0	0	0	0	0	0	1 041	0	1 041
Makstud dividendid	0	0	0	0	0	0	0	-3 999	-3 999
Finantseerimistegevuse rahavoogude muutused kokku	34 500	1 324	0	-1 337	-29	-18 429	1 041	-3 999	13 069
Muud kohustistega seotud muutused									
Arvelduskrediidi kasutamine	0	0	1 985	0	0	0	0	0	1 985
Arvelduskrediidi tagasimaksed	0	0	-883	0	0	0	0	0	-883
Uued rendilepingud	0	0	0	789	0	0	0	0	789
Intressikulud	8 093	240	134	214	0	16 846	0	0	25 527
Sisemise intressimäära muutus	0	0	0	0	0	2 563	0	0	2 563
Makstud intressid	-8 880	-195	-134	-156	0	-14 750	0	0	-24 116
Muud kohustistega seotud muutused kokku	-787	45	1 102	847	0	4 659	0	0	5 865
Muud omakapitaliga seotud muutused	0	0	0	0	0	0	0	3 618	3 618
Saldo 31.12.2023	64 929	3 710	1 621	1 687	0	109 831	11 041	40 621	233 436

<i>tuhandetes eurodes</i>	Laenu investoritelt ja pankadelt	Laenu valitsuselt	Arveldus -krediit	Rendi- kohustised	Vahetus- võlakirjad	Euro- võlakirjad	Aktsia- kapital/ ülekurss	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo 01.01.2022	8 611	0	1 676	1 765	29	118 938	0	0	131 018
Finantseerimistegevuse rahavoogude muutused									
Investoritelt saadud laenu	28 457	1 157	0	0	0	3 978	0	0	33 592
Investoritele tagasi makstud laenu	-8 735	-1 793	0	0	0	0	0	0	-10 528
Rendilepingute põhiosa maksed	0	0	0	-1 154	0	0	0	0	-1 154
Finantseerimistegevuse rahavoogude muutused kokku	19 722	-636	0	-1 154	0	3 978	0	0	21 910
Tütarettevõtete üle kontrolli omandamisest tulenevad muutused	0	2 977	0	238	0	0	0	0	3 215
Muud kohustistega seotud muutused									
Arvelduskrediidi kasutamine	0	0	115	0	0	0	0	0	115
Arvelduskrediidi tagasimaksed	0	0	-1 272	0	0	0	0	0	-1 272
Uued rendilepingud	0	0	0	1 328	0	0	0	0	1 328
Intressikulud	5 929	272	156	201	0	14 750	0	0	21 308
Sisemise intressimäära muutus	0	0	0	0	0	685	0	0	685
Makstud intressid	-3 046	-272	-156	-201	0	-14 750	0	0	-18 425
Muud kohustistega seotud muutused kokku	2 883	0	-1 157	1 328	0	685	0	0	3 739
Saldo 31.12.2022	31 216	2 341	519	2 177	29	123 601	0	0	159 882

18 Muud kohustised ja maksukohustised

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022 korrigeeritud*
Võlad tarnijatele	1 855	1 536
Võlad töötajatele	942	582
Maksmisele kuuluv ettevõtte tulumaks	679	870
Muud maksukohustised	1 022	1 536
Väljamaksmata dividendid	4 001	0
Eraldised	4 351	3 391
Tulevaste perioodide ettemakstud tulu	3 005	3 642
Muud kohustised	3 165	3 788
KOKKU	19 020	15 346

Real „Eraldised“ on kajastatud kohustised klientide ees ja arveldused äripartneritega.

Real „Muud kohustised“ on kajastatud jooksvad maksetehingud, klientide poolt tehtud enamaksed / ekslikult tehtud maksed, vahendajate laenuodega seotud kohustised ja klientidele väljamaksmata laenud.

Real „Muud maksukohustised“ on kajastatud seisuga 31. detsember 2023 ka edasilükkunud tulumaksukohustised summas 219 tuhat eurot (31.12.2022: 155 tuhat eurot). Vt ka lisa 9.

*Vt lisa 24.

19 Garantiid ja muud finantskohustused

Kontserni kehtivate garantiide, kohustuste ja muude finantsseisundi aruande väliste kirjete kogusummad olid järgmised:

Garantiid ja muud finantskohustused	31.12.2023	31.12.2022
<i>tuhandetes eurodes</i>		
Garantiid	4 193	3 152
Finantseerimis- ja muud kohustused	8 050	4 716

Kontserni tütarettevõtte EB annab tavapärase majandustegevuse käigus klientide nimel välja garantiisid ja akreditiive. Garantiidel on samasugune krediidirisk nagu laenu andmisel. Kuna pangale võidakse esitada nõue, kui klient ei täida garantiiga seotud kohustusi, kujutavad need instrumendid ka EB jaoks teatavat likviidsusriski.

Finantseerimiskohustused kajastavad EB kohustusi, mis on seotud klientidele laenude andmise ja ettemaksete tegemisega. Finantseerimiskohustused ei tähenda tingimata tulevase raha väljamakseid, kuna paljud sellised kohustused aeguvad või lõpetatakse ilma finantseerimiseta.

Seisuga 31. detsember 2022 oli kontserni tütarettevõttel EB kümme käimasolevat kohtuvaidlust EB endiste aktsionäride ja EB vahel, milles endistel aktsionäridel on kaks nõuet: 1) nõue tunnistada endiste aktsionäride aktsiate tühistamine ebaseaduslikuks ja 2) nõue tuvastada, et tühistatud ja hüvitatud aktsiate väärtus oli hinnatud väiksemaks, kui see oleks pidanud olema. Kõik kümme kohtuvaidlust lahendati 2023. aastal EB kasuks ja seisuga 31. detsember 2023 ei ole ükski neist pooleli. Seisuga 31. detsember 2023 ei ole kontsernil muid käimasolevaid vaidlusi ega kontserni vastu esitatud nõudeid, millel oleks oluline mõju kontserni finantsseisundile ja äritegevusele.

20 Aktsiakapital

eurodes	31.12.2023	31.12.2022
Aktsiakapital	10 346 100	10 000 000
Aktsiate arv	10 346 100	10 000 000
Aktsia nimiväärtus	1,00	1,00

2023. aastal emiteeris Iute Group AS 346 100 uut aktsiat nimiväärtusega üks euro. Ühe aktsia müügihind oli 3,14 eurot. Uute aktsiate emiteerimise tulemusena kajastas Iute Group AS ülekursi summas 741 tuhat eurot.

Seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022 on kõikide aktsiate eest täielikult tasutud. Iga aktsia annab aktsionärile ettevõtte koosolekutel ühe hääle, mis annab aktsionärile õiguse osaleda ettevõtte juhtimises ning kasumi ja ettevõtte likvideerimisel allesjäänud vara jaotamisel.

21 Investeeringud tütarettevõtetesse

Tütarettevõte	Riik	Omandamise kuupäev	31.12.2023	31.12.2022
IuteCredit SRL	Moldova	28.11.2008	100%	100%
IuteCredit Albania SH.A	Albaania	04.08.2014	100%	100%
IuteCredit Macedonia DOOEL	Põhja-Makedoonia	24.07.2017	100%	100%
IutePay Bulgaria EOOD	Bulgaaria	12.12.2017	100%	100%
Velox Pay S.H.P.K	Albaania	09.10.2020	100%	100%
IuteCredit Bulgaria EOOD	Bulgaaria	11.03.2019	100%	100%
MKD IuteCredit BH d.o.o. Sarajevo	Bosnia ja Hertsegoviina	29.03.2019	100%	100%
IuteCredit Finance S.a.r.l.	Luksemburg	01.07.2019	100%	100%
BC Energbank S.A	Moldova	10.02.2022	95%	95%
IuteCredit Romania IFN SA	Rumeenia	28.08.2023	100%	0%

Bulgaaria

Moldova

Albaania

Põhja-Makedoonia

Eesti

Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruannetes on investeeringud tütarettevõtetesse kajastatud kapitaliosaluse meetodil:

Investeeringud tütarettevõtetesse

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2022	Laekunud dividendid	Sissemaksed aktsiakapitali	Omandamine	Kapitaliosaluse meetodil arvestatud kasum/kahjum	31.12.2023
ICM	26 954	0	0	0	1 871	28 825
EB	35 835	0	0	0	3 444	39 279
ICA	15 127	-903	0	0	7 612	21 836
IPA	564	0	0	0	704	1 268
ICMK	3 864	0	450	0	-661	3 653
IPBG	0	0	205	0	42	247
ICBG	325	0	3 579	0	-2 243	1 661
ICBH	657	0	562	0	-1 069	150
ICF	8	0	0	0	-8	0
ICRO	0	0	202	0	-1	201

Investeeringud tütarettevõtetesse	83 335	-903	4 998	0	9 691	97 121
--	---------------	-------------	--------------	----------	--------------	---------------

Investeeringud tütarettevõtetesse

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2021	Laekunud dividendid	Sissemaksed aktsiakapitali	Omandamine	Kapitaliosaluse meetodil arvestatud kasum/kahjum	31.12.2022
ICM	23 353	-500	0	0	4 101	26 954
EB	0	0	0	21 402	14 433	35 835
ICA	12 525	-1 321	0	0	3 923	15 127
IPA	378	0	165	0	21	564
ICMK	2 498	0	500	0	866	3 864
IUTEPAY	0	0	0	0	0	0
ICBG	1 062	0	2 148	0	-2 885	325
ICBH	437	0	3 988	0	-3 768	657
ICF	0	0	0	0	8	8

Investeeringud tütarettevõtetesse	40 253	-1 821	6 801	21 402	16 699	83 335
--	---------------	---------------	--------------	---------------	---------------	---------------

*Tütarettevõtte EB omandamine 2022. aastal

14. veebruaril 2022 omandas Iute Group AS 59,71% osaluse EB-s, ostes 1 194 164 aktsiat. Aktsiate soetusmaksumus oli 10 108 tuhat eurot.

Omandamise kuupäeval hindas kontserni juhtkond eristatava netovara väärtuseks 33 679 tuhat eurot, millest 13 570 tuhat eurot moodustas mittekontrolliv osalus mõõdetuna proportsionaalse osalusena eristatava netovara summast.

Perioodil 15. veebruar 2022 – 31. detsember 2022 omandas Iute Group AS lisaks 36,16% EB aktsiaid, ostes mittekontrollivatelt aktsionäridelt 11 321 tuhande euro eest 723 200 EB aktsiat.

Täiendava omandamise tulemusena kajastas kontsern otse omakapitalis jaotamata kasumi suurenemise summas 6 781 tuhat eurot, mis tuleneb omandatud eristatava netovara ja aktsiate eest tasutud hinna vahest.

Selle tulemusena kuulub kontsernile 95,87% EB aktsiatest.

Vt ka lisa 25.

22 Õiglase väärtuse mõõtmine

Kontsern kasutab finantsinstrumentide õiglase väärtuse määramisel ja esitamisel hindamismeetodeid järgmises tähtsuse järjekorras:

- 1. tase** – identsete varade ja kohustiste noteeritud (korrigeerimata) hinnad aktiivsel turul;
- 2. tase** – hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad;
- 3. tase** – hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid ei ole jälgitavad.

Järgmises tabelis on esitatud finantsvarade ja -kohustiste raamatupidamisväärtused ja õiglased väärtused, sealhulgas nende õiglase väärtuse tähtsusejärjekorra tasemed. Tabel ei sisalda õiglase väärtuse teavet finantsvarade ja -kohustiste kohta, mida ei mõõdetata õiglases väärtuses, kui nende raamatupidamisväärtus on ligilähedane õiglasele väärtusele. All olev tabel ei sisalda muid varasid ja ettemakseid (lisa 12), hoiuseid (lisa 12) ning võlgu tarnijatele ja muid kohustisi (lisa 18). Nende raamatupidamisväärtus on ligilähedane nende õiglasele väärtusele.

<i>tuhandetes eurodes</i>	Hindamis- kuupäev	Lisa	Noteeritud hinnad aktiivsel turul (1. tase)	Olulised jälgitavad sisendid (2. tase)	Olulised mittejälgitavad sisendid (3. tase)	Õiglase väärtus kokku	Raamatu- pidamis- väärtus kokku	Vahe
Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad								
Muud aktsiad ja väärtpaberid	31.12.2023	13	0	0	624	624	624	0
Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad kokku			0	0	624	624	624	0
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad								
Nõuded pankadele ja krediidiasutustele	31.12.2023	10	0	54 466	17 194	71 660	71 660	0
Laenu- ja intressinõuded klientidele	31.12.2023	11	0	0	306 469	306 469	232 171	74 298
Riigi väärtpaberid ja sertifikaadid	31.12.2023	13	41 818	0	0	41 818	40 905	913
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad kokku			41 818	54 466	323 663	419 948	344 736	75 212
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantskohustised								
Laenu investoritelt ja pankadelt	31.12.2023	17	0	3 815	87 711	91 526	71 497	19 029
Klientide hoiused	31.12.2023	17	0	106 805	0	106 805	107 356	-551
Eurovõlakirjad	31.12.2023	17	0	0	123 718	123 718	113 108	10 610
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantskohustised kokku			0	110 620	211 429	322 049	291 961	29 088

IUTE GROUP AS MAJANDUSAASTA ARUANNE 2023

<i>tuhandetes eurodes</i>	Hindamis- kuupäev	Lisa	Noteeritud hinnad aktiivsel turul (1. tase)	Olulised jälgitavad sisendid (2. tase)	Olulised mittejälgitavad sisendid (3. tase)	Õiglase väärtus kokku	Raamatu- pidamis- väärtus kokku	Vahe
Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad								
Muud aktsiad ja väärtpaberid	31.12.2022	13	0	0	2 703	2 703	2 703	0
Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad kokku			0	0	2 703	2 703	2 703	0
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad								
Nõuded pankadele ja krediitiasutustele	31.12.2022	10	0	36 834	28 814	65 647	65 647	0
Laenu- ja intressinõuded klientidele	31.12.2022	11	0	0	235 576	235 576	193 897	41 679
Riigi väärtpaberid ja sertifikaadid	31.12.2022	13	37 340	0	0	37 340	37 384	44
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad kokku			37 340	36 834	264 390	338 563	296 928	41 723
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantskohustised								
Laenud investoritelt ja pankadelt	31.12.2022	17	0	3 809	39 159	42 969	38 916	4 053
Klientide hoiused	31.12.2022	17	0	86 355	0	86 355	86 100	235
Eurovõlakirjad	31.12.2022	17	0	0	142 846	142 846	128 366	14 480
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantskohustised kokku			0	90 164	182 005	272 170	253 382	18 768

Järgmistes tabelites on esitatud finantsseisundi aruandes õiglasest väärtusest kajastatavate 3. taseme finantsinstrumentide mõõtmisel kasutatud hindamistehnikad ja olulised mittejälgitavad sisendid.

3. taseme finantsinstrument	Hindamistehnika	Olulised mittejälgitavad sisendid	Kasutatav mittejälgitava sisendi vahemik	Seos oluliste mittejälgitavate sisendite ja õiglase väärtuse mõõtmise vahel
Laenu- ja intressinõuded klientidele	Diskonteeritud rahavood: hindamismudel arvestatakse eeldatavate maksete nüüdisväärtusega, mida on diskonteeritud riskiga korregeeritud diskontomääraga	Eeldatavad rahavood (31. detsember 2023: 334 418 tuhat eurot)	2023: 7,92%– 17,3%	Hinnanguline õiglane väärtus suureneks (väheneks), kui riskiga korregeeritud diskontomäär oleks väiksem (suurem)
Muud finantsinvesteeringud	Diskonteeritud rahavood: hindamismudel arvestatakse eeldatavate maksete nüüdisväärtusega, mida on diskonteeritud riskiga korregeeritud diskontomääraga	Eeldatavad rahavood (31. detsember 2023: 42 574 tuhat eurot)	2023: 7,92%– 17,3%	Hinnanguline õiglane väärtus suureneks (väheneks), kui eeldatavad rahavood suureneksid (väheneksid) või riskiga korregeeritud diskontomäär oleks väiksem (suurem)
Laenud, võlakirjad, hoiused ja kogunenud intressivõlad	Diskonteeritud rahavood: hindamismudel arvestatakse eeldatavate maksete nüüdisväärtusega, mida on diskonteeritud riskiga korregeeritud diskontomääraga	Eeldatavad rahavood (31. detsember 2023: 372 744 tuhat eurot)	2023: 7,92%– 17,3%	Hinnanguline õiglane väärtus suureneks (väheneks), kui eeldatavad rahavood suureneksid (väheneksid) või riskiga korregeeritud diskontomäär oleks väiksem (suurem)

23 Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse osapooli, kellest üks omab teise üle kontrolli või olulist mõju finants- ja äritegevust puudutavate otsuste tegemisel. Seotud osapooled on omanikud, nõukogu ja juhatuse liikmed, juhtkonna võtmeisikud, nende lähisugulased ja nende enamusosalusega ettevõtted ning sidusettevõtted.

Iute Group AS-i peamine omanik on Eestis registreeritud ettevõtte Alarmo Kapital OÜ, kellele kuulub 87,2% aktsiatest. Ülejäänud aktsiad kuuluvad mittekontrollivatele aktsionäridele, kellest keegi ei oma üle 3% ettevõtte aktsiatest.

Kontserni juhtkond ei ole siirdehindadega seoses märkimisväärset riski tuvastanud, kuna kontserni peamised tulud ja kulud on seotud laenugevusega. Investoritelt saadud laenude marginaalid vastavad turutingimustele (vt lisa 18). Kontsernisisesed tehingud on seotud tavapärase äritegevuse käigus tehtavate laenumaksetega ja neid on hinnatud turuhinnaga. Kõnealuste tehingute mõju on konsolideeritud finantstulemustest elimineeritud. Juhtkonna hinnangul kontserni ja seotud osapoolte vahelistest tehingutest olulist hinna- ega maksuriski ei tulene.

Seotud osapooltega tehakse tehinguid tavapärase äritegevuse käigus. Seotud osapooltega tehtud tehingute mahud, saldod aasta lõpu seisuga ning tehingutega seotud tulud ja kulud on esitatud järgmistes tabelites:

		Saadud laenud	Tagasi-makstud laenud	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	Nõuded	Kohustised
<i>tuhandetes eurodes</i>							
Kõrgem juhtkond ja ettevõtete üle olulist mõju omavad enamusaktsionärid	2023	0	0	4 070	2 000	4 531	2 761
Olulise osalusega juhtkonna liikmete lähemad pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	2023	0	7	0	0	0	602
Kõrgem juhtkond ja ettevõtete üle olulist mõju omavad enamusaktsionärid	2022	509	0	1 935	1 215	985	2 831
Olulise osalusega juhtkonna liikmete lähemad pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	2022	0	0	0	0	0	652

Vt ka lisa 12 ja 17.

		Ostud	Osutatud teenused	Antud laenudelt arvestatud intressid	Antud laenudelt saadud intressid	Laenudelt arvestatud intressid	Laenudelt tasutud intressid
<i>tuhandetes eurodes</i>							
Kõrgem juhtkond ja ettevõtete üle olulist mõju omavad enamusaktsionärid	2023	444	1 380	285	16	335	404
Olulise osalusega juhtkonna liikmete lähemad pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	2023	0	0	0	0	75	87
Kõrgem juhtkond ja ettevõtete üle olulist mõju omavad enamusaktsionärid	2022	3 776	0	54	23	341	341
Olulise osalusega juhtkonna liikmete lähemad pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted	2022	0	0	0	0	76	76

Vt ka lisa 5 ja 7.

Kontserni juhtkonna võtmeisikutele makstud tasud

<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Töölepingutest tulenevad tasud	554	479
KOKKU	554	479

Kontserni juhtkonna võtmeisikuteks on nõukogu liikmed, juhatuse liikmed ja finantsjuht. Vt ka lisa 6.

24 Eelnevate aastate vigade korrigeerimised

2023. aastal toimusid kontsernis pärast 2022. aasta majandusaasta aruande kinnitamist ja allkirjastamist järgmised sündmused, mis olid otseselt seotud kontserni tegevusega 2022. aastal:

- Tütarettevõtte ICM on õigusaktide muudatuste tõttu alates 1. juulist 2023 Moldova keskpanga järelevalve all. Enne seda kuupäeva teostas mittepankade laenuvõtmise üle järelevalvet riiklik finantsturgude komisjon (RFK). Alates 1. juulist 2023 kuulub mittepankade laenuvõtmise, sealhulgas vastutustundlik laenuandmine, Moldova keskpanga vastutusalasse, RFK ülesandeks sai aga finantsteenuste tarbijate õiguste kaitsmine. 18. aprillist 2023 kuni 12. maini 2023 viidi ICM-i ruumides läbi järelevalvealane kontroll. Riiklik finantsturgude komisjon tuvastas kontrolli käigus, et ettevõtte ei täida täielikult Moldova Vabariigis kehtestatud vastutustundliku laenuandmise eeskirju, ning palus ICM-il kontrollitud laenuportfelli üle vaadata ja teha nõutavad parandused. Sellest nõudest lähtuvalt tegi ICM oma laenuportfelli uue hindamise ja tuvastas, et ta oli kogunud

laenuportfelliit rohkem müügitulu, kui õigusaktid lubasid. 2022. aastal enamkogutud müügitulu moodustas 1157 tuhat eurot. Seega oli ICM-i 2022. aasta müügitulu ülehinnatud ja kohustised 31. detsembri 2022 seisuga alahinnatud. Kontserni juhtkond käsitab seda eelneva aasta veana. Vea parandamiseks on eelmise perioodi raamatupidamise aastaaruandes korrigeeritud kõiki mõjutatud kirjeid.

- 2023. aastal viis tütarettevõtte ICMK läbi ettevõttesise üksikasjaliku maksualase vastavuse kontrolli. Kontrolli käigus tuvastati, et käibemaksu käsitus on teatavat liiki tehingute puhul (IT-teenused, konsultatsiooniteenused) äärmiselt hinnanguline ning pole selgesti määratletav, kas tehingut tuleks maksustada või mitte. ICMK otsustas rakendada konservatiivsemat lähenemist ja maksustada sellised tehingud käibemaksuga. Kuna tehinguid on tehtud ka eelnevatel aastatel, tegi ICMK ühtlasi eelneva aasta käibemaksukohustise ümberhindamise. Ettevõttesise üksikasjaliku maksualase vastavuse kontrolli tulemusena leidis ICMK, et tema käibemaksukulu kogusummaks oleks 2022. aastal pidanud olema 634 tuhat eurot. Seega olid ICMK 2022. aasta kulud alahinnatud ja ka kohustised 31. detsembri 2022 seisuga alahinnatud. Kontserni juhtkond käsitab seda eelneva aasta veana. Vea parandamiseks on eelmise perioodi raamatupidamise aastaaruandes korrigeeritud kõiki mõjutatud kirjeid.
- 2023. aastal arvestas ja deklareeris tütarettevõtte ICMK kohalike õigusaktide nõuete kohaselt ettevõtte tulumaksukohustise 2022. aasta eest kogusummas 698 tuhat eurot. 2023. aastal deklareeritud ettevõtte tulumaksukohustise arveldamiseks kasutati 2022. aastal ettemakstud ettevõtte tulumaksu. Seega ei kajastatud kontserni tasandil 2022. aastal tulumaksukohustist ja -kulu. Kontserni juhtkond käsitab seda eelneva aasta veana, kuna kontserni 2022. aasta kulud olid alahinnatud ning kontserni varad olid 31. detsembri 2022 seisuga ülehinnatud ja kohustised alahinnatud. Vea parandamiseks on eelmise perioodi raamatupidamise aastaaruandes korrigeeritud kõiki mõjutatud kirjeid.

Järgmistes tabelites on esitatud kokkuvõtvalt vigade mõju kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele.

Konsolideeritud koondkasumiaruanne tuhandetes eurodes	Aruandes esitatud 2022	Korrigeerimine	Korrigeeritud 2022
Intressi- ja muu sarnane tulu	78 589	-1 157	77 432
Muud tegevuskulud	-18 920	-634	-19 554
Tulumaksukulu	-1 183	-698	-1 881
Muud	-38 884	0	-38 884
Aruandeaasta puhaskasum	19 602	-2 489	17 113
Koondkasum kokku	19 753	-2 489	17 264

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne tuhandetes eurodes	Aruandes esitatud 31.12.2022	Korrigeerimine	Korrigeeritud 31.12.2022
Kohustised			
Tasumisele kuuluvad tulumaksukohustised	172	698	870
Muud tulumaksukohustised	902	634	1 536
Muud kohustised	11 783	1 157	12 940
Muud	253 382	0	253 382
Kohustised kokku	266 239	2 489	268 728
Omakapital			
Jaotamata kasum	41 002	-2 489	38 513
Muud	15 094	0	15 094
Omakapital kokku	56 096	-2 489	53 607

25 Emaettevõtte kui eraldiseisva äriühingu konsolideerimata põhjaruanded

Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega ning need ei kujuta endast emaettevõtte konsolideerimata finantsaruandeid standardi IAS 27 „Konsolideerimata finantsaruanded“ mõistes.

Koondkasumiaruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Intressi- ja muu sarnane tulu	15 559	15 973
Intressi- ja muu sarnane kulu	-17 656	-16 750
Intressikulu kokku	-2 097	-777
Muud tulud	9 809	13 481
Äritulud kokku	7 713	12 704
Tööjõukulud	-4 564	-3 141
Amortisatsioonikulu	-1 842	-2 307
Muud tegevuskulud	-5 460	-6 917
Tegevuskulud kokku	-11 866	-12 365
Kasum valuutakursi muutustest	2 330	1 943
Netokasum tütarettevõtetest kapitaliosaluse meetodil	9 691	16 699
Finantstulud kokku	12 021	18 642
Kasum enne tulumaksu	7 867	18 981
Tulumaksukulu	-304	0
Aruandeaasta kasum	7 563	18 981
Muu koondkasum		
Muu koondkasum, mis liigitatakse järgmisel perioodil ümber kasumiaruandesse	0	0
Kursivahede mõju välismaiste äriüksuste tulemuste ümberarvestamisele	0	0
Muu koondkasum kokku	0	0
Kasumiosa, mis kuulub		
omanikele	7 563	18 981
Koondkasum kokku, mis kuulub		
omanikele	7 563	18 981

Finantsseisundi aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2023	31.12.2022
Varad		
Raha ja rahalähendid	4 414	5 040
Laenud ja nõuded	52 811	77 666
Ettemaksed	322	369
Muud nõuded	3 623	2 454
Muud finantsinvesteeringud	529	2 621
Materiaalne põhivara	67	99
Kasutusõiguse varad	49	180
Immateriaalne põhivara	10 247	7 912
Investeeringud tütarettevõtetesse	97 121	83 335
Varad kokku	169 184	179 675
Kohustised ja omakapital		
Kohustised		
Laenud ja võlakirjad	117 228	132 184
Rendikohustised	64	217
Muud kohustised	8 135	4 168
Kohustised kokku	125 427	136 568
Omakapital		
Aktsiakapital	10 346	10 000
Ülekurss	741	0
Kohustuslik reservkapital	1 000	1 000
Jaotamata kasum	31 670	32 107
Omakapital kokku	43 757	43 107
Kohustised ja omakapital kokku	169 184	179 675

Omakapitali muutuste aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	Aktsiakapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku
01.01.2022	10 000		799	13 327	24 126
Aruandeaasta kasum	0	0	0	18 981	18 981
Muu koondkasum	0	0	0	0	0
Koondkasum kokku	0	0	0	18 981	18 981
Sissemaksed reservidesse	0	0	201	-201	0
31.12.2022	10 000	0	1 000	32 106	43 107
01.01.2023	10 000	0	1 000	32 106	43 107
Aruandeaasta kasum	0	0	0	7 563	7 563
Muu koondkasum	0	0	0	0	0
Koondkasum kokku	0	0	0	7 563	7 563
Aktsiate emiteerimine	346	741	0	0	1 087
Dividendid	0	0	0	-8 000	-8 000
31.12.2023	10 346	741	1 000	31 669	43 757

Kuna emaettevõtte konsolideerimata põhjaruannetes on investeeringud tütarettevõtetesse kajastatud kapitaliosaluse meetodil, korrigeerimisi tehtud ei ole.

Rahavoogude aruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	2023	2022
Makstud ettemaksed	-2	0
Tarnijatele tasutud võlad	-13 750	-16 750
Ostjatelt laekunud võlad ja muud nõuded	20 720	23 090
Makstud töötasud, neto	-3 476	-2 777
Tasutud maksukohustised, v.a ettevõtte tulumaks	-1 137	-656
Tasutud ettevõtte tulumaks	-304	0
Klientidele väljamakstud summad	-10 038	-21 388
Laenude põhiosa tagasimaksed klientidelt	35 634	10 683
Intressid, teenus- ja muud tasud	7 390	5 794
Rahavood äritegevusest kokku	35 036	-2 004
Põhivara soetamine	-2 457	-1 135
Rahavoog tütarettevõtete omandamisest kokku	0	-15 790
Sissemaksed tütarettevõtete aktsiakapitali	-4 999	-6 801
Laekunud dividendid	903	1 821
Tasutud muude finantsinvesteeringute eest	-13 464	-18 635
Laekumised muudest finantsinvesteeringutest	6 763	17 534
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-13 253	-23 006
Investoritelt saadud laenud	13 614	15 915
Investoritele tagasimakstud laenud	-17 365	-2 063
Rendilepingute põhiosa tagasimaksed	-170	-153
Makstud intressid	-15 529	-9 396
Aktsiakapitali suurendamine	1 041	0
Makstud dividendid	-3 999	0
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	-22 408	4 303
Raha ja rahalähendite muutus	-625	-20 707
Raha ja rahalähendid aruandeaasta alguses	5 040	25 761
Raha ja rahalähendite muutus	-625	-20 707
Valuutakursside muutuste mõju	0	-15
Raha ja rahalähendid aruandeaasta lõpus	4 414	5 040
	31.12.2023	31.12.2022
Raha ja rahalähendid sisaldavad:		
Raha	0	0
Piiranguteta arvelduskonto	4 414	5 040

26 Aruandekuupäevajärgsed sündmused

2024. aasta jaanuaris, pärast Moldova keskpangalt heakskiidu saamist, nimetati ametisse tütaretevõtte EB uus tegevjuht Andrei Stamatian.

Pärast aruandeperioodi lõppu ja enne majandusaasta aruande kinnitamist ei ole toimunud sündmusi, mis nõuaksid esitatud finantsteabe korrigeerimist või mida tuleks avalikustada eraldi aruandekuupäevajärgse sündmusena.

Kasumi jaotamise ettepanek

Iute Group AS-i juhatus teeb aktsionäridele ettepaneku kanda kasum jaotamata kasumisse järgmiselt:

Ettevõtte jaotamata kasum	<i>tuhandetes eurodes</i>
Jaotamata kasum seisuga 31.12.2023	40 621
Kohustuslik reservkapital	-35
Dividendide väljamaksmine	-2 500
Jaotamata kasumi jääk pärast kasumi jaotamist	38 086

Juhatuse allkirjad 2023. aasta majandusaasta aruandele

Ettevõtte juhatus on kinnitanud 2023. aasta tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande.

Juhatuse koostatud aastaaruanne koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, kasumi jaotamise ettepanekust ja sõltumatu vandeaudiitori aruandest. Ettevõtte nõukogu on aastaaruande läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

22. veebruar 2024

Tarmo Sild
Juhatuse liige

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone	+372 6 268 700
Fax	+372 6 268 777
Internet	www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

lute Group AS aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud lute Group AS ja tema tütarettevõtjate (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2023, konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumi aruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas olulist informatsiooni arvestuspõhimõtete kohta.

Meie arvates kajastab lehekülgedel 13 kuni 76 esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2023 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad grupi konsolideeritud raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väaresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada aramus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

Eero Kaup

Vandeaudiitori number 459

Tallinn, 22. veebruar 2024

**IUTE GROUP AS („ÜHING“) AKTSIONÄRIDE ÜLDKOOSOLEKU PROTOKOLL
JA OTSUS***Meeting Minutes and Resolution of General Meeting of Iute Group AS (the “Company”)*19.06.2024
19th of June 2024Ühingu ärinimi (Business name of the **Iute Group AS**
Company):Ühingu registrikood (Registry code of the **11551447**
Company):Ühingu aadress (Address of the Company): **Maakri 19/1, 10145 Tallinn**Ühingu aktsiakapital (Share capital of the **10 346 100 EUR**
Company):Ühingu aktsionäride nimekiri (List of the
shareholders of the Company):

Nimi <i>Name</i>	Isiku- või registrikood <i>ID or registry code</i>	Aktsiate arv <i>Number of shares</i>	Häälte arv <i>Number of votes</i>	Esindaja nimi <i>Name of representative</i>
OÜ Alarmo Kapital	11716173	9 021 306	9 021 306	Tarmo Sild Allar Niinepuu
KVM GRUPI osaühing	10496211	299 812	299 812	Aldren Alliksoo Aleksi Matvejev
Skinest Investeeringute Osaühing	10975576	299 604	299 604	Oleg Ossinovski
Redgate Capital Clients (EE)	11532616	111 232	111 232	Valeria Kiisk Aare Tammemäe
Krugman Holding OÜ	12389405	105 000	105 000	Jaanus Otsa
Tarmo Sild	37510135211	100 261	100 261	-
RIMONNE BALTIC OÜ	10889825	77 278	77 278	Sven Karjahärm Liisa Karjahärm
Allar Niinepuu	37301170260	64 420	64 420	-
Kristel Kurvits	47206025728	30 904	30 904	-
OÜ PROTSSESS	10430539	25 000	25 000	Kristel Leet
Kristi Sild	47605094220	20 697	20 697	-

Tugay Advisory OÜ	16468937	16 000	16 000	Göksu Tugay Bilal
Normunds Rudzitis	280480-11855	13 000	13 000	-
Elena Mitev Cureva	MK19840825ELENAMITEV	12 531	12 531	-
GOOD ONION OÜ	12208579	12 000	12 000	Tarvo Rahumägi
ART IT Consulting OÜ	12992633	11 000	11 000	Aet Rahe
IN-HOUSE LEGAL OÜ	14077940	10 000	10 000	Kadi Raudsepp
Gabfire OÜ	14383074	9 100	9 100	Mehmet Özekinci Diana Merisalu
OÜ ReliaQ	16694588	8 000	8 000	Risto Porila
JUPITER GROUP OÜ	16181914	7 500	7 500	Merlis Nõgene
TARMO TIKERPÄE	37706060262	7 500	7 500	-
Elena Gligorovska	MK19710809ELENAGLIGO	6 000	6 000	-
Andres Klettenberg	38302136014	5 928	5 928	-
Smarty consult OÜ	16695671	5 500	5 500	Dmitri Semirenko
Consult First OÜ	14948338	5 000	5 000	Daniil Jerjomin
Edward Otsa Konsult OÜ	16062552	5 000	5 000	Edward Otsa
ADAKK Consult OÜ	16696357	5 000	5 000	Katrin Luha
Sander Zoova	39007310222	5 000	5 000	-
MAREK VÄLJAOTS	37907110266	5 000	5 000	-
Woodcare OÜ	12845777	5 000	5 000	Lasse Sool
TECHQ OÜ	14344173	5 000	5 000	Mart Nael
OÜ MAMALIGA	14912686	4 500	4 500	Roman Cornesco
Olli Sakari Aurola	FI19740508OLLISAUROL	3 500	3 500	-
MEHMET ÖZEKINCI	38007160058	3 394	3 394	-
Taavi Saat	37505290295	3 185	3 185	-
Merly Mogilevtsev	49109066017	3 025	3 025	-
Anton Zolotarjov	38602050398	3 000	3 000	-
MERILIN SAAVA	48703200253	2 000	2 000	-
Edgemind OÜ	14857862	2 000	2 000	Kait Kesküla
URVE SAAR	47212060232	1 500	1 500	-

Kaido Kukk	38806170301	1 000	1 000	-
RUFA OÜ	14189828	1 000	1 000	Ruth Vaaks
AIA TÄNAV OÜ	11177687	1 000	1 000	Tarmo Sild
OLESJA IVANSON	48103160282	783	783	-
VIKTORIA KUTŠINSKAJA	48610202804	640	640	-
ANNIKA SOOMER	49108196028	500	500	-
Beneficio Invest OÜ	14416611	500	500	Evelin Kanter
	KOKKU	10 346 100	10 346 100	

Juhindudes äriseadustiku §-st 294 on Iute Group AS juhatus 28.05.2024 edastanud Ühingu aktsionäridele korralise üldkoosoleku kokkukutsumise teate, mille kohaselt esitati ÄS § 291 ja § 298 lg 1 p 7 alusel järgmised päevakorra punktid:

1. Iute Group AS-i 2023. aasta majandusaasta aruanne kinnitamine;
2. Kasumi jaotamise ettepaneku kinnitamine (2023. aasta Iute Group AS- i kasum oli 10 107 440 eurot) järgmiselt:
 - a. Kohustuslik reservkapital 34 610 eurot;
 - b. Dividendide väljamaksmine 0 (null) eurot;
 - c. Jaotamata kasum 10 072 830 eurot.

Üldkoosoleku toimumise ajaks määrati 19.06.2024 kell 14:00 Iute Group AS-i peakontoris, aadressil Maakri 19/1, 13. korrusel.

Üldkoosolekul osalemissooviga vastamise tähtaeg oli 14. juuni 2024 kell 17:00. Osalemissoovist andsid tähtaegselt teada:

- 1) OÜ Alarmo Kapital – aktsiatest tulenev häältearv 9 021 306 s.o 87,1952% häälest
- 2) Tarmo Sild – aktsiatest tulenev häältearv 100 261 s.o 0,9691% häälest
- 3) Allar Niinepuu – aktsiatest tulenev häältearv 64 420 s.o 0,6227% häälest
- 4) AIA TÄNAV OÜ – aktsiatest tulenev häältearv 1 000 s.o 0,0097% häälest
- 5) Krugman Holding OÜ – aktsiatest tulenev häältearv 105 000 s.o 1,0149% häälest

Protokollija: Merilin Saava, Head of Corporate Governance.

Üldkoosolekul osalesid:

- 1) OÜ Alarmo Kapital – esindasid juhatuse liikmed Tarmo Sild ja Allar Niinepuu, aktsiatest tulenev häältearv on 9 021 306 s.o 87,1952% häältest
- 2) Tarmo Sild – aktsiatest tulenev häältearv on 100 261 s.o 0,9691% häältest
- 3) Allar Niinepuu – aktsiatest tulenev häältearv on 64 420 s.o 0,6227% häältest
- 4) AIA TÄNAV OÜ – esindas juhatuse liige Tarmo Sild, kelle aktsiatest tulenev häältearv on 1 000 s.o 0,0097% häältest
- 5) Krugman Holding OÜ – esindas Jaanus Otsa, kelle aktsiatest tulenev häältearv 105 000 s.o 1,0149% häältest

moodustades **9 291 987** häält häälte koguarvust, s.o **89,8%** häältest, tagades üldkoosolekule kvoorumi ja andes õiguse võtta vastu otsuseid ÄS § 297 lg 1 alusel.

Hääletustulemused:

Otsuse eelnõu punkt 1 poolt hääletasid:

- 1) OÜ Alarmo Kapital – esindasid juhatuse liikmed Tarmo Sild ja Allar Niinepuu, kelle aktsiatest tulenev häältearv on 9 021 306 s.o 87,1952% häältest
- 2) Tarmo Sild – aktsiatest tulenev häältearv on 100 261 s.o 0,9691% häältest
- 3) Allar Niinepuu – aktsiatest tulenev häältearv on 64 420 s.o 0,6227% häältest
- 4) AIA TÄNAV OÜ – esindas juhatuse liige Tarmo Sild, kelle aktsiatest tulenev häältearv on 1 000 s.o 0,0097% häältest
- 5) Krugman Holding OÜ – esindas Jaanus Otsa, kelle aktsiatest tulenev häältearv 105 000 s.o 1,0149% häältest

moodustades **9 291 987** häält häälte koguarvust, s.o **100%** kohalolnud häältest.

Otsuse eelnõu punkt 1 vastu hääletajad puudusid.

Otsuse eelnõu punkt 2 poolt hääletasid:

- 1) OÜ Alarmo Kapital – esindasid juhatuse liikmed Tarmo Sild ja Allar Niinepuu, kelle aktsiatest tulenev häältearv on 9 021 306 s.o 87,1952% häältest
- 2) Tarmo Sild – aktsiatest tulenev häältearv on 100 261 s.o 0,9691% häältest
- 3) Allar Niinepuu – aktsiatest tulenev häältearv on 64 420 s.o 0,6227% häältest
- 4) AIA TÄNAV OÜ – esindas juhatuse liige Tarmo Sild, kelle aktsiatest tulenev häältearv on 1 000 s.o 0,0097% häältest

- 5) Krugman Holding OÜ – esindas Jaanus Otsa, kelle aktsiatest tulenev häältearv 105 000
s.o 1,0149% häälest

moodustades **9 291 987** häält häälte koguarvust, s.o **100%** kohalolnud häälest.

Otsuse eelnõu punkt 2 vastu hääletajad puudusid.

Kokkuvõttes:

Otsuse eelnõu punkti 1 POOLT on 100% ning VASTU 0% häälest.

Otsuse eelnõu punkti 2 POOLT on 100% ning VASTU 0% häälest.

Eriarvamused:

Puudusid

Olulise tähtsusega asjaolud, kirjalikud ettepanekud ja arvamused:

Puudusid

Arvestades äriseadustiku § 299 lg 1, on 19.06.2024 toimunud üldkoosolek teinud alljärgneva

OTSUSE:

1. Kinnitada Iute Group AS-i 2023. aasta majandusaasta aruanne;
2. Kinnitada kasumi jaotamise ettepanek (2023. aasta Iute Group AS- i kasum oli 10 107 440 eurot) järgmiselt:
 - a. Kohustuslik reservkapital 34 610 eurot;
 - b. Dividendide väljamaksmine 0 (null) eurot;
 - c. Jaotamata kasum 10 072 830 eurot.

Juhindudes äriseadustiku § 297 lg-st 3, kirjutavad hääletusprotokollile alla üldkoosoleku juhataja, protokollija, samuti iga üldkoosolekul füüsiliselt kohal olev aktsionär või tema esindaja.

ALLKIRJAD

allkirjastatud digitaalselt

Tarmo Sild

Üldkoosoleku juhataja

allkirjastatud digitaalselt

Merilin Saava

Üldkoosoleku protokollija

allkirjastatud digitaalselt

Allar Niinepuu ja Tarmo Sild

Iute Group AS-i aktsionärid läbi Alarmo Kapital OÜ ja isiklike osaluste

allkirjastatud digitaalselt

Tarmo Sild

Iute Group AS-i aktsionär läbi AIA TÄNAV OÜ

allkirjastatud digitaalselt

Jaanus Otsa

Iute Group AS-i aktsionär läbi Krugman Holding OÜ